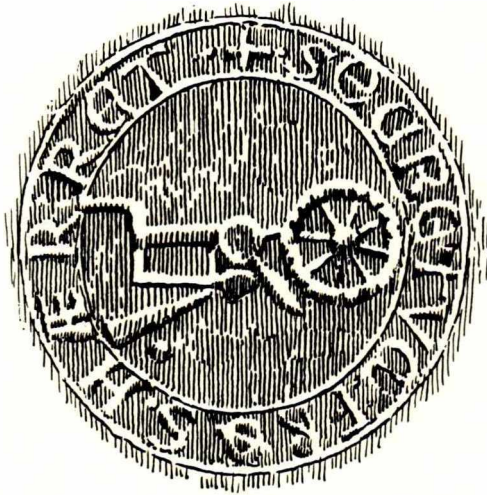

BOG OVER AVLINGEN
TIL VÆR PRÆSTEGAARD
1771-1780

BOL OG BY

MEDDELELSER FRA
LANDBOHISTORISK SELSKAB

6

KNUD PRANGE
BOG OVER AVLINGEN
TIL VÆR PRÆSTEGAARD
1771-1780

LANDBOHISTORISK SELSKAB
1972

UDGIVET MED STØTTE AF
STATENS ALMINDELIGE VIDENSKABSFOND
OG
DEN HIELMSTIERNE-ROSENCRONESKE STIFTELSE

TH. LAURSENS BOGTRYKKERI . TØNDER

ISBN 87 7526 020 4

FORORD

På sit møde den 18. september 1964 besluttede Landbohistorisk Selskab (tidl. Udvalget for Udgivelse af Kilder til Landbefolkningens Historie) på forslag af arkivar Knud Prange at udgive den hermed foreliggende bog over avlingen til Vær præstegård 1771-1780. Til udgiver valgtes forslagstilleren og som tilsynsførende medundertegnede Jens Holmgaard, idet man besluttede at udsende udgaven som et bind af BOL OG BY.

Det er selskabets håb, at avlingsbogen med sine meget detaljerede oplysninger om avlen, dens mængde og anvendelse m. m. vil vise sig at være et værdifuldt bidrag til forståelse af landbrugets forhold ved reformtidens begyndelse.

Udgaven er bekostet af *Den Hielmstjerne-Rosencroneske Stiftelse* og *Statens humanistiske Forskningsråd* (Statens almindelige Videnskabsfond). Selskabet beder stiftelsens direktion og forskningsrådet modtage en ærbødig tak for den ydede støtte.

Viborg og København i december 1971.

JENS HOLMGAARD

SVEND GISSEL

INDHOLDSFORTEGNELSE

Indledning	7
Vær sogn, s. 7. Præsten Jens Schmidt, s. 8. Præstens avlingsbog, s. 10. Udgivelsesprincipper, s. 12. Litteratur, s. 13.	
Bog over avlingen til Wæhre præstegaard	15
Tillæg: Wæhre og Nebel sogne-kalds herligheder og besværligheder	97
I. Præster og provster efter reformationen, s. 97. II. Tiendeydere, s. 97. III. Indtægter på højtidsdage, s. 98. IV. Bygninger, s. 98. V. Øvrige indtægter, s. 100. VI. Forpligtelser og ulemper, s. 100. VII. Fattighospitaler og offentlige skoler, s. 101. VIII. Dokumenter og protokoller, s. 101.	
Ordliste	103
Indholdsoversigt over avlingsbogen	106

INDLEDNING

Umiddelbart øst for Horsens købstad ligger – på nordsiden af fjorden – det kuperede og frugtbare Vær sogn. Tidligere var mange egne kendte for ganske specielle frembringelser, og det gjaldt også Vær, der havde ry for havebrug og høravl. Ja, sognet berømmes endda som »det jyske Amagerland«, hvis frembringelser blev solgt over store dele af den jyske halvø af »de Vær sogns grønt-handlere eller persillekræmmere«.

Lokale sagn beretter, at hollændere fra det »rigtige« Amager havde fundet vej til sognet og havde grundlagt dyrkningen af grøntsager der. Der er nok ikke megen rimelighed heri, og der er snarere grund til at fæste lid til en anden beretning, hvorefter havebrugsinteressen i sognet skulle hidrøre fra baron Frederik Kragh til Stensballegård. Han holdt gartner på herregården, nemlig den mester Heinrich Weinstoch, der døde 1735. Stensballegårds store lindealleer stammer rimeligvis fra hans tid, og rundt omkring i gamle haver fandtes endnu for en menneskealder siden frugttræer af omtrent samme alder som lindene. Til forskel fra andre træer bar disse imidlertid frugter med navne som »baronæbler« og »junkerpærer«, og her har man muligvis et vidnesbyrd om mester Heinrichs virke. Sikkert er imidlertid, at hans efterfølgere som gartnere har haft betydning for det ganske sogn. De to mænd var Friedrich Jespersen Winther (1706–1785) og hans søn Otto Friedrichsen Winther (1740–1809), og om dem fortæller Begtrup i sin Agerdyrkningens Tilstand, at de af egen drift udbredte have dyrkningen blandt bønderne ved at uddele frø og så »tilhalvs« med dem i begyndelsen. Begtrup fortsætter, at denne industrigren forskaffer sognets vindskibelige beboere en ikke ubetydelig indtægt, idet de afsætter en stor mængde kål, kartofler, gulerødder og andre køkkenurter, ikke blot til Horsens, men også til andre købstæder. Ja, han fortæller endda en rørende historie om en jordløs husmand i Stensballe, der uden at drive håndværk og uden at have heste til transporten kunne ernære sig selv, sin kone, mor og fire børn af en have på 5 skæpper land. Tilmed var det lykkedes ham at samle sig en smuk formue.

Et tilsvarende vidnesbyrd giver Schythe i sin beskrivelse af Skanderborg amt. Havebruget i resten af amtet kritiseres – træer som måske engang har båret frugt, frodig vegetation af nælder og andet ukrudt. Men i Vær har næsten enhver bonde ikke blot en anseelig have med urter og frugttræer hjemme ved sin bolig, men også ude i marken $\frac{1}{2}$ –1 tønne land eller mere, hegnet med jorddige eller risgærde, hvor han især lægger vind på dyrkningen af alle

slags krydderurter, madurter og rodvækster. Hver torvedag møder han da med frugterne af sin flid i de nærmeste købstæder, men om efteråret, når de store markeder indtræffer, ser man ham køre ikke blot til Skanderborg, Aarhus, Horsens og Vejle, men endog 8, 10, ja 12 mil bort til Jyllands vestlige købstæder, lige op til Holstebro. Fortjenesten kan ofte beløbe sig til 100 eller 150 rigsdaler årlig.

I slutningen af 1700-tallet begyndte man at dyrke hør i sognet, som også i denne henseende skilte sig fordelagtigt ud fra resten af amtet. Begtrup skrev, at hørproduktionen var med til at forøge bøndernes velstand, som viste sig i »den nethed og sirlighed, der for en stor del udmærker deres boliger«.

Ligesom sognet var præget af velstand, hørte også dets præstekald til de mere indbringende. I 1771 – fra hvilket år vi har en fortegnelse over sognepræsternes indtægter i det meste af landet – blev den Vær-præsts indkomst anslået til 500 rigsdaler. Af de 469 jyske embeder, hvis indtægter vi kender, var der kun 8, hvor præsten var bedre aflagt. Det er da heller ikke mærkeligt, at af sognets 14 præster siden reformationen er det kun 1, der er søgt andetsteds hen, og ikke mindre end 6 af dem har tillige været provster.

Til dette gode embede kom i 1771 en ny præst, hvis evner syntes at passe godt til en befolkning med så stor interesse for intensivt jordbrug. I kirkebogen har præsten tegnet et smukt titelblad, i hvis ramme han giver en selvbiografi: »Jeg, Jens Schmidt, er født i Vardal under Totens provsti, Aggershus stift i Norge 1740. Opdragen i Nysted i Lolland fra anno 1746 til 1757, da jeg blev student. Blev 1760 alumnus paa Regenzen og clostret. Anno 1763 baccalaureus og anno 1765 attestatus og capellan til Kundby i Sjælland. Anno 1770 blev jeg capellan til Buttrup og Tutze i Sjælland. Anno 1771 sognepræst til Wæhr og Nebel her i Jylland. Copuleret i Lolland anno 1772. Anno 1787 blev jeg provst i Woer herred. Har 2 sønner og 3 døttre. Min og mine fædres Gud være ogsaa deres Gud, lede dem med sit raad og antage dem til ære.«

Jens Schmidt var rundet af en slægt, der gennem flere generationer havde bestået af gejstlige, men han giftede sig – man fristes til at sige karakteristisk nok – med datteren af en godsforvalter, Ide Barbara Hørup. Årene i Vær var fyldt med liv og virke for ægteparret. Præstegården måtte købes af forgængerens enke for 450 slettedaler, men da den var meget forfalden, måtte store dele af den bygges om eller ligefrem bygges op fra ny. Herpå bekostede præsten efter eget udsagn dobbelt så meget, som han havde måttet betale for gården. Også rundt om præstegården skete der forandringer. Haven blev omlagt og udvidet, der blev plantet og kastet diger, men Jens Schmidts virkelyst indskrænkede sig ikke hertil. Præstegårdens jord lå i fællesskab med bøndernes marker, men 1774 og 1775 fik præsten udskiftet jorden ved et mageskifte. Hans søn fortalte siden, at når den udlagte mark var betydeligt mindre end de marker, der var tillagt andre præstegårde på egnen, så skyldtes det forvalteren på Stensballegård, der foretog udskiftningen. Han tog ikke selv mod nogen skænk eller gave, men satte sig ikke imod, at den, der ønskede en god og stor

mark, gav hans kone en silkekjole. Men sådan noget ville Jens Schmidt ikke indlade sig på.

Et par år senere – i 1778 – blev det meste af præstegårdsjorden bortforpagtet, men der var dog tilstrækkeligt tilbage, til at præsten kunne udfolde sig. Resterne af det smukke haveanlæg vidner endnu herom. Jens Schmidts præstegård findes desværre ikke mere, den nedbrændte i 1927, da en sindssyg pige stak en tændstik til den.

Det er ikke meningen her at genfortælle præstens levned – det er gjort udmærket andetsteds – og der skal heller ikke berettes om hans virke som agerbruger og havedyrker, derom vidner denne udgave af hans avlingsbog. Der kan derimod være grund til at fremdrage nogle træk, der kan bidrage til en karakteristik af ham.

Præstefamiliens omgangskreds får man en fornemmelse af ved at se, hvem der stod faddere til de 6 børn, som præstens kone fødte mellem 1773 og 1781. Her finder man embedskolleger og deres koner, forpagterfamilierne fra Stensballegård og Serridslevgård og som rosinen i pølseenden, det lokale aristokrati: justitsråd, kammerråd og kammerherre. I en årrække kom præsten afvekslende hveranden søndag til middag hos baron Kragh-Juel-Vind på Stensballegård og hos major Beenfeldt på Serridslevgård. Og han kunne komme standsømmæssigt af sted, idet han kørte med firspand. Det samme gjorde hans søn og efterfølger i embedet, hvad der bestemt ikke behagede herskabet på Stensballegård. Der synes at have været en vis stil over Jens Schmidt, og dette indtryk bekræftes, når man gennemgår listen over hans efterladenskaber, som de blev registreret af skifteretten. Der kan være grund til at nævne et spanskkrør med perlemorsknap og en ny silkeunderklædning. I stuerne var væggene prydet af ikke mindre end 24 »skilderier«, og der nævnes, hvad 2 af dem forestiller, nemlig Kronprinsen og Lovise Augusta samt præsten og forfatteren Christian Bastholm. Indboet i øvrigt var ret traditionelt, af mere usædvanlige ting var kun et positiv, 2 gipsapegøjer, barometer, mikroskop og 2 kikkerter.

Bogsamlingen omfattede 318 værker, hvoraf en del i flere bind samt 62 bundter bøger, blandt andet med tidsskrifter som Iris og Hebe samt Jydernes Ven. Af de skønlitterære værker vil man i dag fæstne sig mest ved en del bind af Tode, Sneedorff og Ewald, men ellers er samlingen meget blandet. Der var en del historisk litteratur, reskriptsamlinger, franske og engelske ordbøger, »Den lille Voltaire« og Voltaires levned. Stærkest repræsenteret blandt de gejstlige forfattere var uden tvivl den Bastholm, hvis billede som nævnt hang i stuen. Han var præst og dertil en rationalist, der hævdede, at præstens opgave var at udbrede human oplysning, i hvilket øjemed landsbypræsterne skulle lære fysik, kemi og alt til landbruget henhørende. Det er da også i god overensstemmelse hermed, at Jens Schmidt havde en ret stor samling lægebøger, vejledninger i havebrug, biavl og kvægavl samt Wedels »Oeconomiske Afhandlinger«. Mere tvivlsom i denne henseende var nok »Svendensens Magic«. Men måske har præsten – ligesom sin søn – kunnet mane.

Værdien af hele boet beløb sig til godt 500 rigsdaler, altså svarende til omtrent et års indtægt af embedet.

Præstegården var i mange år hjemsted for en ret stor husholdning. Ved folketællingen i 1787 nævnes således foruden præsten og hans kone, 5 børn, disses informator, 4 tjenestefolk samt præstekonens moster, der gennem 15 år – det vil sige til sin død – levede her. Også den forrige præsts enke boede i mange år i præstegården.

I 1791 døde Jens Schmidts kone, 6 år senere fik han sin ældste søn Henrik Christopher som kapellan, og samme år nedlagde han provsteembedet »formedelst min tiltagende store skrøbelighed«. Med udgangen af 1799 tog han sin afsked, og om aftenen den 16. august 1801 døde han, efterladende sig 4 børn.

I Wibergs præstehistorie får Jens Schmidt det skudsmål, at han var en åndfuld taler og en punktlig embedsmand. Om det første er det svært at have nogen mening i dag. Han skal have efterladt sig en hel sækfuld prædikener, hvoraf inden dog synes bevaret. Som et oplysende træk kan det imidlertid nævnes, at han ikke holdt konfirmation i 1794, fordi Balles I ærebog var blevet indført i skolerne. Han havde ganske vist indført bogen allerede året før, men han mente ikke, at de unge kunne blive tilstrækkeligt bevandrede i den nye bog på så kort tid. Derfor ville han hellere undlade at afholde konfirmation end at konfirmere »en umoden ungdom«.

Det er derimod let at overbevise sig om, at Jens Schmidt var en punktlig embedsmand, derom vidner såvel præste- som provstearkivet. Man skal lede længe, før man finder embedsprotokoller, der er ført så omhyggeligt, læseligt og smukt som hans. Arbejdet ved skrivepulten har øjensynligt interesseret ham. Protokollerne er inddelt i rubrikker og skemaer, i kirkebogen er navnene blevet understreget, og hver gang en ny bog er taget i brug, har præsten tegnet pyntelige titelblade med sirlige blæklaveringer og afskygninger. Foruden disse protokoller, som præsten *skulle* føre, har han imidlertid også indrettet den »Bog over avlingen til Wæhre præstegaard«, som hermed udgives.

Bogen, der findes i Landsarkivet i Viborg – og har arkivbetegnelsen C 412-32 – er et lille tykt bind, der måler 15,1 × 10,1 cm og rummer 374 sider, hvoraf dog nogle er skåret fra, og en del er ubeskrevne. Det første blad er blankt, og dernæst kommer et titelblad, hvis bagside har oplysninger om præstegårdens hartkorn. Disse to blade har ingen paginering. De næste 8 sider er af udgiveren forsynet med romertalpaginering. Resten af siderne har Jens Schmidt nummereret fortløbende fra 1. Dog er kun den eller de første sider i hvert af bogens afsnit forsynet med sidetal, og af de mellemliggende blade er kun side 360 pagineret. Mellem side 249 og side 335 er præsten imidlertid løbet sur i antallet af blade. Således har den side, der faktisk er den 335. fået påskriften pag. 337. På side 360 er der dog ingen overensstemmelse mellem præstens paginering og de faktiske forhold.

Ifølge sit titelblad er bogen »indrettet« 1771, og den omfatter indførsler frem til 1780. Det er svært at sige, hvordan den rent faktisk har været ført,

men alene dens pyntelige fremtræden gør det usandsynligt, at der er tale om en egentlig dagbog. En nærmere betragtning af bogens indholdsfortegnelse kan dog oplyse lidt mere om dens anlæg.

Indholdsfortegnelsen findes bagest i bindet, og heraf fremgår, at side 249–88 er beregnet til »Andre udgifter og indtægter«, og der er da også på side 249–50 indført forskellige udgifter for 1772, hvorimod kolonnen til indtægter er tom. Planen er derefter blevet opgivet, og side 251 er lavet til »titelblad« for et nyt afsnit, som imidlertid ikke er nævnt i bogens egen indholdsfortegnelse. Dette afsnit skulle være en »Fortegnelse over enhver af de agre, som befindes ved præstegaardens avling, deres dyrkelse, besaaening og viidere, baade før og i min tiid, til oplysning og kundskab om samme«. De følgende sider er delt i to spalter og er til og med side 296 forsynet med navnene på de enkelte agre som overskrift, men spalterne er ikke benyttet efter hensigten.

Præsten har formentlig opgivet at føre regnskab med de »andre udgifter og indtægter« allerede omkring 1772–73 – det er i hvert fald sket senest 1774–75. De agernavne, der har fortrængt regnskabsrubrikkerne, svarer nemlig til præstegaardens avling, sådan som den var før udskiftningen i 1774–75. Det er formentlig denne udskiftning, der har fået Schmidt til at opgive fuldførelsen af agerbeskrivelsen, og et par af disse sider – 253–57 – er brugt til en fortsættelse af det kornhusholdningsregnskab, der sluttede på side 213 med notater vedrørende slutningen af året 1779.

De sider, der har agernavne som overskrift, strækker sig som nævnt til side 296, og derved dækker de nogle af de sider, der ifølge indholdsfortegnelsen skulle være brugt til »General Balance«, nemlig fra side 289. Dette afsnit er totalt opgivet, end ikke en overskrift findes, og det er blevet afløst af »Balance-Regning« side 301 ff, som imidlertid ikke er anført i indholdsfortegnelsen. Denne er åbenbart det første, som er skrevet i bogen. Efter at nogle, men ikke alle afsnit er påbegyndt, er der imidlertid sket ændringer i planen, uden at indholdsfortegnelsen er ændret, så den kom til at stemme hermed. Bogen må derfor i alt væsentligt være en renskrift, der bygger på notater. I flere tilfælde er renskrivningen sikkert nogenlunde samtidig med begivenhederne, mens et statistisk afsnit om »Balance-Regning over udsæd« m.m. 1772–78 formentlig er skrevet ud i ét omkring 1779–80.

En tilføjelse til manuskriptet side 191 kan også bidrage til at belyse problemet om indførslernes samtidighed. Det anføres her, at der den 29. april 1775 er solgt på kredit til Jacob Nielsen, og der er så tilføjet: NB betalt den 9. december 1775. Her kan renskrivningen altså ikke være mere end godt syv måneder yngre end hændelserne.

En løst indlagt – og fuldt beskrevet – seddel vedrørende »Fæe-avlen« slutter sig sagligt og formentlig også kronologisk til avlingsbogens side 240. Den sidst daterede oplysning på denne side er fra 4. september, og sedlens oplysninger vedrører dagene 16. november til 15. december. Det kunne se ud til, at dette afsnit har været baseret på sådanne løse sedler med daglige notater, der er blevet renskrevet efter et par måneders forløb.

Avlingsbogens indhold skulle ellers i øvrigt kunne tale for sig selv. Hvad der kan være af problemer ved forståelsen af teksten er søgt løst i ordlisten side 103 ff. Bogen giver selvfølgelig først og fremmest oplysninger om landsbypræsten som landbruger, men den belyser formentlig også tidens almindelige landbrugsforhold. Ret læst kan den også give adskillige kulturhistoriske træk, som bekræfter den ofte gjorte erfaring, at selv tørre regnskaber kan være fascinerende lekture. Og så er bogen ikke så tør endda. Præstens lune og temperament kommer flere steder til udtryk. Se for eksempel hans glæde over de »mangfoldige skønne smaae-æske« (side |25|) og de »8 prægtige hollandske iinde« (side |31|) eller det galgenhumoristiske notat om udbyttet af boghveden på Subierg: »klitklatt, 1/999 læs« (side |119|). De skiftende stemninger på disse steder synes at gå op i en højere enhed side |236|: »Vor væder creperete i marts maaned – Men paa de 5 faar tillagde vi 6 store skønne lam«.

Som tillæg til avlingsbogen gengives en beskrivelse af »Währe og Nebel sogne-kalds herligheder og besværligheder«, som Jens Schmidt har forfattet på embeds vegne i 1773. En kopi heraf har han selv indført på spalte 244–61 i sin »Protocoll over kongelige Anordninger og Rescripter etc.«, som ligeledes findes på Landsarkivet i Viborg med arkivbetegnelsen C 412–33.

Udgivelsesprincipperne følger stort set Udvalgets tidligere udgaver. Teksten gengives principielt bogstavret, hvad der ikke har givet større vanskeligheder, da skriften gennemgående er meget let læselig. Dog kan det være svært at skelne mellem er og re, for eksempel i nordre – norder. Udgavens anvendelse af store og små bogstaver er den nugældende, og forkortelser, der ikke har givet anledning til tvivl, er som regel opløst uden videre. I andre tilfælde er opløsningen sat kursiveret. Manuskriptets orddelinger er ikke overholdt i alle tilfælde, fejlagtigt gentagne ord er udeladt, ligesom åbenbart fejlposterede tal og fejlskrivninger er rettet uden videre. I visse tilfælde veksler manuskriptet mellem o og ø (tonde – tønde). Da der ikke kan ses nogen konsekvens heri, bruger udgaven den moderne stavemåde. Tomme pladser i manuskriptet gengives ved prikker i skarp parentes, og oplysninger om rettelser m. m. står på samme måde i skarp parentes, hvor de forklarende bemærkninger er kursiveret.

Originalens tegnsætning er lempet efter moderne principper. Således er kolon som forkortelsestegn ændret til punktum, manglende forkortelsestegn er føjet ind, vandret streg, der ofte anvendes som sluttegn, er kun bibeholdt i visse tilfælde i omløbende tekst, og semikolon er i reglen erstattet af punktum. Manuskriptets understregninger – såvel i tekst som i tabeller – er ikke medtaget.

Der er altså ikke lagt vægt på at gengive enhver ejendommelighed ved manuskriptet – heller ikke med hensyn til den ydre form. Denne har i høj grad været bestemt af selve bogens beskedne format, og en slavisk gengivelse af manuskriptets fremtræden er næppe mulig i typografisk form. Vandrette skillelinjer og andre ornamenter er udeladt, ligesom der heller ikke er gjort opmærksom på, hvor manuskriptet er tospaltet, men alligevel benyttet til almindelig tekst. Indenfor disse begrænsninger er der dog taget hensyn til manu-

skriptets form, for eksempel hvad angår afsnit, overskrifter og lignende, og det har været hensigten, at den trykte udgave gerne måtte give læseren samme fornemmelse og indtryk som selve manuskriptet giver med sin omhyggelige, men langt fra konsekvent gennemførte systematik.

Et problem for sig er gengivelsen af originalens stednavne, hvor det ofte kan være uvist, om en betegnelse er brugt som stednavn eller fællesnavn. På dette punkt følger anvendelsen af store og små bogstaver derfor manuskriptet så nøje som muligt.

Hvor tabellerne strækker sig over flere sider, anføres overskriften kun første gang den forekommer samt øverst på hver ny side i udgaven. Hvis en tabel er talt sammen, og sammentællingen er overført til en ny side, er tallene kun medtaget den ene gang i udgaven. I øvrigt er sammentællinger og andre regneoperationer i tabeller eller tekst ikke korrigeret. Adskillige regnefejl vil kunne påvises, og ikke mindst tabellen over kornets anvendelse (manuskriptets side 196 ff) synes at have voldt Jens Schmidt vanskeligheder. Det er endelig af regnskabsmæssig interesse at bemærke, at hvor manuskriptet anvender vandret streg ved talangivelser, er det ikke et gentagelsestegn, men et nul. 7 tdr. – skp. er altså betegnelsen for 7 tdr. 0 skp. I flere tilfælde bruger manuskriptet talformer som 4re eller 7de. Udgaven udelader bogstaverne ved mængdetal og bruger punktum ved ordenstal. Mark- og skillingstegn er gengivet med bogstaver.

Sideskift i manuskriptet er markeret ved et sidetal mellem to lodrette streger. Af pladsmæssige grunde er siderne |177| – |193| trykt med mindre skrift end resten af bogen, og af samme årsag følger teksten på siderne |196| – |213| formatets lange led. I avlingsbogen er de sidstnævnte tabeller skrevet retvendt over dobbeltsider.

Om Jens Schmidt og hans sogne er der skrevet adskilligt, ikke mindst af A. J. Gejlager, der var lærer i Stensballe i Vær sogn. Litteraturlisten – som ovenstående skildring i alt væsentligt bygger på – foregiver ikke at være udtømmende.

A. J. Gejlager: Uddrag af Provst Jens Schmidts Optegnelser om Væhr og Nebel Sogne 1771–99. Aarbøger for Aarhus Stift 1910, s. 123–45.

Samme: Særlige Industrier i Væhr Sogn. Sst. 1921, s. 71–84.

Samme: Persillekræmmere og Bondegartnere i Væhr Sogn omkring Midten af forrige Aarhundrede. Sst. 1932, s. 178–87.

Samme: Skolevæsenet i Væhr og Nebel Sogne. Sst. 1919, s. 142–63.

Samme: Væhr Kirke og nogle af dens Præster. Østjydsk Hjemstavn 1951, s. 104–112.

Samme: Stensballe – en gammeldags By. Sst. 1950, s. 5–32.

Samme: Nord for Horsens Fjord, 1946.

Anders Pedersen: Optegnelser fra Nebel Sogn. Østjydsk Hjemstavn 1953, s. 166–72.

Samme: Optegnelser om Serridslev og Bleld Skoler. Sst. 1960, s. 71–75.

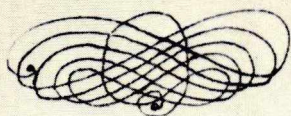
Valdemar Schmidt: Af et langt Livs Historie 1836–1925, 1925. Forfatteren var oldebarn af Jens Schmidt.

Jens Holmgaard: En fortegnelse over landsbypræsternes embedsindkomster i Danmark 1771. Kirkehistoriske Samlinger, 7. rk. 5. bd. s. 103–29, 1963.

Skiftet efter Jens Schmidt findes i Landsarkivet i Viborg (Vor herreds provste-arkiv, C 30D – 2, bl. 346bff), og sammesteds findes hans præste- og provste-arkiv.

Jeg takker Udvalget for Udgivelse af Kilder til Landbefolkningens Historie, som har betroet mig denne opgave, og som tålmodigt har ventet på, at arbejdet blev færdigt. Ligeledes takker jeg den tilsynsførende, landsarkivar *Jens Holmgaard*, som har læst korrektur på teksten efter avlingsbogen og har gennemset resten af manuskriptet. Landsarkivar Holmgaards erfaring som udgiver og tekstlæser har på mange punkter været en god støtte i arbejdet. Overlærer *Kristian Andersen*, Løgstrup, skylder jeg tak for velvillig hjælp til opklaring af nogle af avlingsbogens fagudtryk vedrørende bier. Min kone, *Kirsten Prange*, har transkriberet en væsentlig del af teksten og har i øvrigt været til stor hjælp ved udgivelsen. Endelig føler jeg trang til at nævne, at den egentlige grund til, at avlingsbogen påkaldte sig min opmærksomhed var, at nu afdøde registrator *H.C. Flintholm* ved sin registrering af bogen i sin tid forsynede registratur-sedlen med følgende kommentar: Bogen er ud over det sædvanlige.

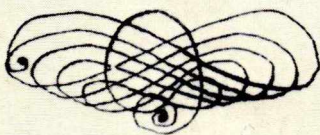
Knud Prange

Bog
over **Nølringen til**
Wahre Prestegaard

Zur Welt und Jens Schmidt, Bogtrykker.
Først for Wahre og Bøker Mønninghøvd.

A^o 1771.

Wæhre Præste-gaards
avling er ansat for 4 tdr.
4 skpr. 2 fkr. 2 alb. hartkorn.

Kirke-jorden er ansat for 3 skiepper,
3 fkr. og 1 alb. hvoraf aarlig svares i afgiftt
= 7 skiepper byg.

[I]

Fortegnelse

over hvad jorder og agre, der ligge til præste-gaarden,
 hvor de ere, hvad de kaldes, hvor store de ere,
 og hvormeget der kand saaes i dem.

I. I Balle Mark.	td.	skp.	fkr.
1. Ved den østre siide i Tusdal ved søen er 5 agre, hvori kand saaes 9 skpr. ruug eller byg, og naar de besaaes med havre, da 2 tdr. 2 skpr. strøgen maal; altsaa 9 skpr. land . .	1	1	—
2. Ved den vestre siide i Tusdal paa veyen er 7 agre, hvori kand saaes 18 skpr. byg eller ruug, følgelig 4 tdr. 4 skpr. havre, er 18 skpr. land	2	2	—
lateris: [og transport:]	3	3	—
[II]			
3. En lille ager paa Subierg, hvori kand saaes 1½ skpr. byg eller ruug, altsaa 3 skpr. havre, er 1½ skp. land	—	1½	—
4. Paa Farsballe 2 agre, hvori kand saaes 9 skpr. ruug eller byg, er 18 skpr. havre og 9 skpr. land	1	1	—
5. I Lahøv er 2 agre, hvori gaaer 5 skpr. ruug eller byg, er 10 skpr. havre og 5 skpr. land	—	5	—
6. Balle-Ager, deri gaaer 4 skpr. byg eller ruug, altsaa 1 td. havre	—	4	—
7. Paa Knaps-Agre, er 2 agre, hvori gaaer 5½ skp. byg eller ruug, altsaa 11 skpr. havre	—	5½	—
8. I Leergravs-Blokken gaaer 1 skp. 3 fkr. byg eller ruug, er 3 skpr. 2 fkr. havre	—	1	3
9. I Tinghuus-Ageren gaaer 2 skpr. ruug eller byg, er 4 skpr. havre	—	2	—
22 agre	6	4	3
Summa Balle Mk.			

[III] II. I Meldrups Lykke.

Er 1 ager, hvori gaaer 3 skpr. byg eller ruug, altsaa 6 skpr. havre, er 3 skpr. land	—	3	—
1 ager	—	3	—
Summa Meldrups Lykke			

III. I Bierre Mark.

1. Hovsdals Agre, der er 2 agre, hvori gaaer 12 skpr. land, altsaa 3 tdr. havre	1	4	—
2. Ved Eegemoos, 1 ager, som holder 2 skpr. land, altsaa 2 skpr. ruug eller byg, eller af havre 4 skpr. str. maal	—	2	—

	td.	skp.	fkr.
3. Paa Leerets-Toften er 1 ager, som holder 4 skpr. land . .	—	4	—
4. I Maadals-Werp er 1 ager, som holder 6 skpr. land af ruug og byg, og altsaa saaes deri 1 tde. 4 skpr. havre	—	6	—
lateris: [og transport:]	3	—	—

[IV]

5. Paa Præste-Fald ere 8 agre, som holde 3 ¹ / ₂ tde. land	3	4	—
6. Ved Steen-Aaven ere 2 agre, som holder 5 ¹ / ₂ skp. land . .	—	5	2
7. Ved Sønder-Maae ere 4 agre, hvoraf no. 1, som er den vestre ager næst Meldrup, holder 1 td. land. No. 2. Et pr. agre fra den forrige 3 skpr. land. No. 3. 4 skpr. land. No. 4. 3 skpr. land, er:	2	2	—
8. Paa Heste-Bierget er 1 ager, som holder 4 skpr. land . . .	—	4	—
9. Ved Hooll-Siiv er 1 ager, som holder 1 ¹ / ₂ skp. land	—	1	2
10. Ved Jappes-Kiær ere 2 agre, som holder 5 skpr. land . .	—	5	—
Summa Bierre Mk.: 23 agre:	10	6	—

[V] IV. Braadenhøv-marken.

1. Paa Gaase-Bierget ere 4 à 5 agre (NB: Friderich var ikke vis paa, hvormange) samme agre holder 15 skpr. land	1	7	—
2. Ved Blirup Moose en lille ager paa 2 skpr. land	—	2	—
3. Ved Blirup bye, 1 ager, som holder 2 ¹ / ₂ skpe. land	—	2	2
4. Ved Braaden-Høv, 1 ager paa 4 skpr. land	—	4	—
5. Ved Ahl-Weyen, er 1 ager, som holder 9 skpr. land	1	1	—
6. Ved siiden af samme ager, 1 lille ager paa 3 skpr. land . .	—	3	—
7. Paa Lille-Gaase-Bierget ere 3 agre, hvoraf de 2 ere uskikkede			

lateris: [og transport:] 4 3 2

[VI] til byg, saasom de falder meget sandige. De holde til-
sammen 9¹/₂ skp. land

8. Ved Wæhre-Moose er en meget god ager paa 4 skpr. land	—	4	—
Summa Braadenshøvs Mk. 14 agre:	6	1	—

V. Lykken.

1. Ved den østre siide ere 8 agre, hvoraf no. 1. næst veyen holder 1 td. land. No. 2. 6 skpr. land. No. 3. 6 ¹ / ₂ skp. ld. No. 4. 6 ¹ / ₂ skp. land. No. 5. 6 ¹ / ₂ skp. land. No. 6. 6 ¹ / ₂ skp. land. No. 7. 6 ¹ / ₂ skp. land. No. 8. 6 ¹ / ₂ skp. land. Tilsammen	6	5	—
2. Ved den vestre siide ere 7 agre, hvoraf no. 1. ved veyen holder 6 ¹ / ₂ skp. land. No. 2. 6 ¹ / ₂ skp. land. No. 3. 6 skpr. land.			

lateris: [og transport:] 6 5 —

[VII] No. 4. 6 skpr. land. No. 5. 6 skpr. land. No. 6. 6 skpr. land. No. 7. 7 skpr. land.

Er 5 4 —
Summa Lykken: 15 agre: 12 1 —

	td.	skp.	fkr.
VI. Crediten.			
Indfatter et stykke jord, hvor der kand saaes 1 td. 1 skp. ruug eller byg, altsaa 18 skpr. havre, som er 9 skpr. land . .	1	1	—
Summa Crediten:	1	1	—
VII. Paa Serritzlev Mark.			
1. Paa Nedre-Muulefald ved Maabec er 4 agre, som holder 12 skpr. land	1	4	—
2. Ved Muule-Høv ere 2 agre, som holde 10 ¹ / ₂ skp. land, kand altsaa tage 2 tdr. 5 skpr. havre	1	2	2
lateris: [og transport:]	2	6	2
[VIII]			
3. Paa hin siide Serritzlev ere 2 agre som holder 4 tdr. 1 skp. land	4	1	—
4. Paa denne siide Serritzlev er et stk. jord, som Jørgen Carstensen i Serritzlev har i bruug (NB: herom vidste Friderich ingen ret beskeed) samme skal omtrent holde 2 ¹ / ₂ skp. land	—	2	2
9 agre. Summa Serritzlev Mark:	7	2	—
VIII. Stampemølle-Toften.			
Indfatter 5 agre, som tilsammen holde 20 skpr. land	2	4	—
5 agre. Summa Stampemølletofte:	2	4	—
Altsaa ligger til præste-gaarden			
tilsammen paa fornævnte 8 steder, omtrent 90 à 91 agre, som holde 46 tdr. 6 skpr. 3 fkr.	46	6	3

[1]

Avlingens forefundne beskaffenhed ved min tiltrædelse.

Først forefandtes til aaret 1772.

1) I Baare.

1. Den vestre siide i Tusdal har ligget 1 aar.
2. Begge Knaps-Agre, har ligget 2 aar.
3. Steen-Aaben, har ligget 1 aar.
4. Sønder Maae de 2 vestre agre, ligget 1 aar.
5. Jeppes Kiær, ligget 1 aar.
6. De 7 agre i Lykken ved den østre siide, de 4 i 1 aar, og de 2 i 2 aar.
7. De 4 agre paa Nedre-Muulefald, skal nu ligge.
8. De 2 agre ved Muule-Høven, skal og nu ligge.
9. De 2 nederste ender af agrene paa hin siide Serritzlev 8¹/₂ skpr. land, ligget paa 3. aar.

|2|

2) I Fællid.

Den heele Braadenhøvs-Mark. Til 1773 skal Balle Mark ligge, og til 1774 Bierre Mark.

3) Gammel jord, som skal bruuges i aaret 1772.

Præste-Faldet i Bierre Mark, hvor der skal saaes byg i de 6 agre og boghveede i de 2, 2 skpr. boghvede. Een ager i Lykken ved den østre siide no. 1 næst veyen, hvor der skal saaes boghveede.

4) Jorder, som ere giødede til aaret 1772.

Tilsammen er giødet 3 $\frac{1}{2}$ td. land, og stykke-viis ongefær som følger:

1. Noget af Housdal. 2. Leeretstoften. 3. Præstefaldet. Og i disse giødede jorder skal der saaes byg til foraaaret.

|3|

5) De jorder, som ere saaete med ruug til 1772.

1. Den østre siide i Tusdal.
 2. Subierg-Ager i Balle Mark.
 3. De 4 agre paa den vestre siide i Lykken fra veyen.
 4. Crediten.
 5. Paa Serritzlev-Mark i de 2 agre paa hin siide Serritzlev 12 skpr.

6) De jorder, som der skal byg i til foraaaret 1772.

1. I Præste-Faldet; her er giødet. NB: 14 skpr. lollandsk, og 11 skiepper jydsk byg.
 2. I Maadals-Werp. 6 skpr. jydsk byg.
 3. Leerets-Toften; her er giødet. 4 skpr. lollandsk byg.
 4. I Housdal; her er ogsaa giødet. 9 skpr. lollandsk byg.
 5. Meldrup Lykke. 3 skpr. jydsk byg.
 6. De 3 agre paa den vestre siide i Lykken mod Wæhrholms Mark. 2 tdr. 3 skpr. jydsk byg.

|4|

7) De jorder, hvori skal havre til foraaaret.

1. I Stampe Mølle-Toften næsten 4 tdr. Det øvrige skal besaaes med 4 skpr. himmel-byg.
 2. I Balle-Ager, 1 td. havre.
 3. I Leergravs-Blokken, 3 $\frac{1}{2}$ skp. havre.
 4. Tinghuus-Ageren, 4 skpr. havre.
 5. De 2 agre i Lahøv, 10 skpr. havre.
 6. Paa Serritzlev Mark, de 2 øverste ender mod Blell 12 skpr. land, 3 tdr. havre.
 7. I Housdal 1 td. havre.
 8. Ved Eegemoos 8 skpr.
 9. Sønder-Maae de 2 agre næst Haldrup. 14 skpr. havre.

10. Paa Heste Bierget, 1 td. havre.
 11. Ved Hool-Siiv, 3 skpr. havre.
 Omtrent tilsammen: 13 tdr. havre.

|5| 8) Ærter skal saaes til foraaaret.
 Paa Farsballe i de 2 agre 1 tønne.

9) Hvad græsningen til præste-gaarden angaaer.

- 1) I Stampemølle-Toften.
 Et stykke eng, hvorpaa kand avles 2 læs høe.
 2) I Balle mark.
 1. Paa Tusdal kand avles et læs.
 2. Fiire skiftter i Subierg-Maae, hvor der kand avles 3 læs.
 3. En lille smuule maae-land ved Knaps-Kiær, hvoraf avles kun en sækfuld.
 3) I Bierre Mark.
 1. I Præste-Kiæret kand avles 3 læs, naar der er ruug-mark.
 2. I Sogne-Maae, avles et læs høe.

|6|

3. I Sønder-Maae, 1 læs høe.
 4. En plet ved Steen Aaven.
 5. En ditto ved enden af Leeretstoft-Ageren.
 6. En ditto ved enden af Hestebierg-Agren.
 NB: Paa hver af disse pletter avles kun et halvt læs.
 4) I Braadenhøvs Marken.
 1. En plet i Waaedals Moosen.
 2. I Wæhre-Moose en ditto.
 Et halvt læs på begge steder.
 5) Paa Serritzlev Mark.
 1. Oven for Serritzlev paa vore agre et læs høe.
 2. Ved Nedre Muulefald, et lille læs.
 6) I Crediten.
 Kand avles 3 til 4 læs høe.
 7) Ved Lykken.
 I Dammen kand avles iligemaade 3 til 4 læs høe.

|7|

- 8) I Wæhrholms Mark.
 1. I Præstens Krog kand avles 3 læs høe.
 2. I Riise-Ring 5 skiftter, hvoraf de 2 ere samlede; paa dem alle avles 3 læs høe.

10) Tørve-Moosen.

Ligger ved Wæhrholms Mark, og gaaer lige fra Wæhrholms Banke til stranden, hvoraf præsten har 5 skiftter, hvoraf de 2 ere samlede.

1. Det første skiftte gaaer i længden fra forbemeldte Wæhrholms Banke til stranden, og strækker sig udi bredden omtrent 30 skridt.
 2. Det 2. har samme længde og samme bredde.
 3. et 4. Det 3. og 4. er af samme længde hvert stykke og samme bredde, men ligge sammen.
 5. Det 5. af samme længde og bredde, er endnu ganske urørt og ubeskaaret.
- Der er og tørve skiær i Wæhre Moose til præstegaarden, samt i Subierg Maae, saavel som og ved Holme broen neden for Farsballe, men det er meest opskaaet, ligesom og i Præstens Krog.

|8| 11) Til giærsel-hugst

Har præste-gaarden rettighed tillige med huusmanden Søren Juul i Blirup udi et skifte som kaldes Præstens Fælle, hvor præsten kand faae hugget 4 til 5 læs giærsel om aaret. Samme skiftte ligger sydost for Haldrup Bye ned mod stranden i den saa kaldede Fælle-Skov, norden for Kiær-Skov. Mit skiftte ligger imellem haldrupernes baade paa nordre og vestre siide, og vesten for det er meldrupernes lod.

Hertil er kommet ved min anstalt og bekostning udi efteraaret 1772 og for-aaret 1773 en liden lund af henimod 600 piile og 1000 æller, alt til giærdsel-hugst i sin tiid.

[Siderne 9–12 er skåret ud; side 10 ses at have været beskrevet.]

|13|

Nota

I aarene 1774 og 1775 blev præstegaardens jorder omskifttede, og avlingen altsaa ganske anderledes end tilforn.

Min jord i Balle Mark blev udskifttet og tilmaalt mig samlet i ditto Mark den 6. octbr. 1774.

Om Bierre Marks jorden sluttede jeg en contract med blirupperne den 23. octobr. 1774.

I følge denne contract blev min Bierre Marks jord mig framaalt den 3. mart. 1775.

Til vederlag for samme jord blev mig tilmaalt en deel af bliruppernes lod i Balle Marken, neml. paa Subierg og Farsballe, den 17. mart. 1775 – NB: $3\frac{1}{2}$ td. land kom mig endnu tilgode for Bierre Marks-jorden, som efter contracten skulle gives mig paa Wæhremose-Faldet.

Min jord paa Serritzlev Mark blev udbyttet og tilmaalt mig samlet paa Muulen den 20. mart. 1775.

|14| Min jord i Braadenhøvs Marken blev udmaalt den 25. mart. 1775, og den 27. ditto blev den tilligemed det resterende vederlag for Bierre Marks-jorden, alt i et samlet jordsmon paa Wæhre Moose-Faldet og langs med All-Veyen, tilmaalt mig.

Den ager norden for All-Veyen langs med Serritzlevgaards hov-marks-diige, blev mig tilmaalt den 1. novembr. 1775, og den 2. ditto fik Niels Møller i Serritzlevgaards mølle vederlag for bemeldte ager, hvorpaa veyen herefter skal gaae, i den østre ende af min jord i samme mark.

Min andeel i Fælled-Skoven blev mig tilmaalt i foraaet 1774, saa at jeg ikke meere ligger i fælledskab med Søren Juul – Samme andeel faldt ved udskiftningen den 1. og 6. decembr. 1775 i haldruppernes lod. Hvorimod jeg fik min skovs-part næst ved steensballernes paa den søndre siide, Søren Juuls paa den østre, og meldruppernes paa den nordre og vestre.

Maalet paa min skovs-part er nu paa den søndre siide 345 al. paa den nordre omtrent 240 al. paa den vestre, som gaaer noget krumt, omtrent 130, og paa den østre 78 al.

30,070 □ al.

[15] Sidst i aaret 1778 forpagttede jeg det meeste af min avling bort til Meldrup og Bliurup byer – Meldrupperne fik den Søndre Lykke med sine 3 indtægter, Tusdals-Fald, Farsballe-Fald og Subierg Fald – Bliurupperne fik 2 lykker neml. den nye Lykke med sine 2 indtægter, Wæhremose-Fald og Alveys-Fald – og den Nordre Lykke med sine 2 indtægter, Over-Muule-Fald og Nedre-Muule-Fald samt Crediten – Aparte fik meldrupperne min engslett i Subierg-Maae, ved Holme-Broe og i Riisering, og bliurupperne min andell i Wæhre-Moose.

Jeg reserverte mig følgende:

1. Den gamle Lykke med sine 2 indtægter, Holme-Faldet og Kirke-Faldet. Norden for præstegaarden.
2. Holme-Toftten vesten for præstegaarden 1 td. 6 skpr. land.
3. Lunden med sin ager-jord til kløver 6 skpr. land og eng-bund og under-skov, samt engen ved Tusdal.
4. Min eng-bond i Præstens Krog i Holme Mark.
5. Min andeel i Fælleds-Skoven ved Kiær-Skov.

[16] Altsaa har jeg endnu til mit eget bruug:

Ager-jord: til korn: 7 tdr. 2 skpr. land. Til græsning ligeledes: 7 tdr. 2 skpr. land – i alt: 15 tdr. land omtr.

Eng-slett: I Dammen: 3 à 4 læs – I Lunden og ved Tusdal: 4 læs. I Præstens Krog: 4 à 6 læs høe. Altsaa ialtt: 11 à 14 læs høe.

Min giærdsel-hugst i Fælleds-Skoven: omtr. 4 læs aarl.

Min tørveskiør i Riisering: til 150 à 160 læs aarl.

Til kløver i Lunden: omtr. 6 skpr. land.

Faaredriftt paa kirke-gaarden samt langs med Wæhr søe fra Bleeghaven til Tusdals-Engen.

For Sogne Maae: aarl. af haldrupperne 1 rdr.

[17]

Giødning og hegning, samt haugedyrkning.

Anno 1771.

I efteraaret blev tilsammen giødet 3½ td. land, nemlig noget af Housdal, Leeretstoftet, og Præstefaldet.

Anno 1772.

Den 6. april var avels-karlen Mads tilligemed huusmanden Søren Rasmussen ude at hugge gierdsel i vort eeget skiftte, og iligemaade den 7., da 4 mænd af Haldrup kiørte os hver et lille læs hiem, men en rulte blev liggende, som vi selv hentede den 7. april. Samme huus-mand var her og den 7. og 8. ved gierdsel-hugsten; og for alle 3 dage fik hand 1 mk. 8 sk. Den 8. april fik vi hugget de 2 læs, som Rasmus Pedersen af Meldrup havde lovet os for 2 mk. læsset, hvilket vi og hiemhentede selv.

Den 21. septbr. havde vi 9 møgvogne fra Steensballe, og fik giødet den eene ager paa Præstefaldet, som ey fik i fioor, samt paa Hesterbierget og i Leeretstoftet. Den 22. havde vi 6 vogne fra ditto bye og fik giødet den eene ager i Lykken, hvori der var boghveede.

[18] De giødede agre for i aar er som følger:

1. Paa Præstefaldet, de 2 agre hvori der var boghveede; 4 skpr. land.
2. Paa Heste-Bierget 1 ager 4 skpr. land.
3. Paa Wæhre-Moose-Ageren 4 skpr. land.
4. Paa Gaase-Bierget 2 agre og en kiile 1 td. land.
5. I Lykken 3 agre paa den østre siide; den eene hvori var boghveede 1 td. land; og de 2 til byg 12 og en halv skp. land.

I alt giødet for i aar 5 tdr. land.

Paa haugen er i aar bekostet som følger:

Gartneren anlagde i july og augusti maaneder 3 lange og breede gange i den Østre Hauge, som forhen laae fralukt og udyrket, men skal nu være til cartofler og kommen. Iligemaade blev og anlagt 2 lange gange i Bleeg-Haven, som ogsaa før laae fralukt. I septembr. maaned blev en skue-plads indrettet uden for stor-stuen til at drikke thee paa, samt neden for samme anlagt geheime-raad Juell Winds og [19] frues navn i træk med busbom. I samme maaned og i octobr. blev gangen ved stue-huuset forbedret og forandret, nogle træer kappede og andre satte. I novembr. maaned bleve runden om haugen plantede stikelsbær- og anden torn langs med steen-diget, samt hække satte ved gangene af hæssler fra Steensballegaards skove. Herforuden har jeg i aar ladet sætte og bekostet et planke-værk mellem baggaarden og haugen og et stakkit-værk mellem køkken og lyst-haugen, ligesaa imellem lysthaven og skak-haugen, og et lyst-huus ned ad mod søen – End viidere lod jeg i decembr. maaned, foruden et steen-diige, som allerede blev sat for cartoffel-haven mod søen i july maaned,

kaste et høyt jord-diige for den heele østre siide af haugen, som med kirkeherrens tilladelse nu er udviidet heel ud til enden af kirke-muuren – Saa lod jeg og i decembr. maaned plante en liden skov af vilde og tamme træer paa den lange plads mod kirke-muuren; samt tillige forøge og udviide den gl. humlehaug og giøre plan til en stor nye.

I marken er og giort endeel hegning i aar. Den heele nordre siide af Lykken lod jeg i octobr. maaned inddiige med et prægtigt diige og dobbelt grøftt. Jeg lod ogsaa |20| sætte og bekoste en port for Lykken ved indfarten fra landevyen, samt i novembr. maaned beplante heele diiget med levende giærde af hviid torn – I decembr. maaned formaaede jeg forvalteren til at lade ved bønderne kaste diiget op ved den vestre siide af Lykken mod Holme mark.

End viidere har jeg i sommer ladet sætte en rar kilde i den sønder ende af Stampe-Mølle-Toftten, samt plantet en liden allée af elle-hække til den, og derforuden anlagt og plantet en ælle-skov paa den østre siide af kilden af 1000 æller – Og aparte er en stakkit-laage indrettet ind til den sønder ende af Stampe-Mølle-Toftten, samt ligesaa et nyt leed sat ved den nordre ende.

I slutningen af aaret anskaffede jeg mig et pr. skiepper cartofler til at saae i haugen, og lod til den ende den Østre Banke vel pløye og grave.

Iligemaade ogsaa den jord oven for humle-haven i den vestre deel af haugen, for deri deels til foraaet at plante humle, deels at bereede det øvrige til humle med cartoflerne.

|21|

Anno 1773.

Den 13. februar fik jeg 5 læs giærsel, og deraf de 3 bar slaee-torn, men de 2 hviid-torn; de 3 læs kostede 3 mk. læsset, og de 2 2 mk. samt tilbragt af mændene selv fra Brigsted, af hvilke jeg kiøbte det.

Den 15. martii fik jeg 2 læs giærsel hiem, som jeg havde kiøbt af Rasmus Pedersen i Meldrup à 2 mk. 12 sk. læsset, som mine karle selv huggede og hiemhentede – Af mit eeget skiftte i Fælleds-Skoven fik jeg 4 læs.

I samme martii maaned slutning plantede jeg i den sønder ende af Stampe-Mølle Toftten ved den nye kilde baade til søndre- og vestre siiden en stor mængde piile paa lollandsk maade, hvilke piile kostede mig henimod 7 rdr.

Udi april maaned bleve cartoflerne lagte baade i den østre banke og i den vestre deel af haugen oven for humlen, samt plantet engelsk humle i den jord, som dertil var skikket.

Paa samme tiid blev og et langt slaee-torns-giærde sat langs ad kirke-muuren samt rundt om paa diget |22| omkring heele haugen, foruden mark-giærderne, som alle bleve i standsatte, undtagen de om fælledet i Balle Mark, som jeg ey kunde forbinde mig til, da det blev saalidet, at jeg ey kunde have mine creature der, men maatte, skjønt under megen modstand, sætte dem op paa Seritzlev Mark.

Den 28. septbr. begyndte vor mæg-agning, da vi havde de 7 nederste mænd af

Serritzlev, som ey tilforn have villet giøre os nogen villighed. De 7 andre har kiørt tørv for os i sommer.

Den 29. kiørte vi atter møg ved nogle af Steensballe og Nebel. Den 30. havde vi nogle af Steensballe og Haldrup. Den 30. havde vi nogle af samme byer. Den 1. oct. nogle af samme byer. Den 2. ditto nogle af Steensballe, Haldrup og Nebel. Altsaa er giødet i alt som følger:

1. Tre agre paa Store Gaasebjerg til ruug. 2. Braadenhøvsageren ligesaa. 3. De 2 agre ved Blirup havrestub til ruug. 4. Ageren i Meldrup Lykke havrestub til ruug. 4[!] De 2 nedre ender oven Serritzlev til byg. 5. Knaps agrene ligesaa, paa lit nær. 6. Den lille Lergravs Blok i Balle Mk. ligesaa, og 7. lit paa Tinghuus-Ageren.

[23] I octobr. gravede vi vore cartoffler op, og fik af den Østre Banke 7 tdr.-skpr. røde, samt 6 tdr.-skpr. guule cartoffler. Af den vestre siide i haugen fik vi omtrent 1 td. cartoffler.

I novembr. lod jeg giøre en allée oven omkring fæe-huuset, og samme blev beplantet med hæsseler; samt krogen ved mad^{me} Schiøells daglig-stue ud til haugen tildækket med spalet af apricoser og lambergske nødder – I ligemaade blev der og anlagt en allée af ælmer ud til Meldrup-siiden til laagen, samt plantet ælmer om det grønne lysthuus.

Altsaa er haugen i aar og fiior bleven forøget og ziiret med 8 nye alleer, foruden lysthuusene og stakkitterne, laagerne, cartoffel- og humle-haverne etc. etc.

Anno 1774.

Den 20. febr. blev bestilt i Brigsted 2 læs slaaetorn og 1 læs hviid-toorn samt 300 piile-stavre.

I maj maaned blev Fælleds-Skoven indhegnet, som jeg nu alleene har tilfælles med meldrupperne og ingen fleere, da jeg endog lod mig udskiftte fra Søren Juul i Blirup.

[24] Den 10. og 11. octobr. agede vi med vore eegne vogne giødning ud paa Tusdal – Den 14. kiørte 7 af Steensballe vogne møg ud ligesaa paa Tusdal – Den 15. kiørte vi selv møg ud paa de 3 Christen Andersens agre næst Subierg – Den 24., 25. og 26. kiørte deels vore eegne vogne og deels 4 af Steensballe giødning ud til ruug paa de 8 Blirup agre oven Subierg.

Anno 1775.

I may maaned giødede vi deels med eegne vogne og deels ved hielp af Nebel mænd al den gamle jord i den østre siide af vor gamle Lykke, samt de gamle agre paa Wæhremose-Faldet.

I samme maaned kastede vi det østre diige over banken for Stampemølle-Toftten, samt satte et stortt stykke steen-diige – Giærdede og for Tusdal med viidere.

I juny maaned blev det nordre diige for Lunden til Holme-Toftten kastet færdigt af mine eegne folk.

I septbr. maaned kiørtte vi giødning ud paa den jord paa Subierg, hvori der var havre i aar, omtrent til 9 skpr. ruug – Ligeledes i samme maaned blev heele Over-Muulen giødet til byg – Den ager næst veyen af det Østre Fald i den Gl. Lykke blev og giødet – samt noget af de Blirup Agre paa Tusdals-Faldet.

[25] I samme septbr. maaned blev Lunden indgrøfttet med dobbelt diige af mine eegne folk paa den vestre siide til Holme Mark.

Den 29. septbr. og den 3. octbr. fik jeg heele Balle-Lykken indkast ved de Steensballe, Haldrup, Meldrup og Blirup karle – som var ialt omtrent 520 favne, og kostede det mig 18 potter brænde-viin, 4 pd. tobak, 3½ lpd. brød, og 1 lpd. ost, som alt kunde regnes for 5 rdr.

Den 2. novembr. samt den 3., 8. og 9. ditto, fik jeg Braadenhøvs Lykken, eller den nye Lykke indkast – Wæhre sogns karle og huusmænd gjorde arbeudet, som beløb sig omtrent til 222 favne, og kostede omtrent 2 rdr. Men formedelst den indfaldende vintter blev noget tilbage af denne lykke, som ey blev indkast, da nogle af Haldrup og Meldrup ey kom paa den bestemte og beleylige tiid.

Anno 1776.

Den 6. febr. lod jeg plantte paa den plads mod kirke-muuren i den Østre Hauge mangfoldige skionne smaae-æske i rader.

Den 4. martii fik jeg 3 læs giærdsel fra Brigsted, nemlig 2 læs hviidorn og 1 læs slaetorn.

[26] Den 6. martii fik jeg 350 humle-stager fra Hads herred, som kostede mig 5 rdr. 3 mk.

Den 13. martii blev atter planttet en hob unge træer af adskillige slags ved digerne om den Østre Hauge.

Den 20. mart. fik jeg de 4 læs giærdsel, som vi skulle have af haldrupperne eftter accorden, som blev gjort ved Fælledsskovens udskifttning.

I may maaned kiørtte vi giødning ud paa Holme-Toftten til lollandsk byg.

Fælleds-Skoven, som i foraaet er bleven ganske udskifttet og lagtt ind til steensballernes og meldruppernes skovs-lod i Kiærskou, saa at haldrupperne og blirupperne ere alleene fraskifttede, blev i sommer fra nytt af og i forsvarlig stand indhegnet. Min andeel blev af steensballerne forrettet i henseende til hegningen, hvorimod jeg betaltte dem 1 rdr.

Min Braadenhøvs 3: Nye Lykke blev fuldkommen indkastet i dette foraar, samt nye ledde satt saavel for den som og for Balle Lykken og den Gl. Lykke ved kirken.

[27] Vor kommen-avel beløb sig i aar til 2 skpr. og lit over – Sennopavlen blev 1½ skp.

Humle-avlen for i aar beløb sig af den ordinaire til omtrent 1 lpd. 1 pd. Af den engelske til 4 lpd. 15 pd. Altsaa ialtt: 6 lpd. – pd. Deraf solgt 5 lpd. for 10 rdr. Den 16. septbr. kiørtte 7 af de Serritzlev-vogne mæg ud paa Subierg og Nedre Muulen – NB: De 5 af Serritzlev kiørtte tørv; saa at de 12 mænd har i aar gjort villighed, men Rasmus Nielsen og Søren Nielsen har i al min tiid endnu

ingen giortt – De følgende dage kiørtte en deel af Haldrup og Steensballe al vor øvrige giødning ud paa Neder-Muulen og Crediten.

Sidst i septbr. lod jeg ved Folmer Povelsen og Jens Sørensen af Serritzlev kaste et nytt diige for Crediten paa den nordre siide til veyen – Ligeledes blev og kastet grøftter i Maae-Landet ibid. samt i Dammen ved præstegaarden – I den Nye Lykke lod jeg i octobr. maaned lande-veyen afgrøftte ved ovennævntte mænd – De fik 5 sk. for favnen af diiget og 2 sk. for grøftterne – |28| Med diiget om Muule-Lykken blev begyndt af de Serritzlev mænd paa den nordre siide den 11. octbr. De Nebel mænd kastede paa den vestre siide langs ved Maae-Bæk, og blellerne kastede for den sønder siide af Nedre Muulen, men den sønder siide for Over-Muulen lod jeg selv kaste, og betaltte 4 sk. for hver favn – Arbeydet blev færdigt den 11. novembr. – Kostede iallt omtrent 6 rdr. Først i novembr. maaned lod pløye i Lunden paa den Østre Banke og saae slaaen, nødder, havtorn-bær, og bøge-olden; ligeledes af bemeldte slags langs ved det nordre diige – Den 11. novembr. fik jeg 14 linde ved degnens Peder Fugls foranstaltning fra Urup Skov ved Lundum, hvoraf de 7 bleve satte i én rad for møddingen her i gaarden og de andre 7 omkring i haugen ved diget – De kostede mig iallt kun 24 sk. til skovfogden.

|29|

Anno 1777.

Den 10. martii fik jeg 5 læs giærdsel fra Brigsted, nemlig 2 læss slaetorn og 3 læs hvidtorn, hvorfor jeg betaltte 2 rdr. – Den 3. og 4. april henttede vi selv 4 læs giærdsel fra Fælleds-Skoven.

I samme martii maaned skaffede Anders Møller af Haldrup mig 200 humle stager, som kostede 20 mk.

Udi april maaned lod jeg kaste diige og sætte giærde paa den østre siide af Lunden langs med Maaen til veyen ved lille Wæhre Sø – Ligeledes blev der satt giærde paa det heele nordre diige for Lunden til Holme-Toftten.

I may maaned lod jeg 3 ledde med tilhørende stolper male og sætte for Muule-Lykken, saa den er nu færdig.

Den 25. septbr. agede vi giøde ud paa Al-Veys Faldet ved 7 af de Haldrup mænd – Den 26. havde vi atter 5 af de Haldrup vogne – Den 27. 5 vogne fra Steensballe.

I dette efteraar blev Over Muulen og Al-Veys Faldet ryddet for steene.

|30| I haugen blev planttet 24 viintrær, som jeg forskrev fra Lübeck, og kostede 4 rdr. – I gaarden blev sat 6 hollandske linde – De gamle linde og nogle viinranker bleve satte i den Østre Hauge oven for vor commen.

Anno 1778.

Efterat Alveys Faldet i næstafvigtte foraar for den største deel var giødet, kom der i dette foraar giødning ud paa det øvrige – Tillige blev der omtrent 1 skp. land giødet paa Overmuulen, som i [!] før har været brudt.

Den 31. martii fik jeg 4 læs giærdsel hiem, som var hugget af mine folk i min

fældsskov – Og den 3. april huggede de 2 store læs giærdsel paa Tvingstrup Mark, som vi selv henttede og kostede 4 mk.

Jeg kiøbtte i dette foraar til giærde-stavre 7 sneese piile-stager, som kostede omtrent 2 rdr.

Lunden blev udviidet paa den søndre siide til Tusdal, det gl. dige sleiffet og et nytt satt ved mine egne folk, hvortil meldrupperne gav mig et læs giærdsel.

I efteraaret fik vi Holme Faldet giødet til byg samt nogle ager-rygge og reener paa Alveys Faldet til ruug.

[31] I efteraaret henttede jeg 8 prægtige hollandske linde fra Closter Mølle som kostede 4 rdr. og bleve satte i gaarden – Jeg planttede en jasmin-hæk ved stakkit-værket i gaarden.

Avlingen bortforpagttede jeg ved auction den 11. decembr. a. c. undtagen den Gl. Lykke med sine 2 fald – Holme-Toftten – Lunden – Tusdals-Engen – Præstens Krog – og Fældes-Skoven – Meldrupperne fik den Søndre Lykke eller Tusdals-, Farsballe- og Subierg-Fald, samt engsletten i Subierg Maae, ved Holme-Broe og i Risering, min tørveskiør ubeskaaret – Bliurupperne fik den Østre Lykke med sine 2 fald, Wæhremose Fald og Alveys-Fald – Den Nordre Lykke ligeledes med sine 2 fald, Overmuulen og Nedremuulen, samt Crediten med deri værende saavel engslet som agerjord – Altsammen forpagttet paa min livs-tiid mod aarl. afgift af 100 rdr. omtrent.

I novembr. maaned blev lyst cortererne omlagte i den nordre eller øverste hauge, samt kiørt hviid sand deri.

Anno 1779.

I februar maaned planttede vi i Lunden langs om ved diigerne nogle 100 ælmer, hæsseler, æller, torne etc. Jeg kiøbtte 4 læs giærdsel af brigstederne, ligeledes 4 af meldrupperne, àparte fik jeg 1 læs. Og 4 læs af mit e eget. [32] Ialt 13 læs giærdsel – Stavre dertil fik vi af de æsketræer, som vi styvnede samme tiid, deels paa kirke-gaarden, og deels i haugen – Vi giærdede hermed den heele østre siide af Lykken og begge de nordre hjørner baade paa Holme- og Kirke-Faldet – foruden Lunden og haugen.

[Side 33–40 er ubeskrevne.]

Pløyning og sæd med dertil hørende.

Anno 1772.

Den 10. april begyndte først vaar-pløyningen. Den 11. blev ligeledes pløyet. Den 13. blev kun pløyet om eftermiddagen. Den 14. blev pløyet heele dagen. Den 15. ligesaa, og der blev saæt 1 tdr. ærter, som jeg fik ved forvalter Rams-

land fra Endelave og kostede 20 mk. Den 27. blev saæt i Stampe-Mølle-Toftten 3¹/₂ skp. havre.

Den 6. juny eftter min hiemkomst fra Lolland blev den sidste boghveede saæt, og sæde-tiiden sluttet. Der er altsaa saæt:

1. Vintersæd i sidste eftteraar: 7 tdr. 1 skp. ruug.

2. Vaarsæd i dette foraar:

Himmelbyg:	4 ¹ / ₂ skpr.	} ialt 8 tdr. 6 ¹ / ₂ skp. byg.
Lollandsk byg:	3 tdr. 3 skpr.	
Jydsk byg:	4 tdr. 7 skpr.	
Havre:	13 tdr. 6 skpr.	
Ærter:	1 td.	
Boghveede:	6 skpr.	

[42] Den 3. octbr. begyndte vinter-pløyningen, da der blev saæt i Præstefaldet 9 skpr. ruug. – Den 5. octbr. blev saæt i den første ager paa den østre siide af Lykken 1 tønne nye holsteensk ruug. – Den 7. octbr. blev saæt 4¹/₂ skp. ruug i Præstefaldet. Atter saæt i Præstefaldet den 8. og 9. octbr. Og den 10. blev saæt i Hestebierget. Alt ialt er da vintersæden for tilkommende aar som følger:

I Lykken 1 td. nye holsteensk ruug.

Paa Præstefaldet 3 tdr. 3 skpr.

Paa Heste-Bierget 4 skpr.

Tilsammen: 4 tdr. 7 skpr.

Anno 1773.

Den 24. martii begyndte vi første gang at legge til byg-sæd, da Wæhr Moose Ageren var den første der blev pløyet.

Den 14. april blev saæt 1 td. hviide ærter samt 1¹/₂ skp. graae ditto i de 2 agre paa den vestre siide i Lykken næst Holme-Mark.

Den 23. ditto blev saæt 2 tdr. af den Serritz- [43]levgaards havre, som har kostet mig pr. tønne 14 mk., samt 1 td. af min eegen havre i Housdals-agrene. Samme dag 1 td. af den Serritzlevgaards havre i Leeretstoft.

Den 24. ditto saaede vi 1 td. af den Serritzlevgaards havre i Maadals-Verp, samt 4 skiepper af vor eegen havre sammesteds.

Samme dag 1 td. af vor eegen havre i Sønder-Maae.

Den 26. blev atter saæt 1 td. af vor eegen havre i Sønder-Maae, samt den lille Leergravs-Blok.

Samme dag 6 skpr. ditto havre i Meldrups Lykke.

Den 27. blev saæt 1 td. ditto havre i Balle-Ager – Samme dag 7 skiepper i Tinghuus-Ageren og Leergravs-Blokken.

Den 28. blev saæt i den 3. ager fra Holme Mark i Lykken 1 td. 4 skiepper ditto havre.

[44] Den 10. may blev saæt 1 td. 1 skp. ditto havre i Crediten.

Den 11. may blev saæt 7 skpr. ditto havre i de 2 smaae Blokke ved Blirup.

Hvorned vor havre-sæd har ende, og er saæt ialt 13 tønner.

Den 18. may begyndte byg-sæden, og blev saaet 1 td. 1 skp. jydsk byg i Farsballe-Agrene.

Den 19. blev saaet 6 skpr. ditto byg paa den vestre siide i Lykken næst havren.

Den 21. blev saaet 1 td. 4 skpr. ditto byg i de 2 agre næst den forrige paa den vestre siide i Lykken.

Den 24. blev saaet 6 skpr. ditto byg i den ager næst veyen paa den vestre siide i Lykken.

Samme dag blev saaet 5 skpr. ditto byg i Crediten.

Den 25. lidet mere end 3 skpr. ditto byg i den |45| lille ager ved Ahl-Veyen.

Den 26. may blev saaet 1 tønne ditto byg i den store ager ved Ahl-Veyen, paa lidet nær.

Samme dag blev saaet 4 skiepper lollandsk byg i Wæhre-Moose-Ageren.

Den 27. blev saaet 6 skiepper ditto lollandsk byg paa Store Gaase-Bierget.

Den 28. blev saaet 1 td. 4 skiepper ditto byg i de 2 agre næst ruugen paa den østre siide i Lykken.

Den 29. atter saaet 2 skpr. ditto byg ved enden af fornævnte agre mod kirken. Hermed endtes vor byg-sæd. Og er saaet: 6 tdr. 1 skp. jydsk byg og 3 tdr. lollandsk. Ialt: 9 tdr. 1 skp. byg.

Den 1. juny blev saaet 2 skiepper boghveede i Braadenhøvs-Ageren – Samme dag 1 skieppe ditto paa Store Gaase-Bierget.

|46| Den 2. juny atter saaet 4 skiepper boghveede paa det Store Gaase-Bierg – Hvormed den sæd ogsaa har ende, da der er saaet 7 skpr. boghveede.

Alt ialt er da vaar-sæden i dette aar:

Jydsk byg	6 tdr. 1 skp.
Lollandsk ditto	3 –
Havre	13 –
Boghveede	7 –
Ærter hviide	1 –
Graae ditto	1 ¹ / ₂ –

Vinter-sæden til aaret 1774 begyndte den 9. octobr. Den endtes den 23. octobr.

Der blev saaet: 1. Paa Gaasebierget 9 skpr. i boghveedestubben og 5¹/₂ skp. i bygstub, ialt: 1 td. 6¹/₂ skp. 2. I Braadenhøvs Agren 3¹/₂ skp. boghveedestub.

3. Ved Blirup i de 2 agre havrestub 4 skpr. 4. I Meldrup Lykke havrestub 3 skpr. 5. I Wæhre-Moose-Ageren bygstub 4 skpr. 6. I Lykken de 2 agre næst agren ved veyen paa den østre siide i bygstub 14 skpr. Altsaa ialt: 5 tdr. 3 skpr.

Begyndte foraars-pløyningen den 9. april.

Den 12. april blev saaet 1 td. hviide ærter i den vestre siide af Lykken, og 1¹/₂ skp. graae ærter sammesteds – Den 14. april 3 fkr. bønnen i Crediten.

Saaet havre som følger: I Crediten 1 td. 6 skpr. – I Lykken 3 tdr. – I ditto 1 td. 4 skpr. – Ved Ahl-Veyen 3 tdr. – I Housdal 2 tdr. – I Hestebierget og den lille Lergravs Blok i Bierre Mk. 1 td. 2 skpr. – I Leretstof og Præstekær 1 td.

2 skpr. – Paa Farsballe 2 tdr. – Paa Subierg 2 skpr. – I den østre siide af Tusdall $6\frac{1}{2}$ skp. – Paa Balle Ager 1 td. – Altsaa ialt: 17 tdr. $6\frac{1}{2}$ skp.

Saaet byg som følger: I Lykken næst Holme Mark 1 td. 4 skp. I den østre siide af Lykken 1 td. – I Præstefaldet 3 tdr. – I den østre siide af Tusdal 5 skpr. – Paa Serritzlev Mark 1 td. 4 skpr. – Paa ditto mark 1 td. 1 skp. lollandsk byg – I Knaps-Agre 5 skpr. ditto – I Tinghuus-Ageren og Lergravs Blokken 4 skpr. ditto – Altsaa ialt: 9 tdr. 7 skpr. – deraf de 2 tdr. 2 skpr. lollandsk byg.

Saaet boghveede 1 td. $\frac{1}{4}$ skp. i den vestre siide af Tusdal.

[48] Vinter-pløyningen til ruug begyndte den 17. octbr. og varede formedelst jordskiftningen til den 2. novembr. da vor ruug-sæd fik ende. Der blev saaet:

1. I vort gamle Tusdal 2 tdr. 1 skp. 2. I Christen Andersens agre: 1 td. 4 skpr. 3. I blirupernes agre paa Subierg 1 td. 7 skpr. Altsaa ialt: 5 tdr. 4 skpr. ruug i boghveede stub.

Anno 1775.

Den 15. april saaede vi vore ærtter – Den 22. april begyndte vi at saae havre – Vor vaar-sæd var da som følger:

Ærtter og bønner: 1. i den ager næst veyen i den østre siide af den gl. Lykke $7\frac{1}{2}$ skp. hviide ærtter – 2. i den ager ved kirken næst Meldrup-Veyen 2 skpr. bønner – 3. i den ager næst Tusdal paa den vestre siide 2 skpr. hviide ærtter – 4. i den ager næst ved 2 skpr. graae ærtter.

[49] Havre er der saaet: 1. I de 8 østre agre af Wæhre-Moose-Faldet 4 tdr. 4 skpr. havre – 2. I de Blirup-Agre paa Tusdals-Faldet 1 td. 6 skpr. havre – 3. I 3 agre paa Subierg 1 td. 6 skpr. havre – 4. I huusmændenes agre paa Farsballe 2 tdr. 2 skpr. – 5. I de 3 andre Farsballe-Agre 4 tdr. 1 skp. – Ialt 14 tdr. 3 skpr. – Afsaaet den 3. may.

Byg: 1. I de 2 stub-agre i den gl. Lykke næst ærtterne 1 td. 5 skpr. – 2. I den gl. ager næst ved 1 td. 3. I de 3 agre næst ved 7 skpr. i hver, er 2 tdr. 5 skpr. 4. I den ager næst diiget samt høven mod kirken 1 td. – 5. I de 3 agre paa Wæhre-Mose-Faldet 7 skpr. – alt jydsk byg – 6. I 5 agre paa Wæhre-Moose-Faldet 1 td. 4 skpr. lollandsk byg. Altsaa ialt baade jydsk og lollandsk byg 8 tdr. 5 skpr. – Tilsaaet fik vi den 23. may – Og saaede altsaa ingen boghveede.

[50] Vintter-pløyningen begyndte den 9. octobr., og endte den 23. ejusdem – Der blev saaet som følger: 1. Paa Subierg 1 td. 2 skpr. ruug – 2. I det østre fald af den gl. Lykke 5 agre byg-stub 4 tdr. $3\frac{1}{2}$ skpr. ruug – Altsaa var ruug-sæden ialt: 5 tdr. $5\frac{1}{2}$ skpr.

Anno 1776.

Vaar-pløyningen begyndte den 23. marts.

Ærtter blev saaet den 6., 9. og 10. april. 1. I den 2. ager fra veyen udi østre fald af den gl. Lykke 2 skpr. graae. 2. I den 3. ager næst ved 1 td. $\frac{1}{2}$ skp. 3. I Blokken ved kirken $1\frac{1}{2}$ skp. hviide – Ialt 10 skpr. hviide og 2 skpr. graae. Havre første gang saaet den 18. april og tilsaaet den 26. april. – 1. I de 8 vestre agre af Wæhre-Mose-Faldet 4 tdr. – 2. I de 8 østre agre af ditto fald

4 tdr. 1 skp. – 3. I Tusdahls Faldet i de 9 agre udi sønder og nord 6 tdr. – Altsaa ialt: 14 tdr. 1 skp. havre.

[51] Byg første gang saaet den 14. may og tilsaaet den 25. ditto – Der blev saaet: 1. Paa Tusdals-Faldet hvoraf noget var ruug-stub og noget gammel jord 3 tdr. 1 skp. 2. Paa Over-Muulen, alt gammel jord: 4 tdr. 6 skpr. 3. I Lykken, det østre fald, ærtter-stub næst veyen: 1 td. – 4. I Holme-Toftten halvgammel jord: 1 td. 6 skpr. lollandsk byg – Altsaa alt ialt: 10 tdr. 5 skpr. byg, hvoraf 1 td. 6 skpr. lollandsk.

Boghveede saaet den 3. juny paa Subierg $2\frac{3}{4}$ skp.

Hvorned da vaar-sæden fik ende.

Vintter-pløyningen begyndte den 11. octobr. og endtte den 26. octbr. – Der blev saaet ruug: 1. Paa Subierg i boghveede-stub: 4 skpr. – og i ruug-stub 1 td. 1 skp. 2. I Over-Muulen byg-stub: 4 tdr. $6\frac{1}{4}$ skp. – Altsaa beløb vintter-sæden sig ialt: 6 tdr. $3\frac{1}{2}$ skpr. ruug.

[52]

Anno 1777.

Vaar-pløyningen begyndte den 5. april da Nedre Muulen blev lagtt til byg og aflagtt den 9. ditto – Crediten blev aflagtt den 10. april. – Paa Kirkefaldet aflagtt den 18. april.

Ærtter blev saaet den 12. april og tilsaat ditto dag, nemlig i Holme-Toftten i den vestre snip til Holme Mk. 2 skpr. graae ærtter, og i det øvrige, undttagen den nordre ende, 9 skpr. hviide ærtter – Ialtt 1 td. 3 skpr. ærtter.

Havre blev saaet den 23. april i de 3 agre næst veyen udi Kirke Faldet 4 tdr. 7 skpr. – samme dag i Holme Toftten den nordre ende: 1 skp. – Paa Tusdals Faldet saaede vi 11 tdr. 2 skpr. og fik tilsaaet den 2. may – Altsaa er der ialt saaet 16 tdr. 2 skpr. havre.

Byg blev saaet den 12. may i de 5 østre agre af Kirke-Faldet og Kirke-Blokken 4 tdr. 5 skpr. Paa Nedre Muulen 4 tdr. 2 skpr. I Crediten 1 td. – skpr. lollandsk byg – Tilsaaet den 23. may – Ialtt: 9 tdr. 7 skpr. byg.

[53]Boghveede blev saaet den 29. may i den vestre ende af Subierg Faldet nemlig no. 6 – Ialtt 3 skpr. Og havde da nu heele vaarsæden ende den 30. may.

Altsaa er der til aaret 1777 saaet af vintter- og vaar-sæd som følger:

Ruug: Paa Over Muulen 4 tdr. $6\frac{1}{4}$ skp.	}	6 tdr. $3\frac{1}{2}$ skpr.
Paa Subierg 1 td. $5\frac{1}{4}$ skpr.		
Byg: Paa Nedr. Muul og Crediten 5 tdr. 2 skpr.	}	9 tdr. 7 skpr.
I Kirke-Faldet 4 tdr. 5 spr.		
Havre: Paa Tusdals Fald 11 tdr. 2 skpr.	}	16 tdr. 2 skpr.
I Kirke-Faldet og Toftten 5 tdr.		
Ærtter: I Toftten graae 2 skpr.	}	1 td. 3 skpr.
hviide 9 skpr.		
Boghveede paa Subierg		3 skpr.
Altsaa af alle slags korn:		34 tdr. $2\frac{1}{2}$ skpr.

[54] Vintter-pløyningen begyndte den 9. octbr. og endte den 23. ejusdem – Der blev saaet ruug som følger: 1. Paa Subierg no. 5, ruugstub: 5 skpr. 2. Ibid. no. 6 boghveedestub: 6 skpr. 3. Paa Nedre Muulen bygstub: 4 tdr. 2 skp. 4. I Crediten ligesaa: 1 td. – Altsaa ialtt saaet: 6 tdr. 5 skpr. ruug.

Anno 1778.

Vaar-pløyningen begyndte den 6. april med at legge til byg paa Allveys Faldet – aflagt ibid. den 11. ditto. Aflagt paa Over-Muulen den 22. april.

Ærtter-sæden begyndte den 13. og endte den 14. april. Af de hviide blev der saaet 10 skpr. og af de graae 2 skpr. i de 2 agre næst diiget paa Kirkefaldet.

Havre-sæden begyndte den 24. april og tilsaaet den 28. april. Altt paa Kirkefaldet, og beløb sig til henimod 12 tdr. omtrent – Deraf var de 4 tdr. blandet havre fra Stensballegaard, men de øvrige 8 tdr. af min egen hviide havre.

[55] Byg-sæden begyndte paa Over-Muulen den 12. may og endte den 22. ditto – Begyndt paa Alveys Faldet den 23. may og tilsaaet den 29. ditto – Paa Over-Muulen blev der saaet: 5 tdr. 4 skpr. og paa Alveys Faldet 5 tdr. 3 skpr. Altsaa ialtt: 10 tdr. 7 skpr. byg, hvoraf 7 skpr. lollandsk byg.

Generalberegning for
aaret 1778.

Ruug: Paa Subierg no. 5 ruugstub: 5 skpr. No. 6 boghveedestub: 6 skpr. Er: 1 td. 3 skpr.	}	6 tdr. 5 skpr.
Paa Nedre Muulen bygstub 4 tdr. 2 skpr. I Crediten ligesaa 1 td.		
Byg: Paa Over Muulen ruugstub: 5 tdr. 4 skpr.	}	10 tdr. 7 skpr.
Paa Al-Veys Fald gl. jord: 5 tdr. 3 skp.		
Havre: Paa Kirkefaldet, alt ialt:		11 tdr. 6 skpr.
Ærtter: Ligeledes paa Kirkefaldet:		1 td. 4 skpr.
Boghveede: Paa Subierg no. 1:		3 ¹ / ₂ skpr.
Tilsaaet den 2. juny. Ialt 31 tdr. korn.		

[56] Vintter-pløyningen begyndte den 28. septbr. og paa Michels dag blev ruugen saaet paa Subierg – Der er saaet: 1. I no. 6 anden kiær 5 skpr. – 2. I no. 1 paa Subierg boghveede stub 6 skpr. – Den 12. octbr. blev begyndt med sæden paa Alveys Faldet og saaet: 3. I bygstub: 4 tdr. 3 skp.

Sæden fik ende den 20. octbr. og beløb sig ialtt til: 5 tdr. 6 skpr. ruug.

Anno 1779.

Da jeg ved auction den 11. decbr. a. p. har bortforpagttet det meeste af min avling til Blirup og Meldrup, og kun reserveret mig til eget behold den gl. Lykke, den vestre toftt, Lunden, Tusdals Engen, Præstens Krog og Fælleds-Skoven, samt min tørve-skiørs-rettighed i Riisering – saa bliver nu min udsæd meget forandret og formindsket.

Vaar-pløyningen begyndte i dette foraar den 8. martii med at legge til byg i Toftten og Holme-Faldet – Der blev aflagt den 15. ditto.

[57] Ærtter blev saaet: I Kirke-Blokken paa den østre siide i Lykken 2 skpr. graae ærtter – og i de 2 vestre kiiler af Toftten 3 skpr. hviide ærtter – Ialtt 5 skpr. ærtter – De blev saaete den 7. april.

Byg-sæden begyndte den 14. og endte den 20. may – Der blev saaet som følger: I Toftten gammel jord uden giøde: 1 td. 2 skpr. jydsk byg.

I Holme-Faldet:	{	No. 1 ved veyen	7 skpr.	}	ditto byg. 5 tdr. 5 skpr. gammel jord og vel giødet. loll. byg
		No. 2	6 ¹ / ₂ skpr.		
		No. 3	6 ¹ / ₂ skpr.		
		No. 4	6 skpr.		
		No. 5	6 skpr.		
		No. 6	6 skpr.		
		No. 7 ved Holm Mk.	7 skpr.		

Altsaa ialtt: 6 tdr. 7 skpr. byg, og deraf de 7 skpr. lollandsk.

[58] Vintter-pløyningen til aaret 1780 begyndte den 11. oct. 79 i Toftten, hvor der blev saaet 1 td. 6 skpr. ruug. I Holme-Faldet i Lykken blev saaet i de 6 agre til no. 7 ved Holme Mark: 4 tdr. [...] skpr. ruug – Altsaa ialt: [...] tdr. [...] skpr. ruug.

Vi fik tilsaaet i Toftten den 14. oct. og i Lykken den 23. octbr.

Anno 1780.

Vaar-pløyningen var i aar kun lille – Den begyndte [*Resten, d. v. s. halvdelen af siden, er ubeskrevet.*]

[*Side 59–80 er ubeskrevne.*]

[81]

Brændsel og tørveskiær med høe og græs.

Anno 1772.

Den 1. [*måneden er ikke angivet*] blev skovet eftter udviisning af Steensballe-gaards herskab fra Brakøe Skov 34 læs brænde.

Den 11. juny blev begyndt med tørve-skiæringen, hvortil vi brugte 2 fremmede dagleyere. Der blev skaaret i 11 dage, ongefær 160 læs. Niels Jørgensen i Steensballe skar en rende op og fik derimod den tørv som deraf faldt. Anders Møller af Haldrup blev tilladt at skære sig 4 læs paa vort skifte i Wæhre Moose.

Den 1. july gjorde Bodil Peders, Maren Christensdatter og Søren Kræmmers enke, alle af Haldrup, deres høst-dag med at stakke tørven i tørve-moosen.

Den 11. july begyndte vi at slaae græs.

Den 14. july kiørte vi tørv ind og havde dertil 6 vogne fra Blell samt Mette

Svends og Magrethe Greisdatter *ibid.* og Johanne Nielsd. af Serritzlev, som alle gjorde deres høstdag. Vi fik denne dag 54 læs tørv i huus.

|82| Den 22. july kiørte vi første gang høe hjem, 2 læs fra Serritzlev Mark, 2 læs fra Dammen, og 1 fra Crediten. Den 23. atter 1 læs fra Crediten, saa at vi nu har 6 læs i huus.

Den 23. ditto slap vi ud paa eftergræsning i Holme Mk. vore beester efter forvalterens tilladelse.

Den 24. kiørte Nebels 6 mænd tørv ind, hver 9 læs, altsaa ialt 54 læs. Den 25. kiørte 2 af Serritzlev, 2 af Blell og 2 af Nebel hver 6 læs; altsaa ialt 34. [*Tallet er i manuskriptet rettet fra 36 til 34.*] Der er altsaa nu i huus 142 læs.

Den 25. hjemhentet 2 læs høe fra Dammen og 2 fra Crediten høe.

Den 31. fra Præstens Krog 5 gode læs høe, samt fra Riise-Ring 2 læs. Den 1. aug. fra Holme-Broe 2 smaae læs, 2 i Stampe-Mølle-Toftten og 1 læs fra Tusdal.

Den 12. august fik vi fra Subierg 2 læs høe og fra Sønder Maae et læs. Den 14. aug. fra Sogne Maae 1 læs og fra Præstekjæret 2 læs høe, som var det sidste af vores høe-bierring, der altsaa ialt har beløbet sig til 28 læs.

Den 14. august kiørte 3 mænd fra Serritzlev de sidste 18 læs tørv ind, saa at vi nu for dette aar har faaet i huus 160 læs.

|83|

Anno 1773.

Den 12. febr. fik vi ved Wæhre sogns bønder vor brænde-udviisning hjemkiørt fra Steensballegaards skov, som bestod i 39 læs.

Den 19. july begyndte høe-sletten, og den 7. aug. kiørte vi det sidste ind. Vort høe beløb sig ialt som følger: af Præstens Krog 7 læs, af Riisering 3 læs, af den søndre siide ved Holme-Broe 2 læs, af Subierg Maae 2 læs, af Stampemølle-Toften 2 læs, af Dammen 6 læs, af Crediten 3 læs, af Muul-Siiv 1 læs, oven Serritzlev 1 læs, af Waadal og ved Steenoven 1 læs, af Præstekjæret 3 læs, af Sognemaae 2 læs og af Sønder-Maae 1 læs – Alt ialt: 34 læs.

Den 10. august agede vi de første tørv ind ved 7 vogne af den øverste ende i Serritzlev, og fik samme dag 56 læs tørv i huus.

Den 11. kiørte de 8 mænd fra Blell hver 8 læs tørv ind, ialt 64 læs, saa at vi nu har 120 læs i huus. |84| Samme dag fik de 3 skole-holdere her i sognerne hver 2 læs tørv og gartneren m^{sr}. Winther 3 læs, ialt 9 læs bortgivne.

Af den udviisning i skoven, som geheimeraaden gav mig i sommer, og skal være for 2 aar, lod jeg den 15. febr. 1774 hugge 1 træe.

Anno 1774.

Den 16. febr. blev skovet fra Brakøe 23 læs brænde. Det øvrige lader jeg staae i skoven til sommeren kommer – Det var et træe, som jeg i dag skovede ved de Steensballe og Meldrup mænd – Der er 2 træer igjen.

Tørve-skiæringen begyndte den 7. juny. Der blev skaaret ved 4 msker i 10 dage.

Høesletten begyndte omtrent midt i july maaned, og vor høe-bierring bestod i følgende: 1. af Dammen 3 læs. 2. af Crediten 4 læs. 3. af Stampe-Mølle-Toftten 5 læs. 4. af Præstens Krog 7 læs. 5. af Riisering 3 læs. 5. [!] af Sogne Maae 1 læs. 6. Sønder Maae 1 læs. 7. Præstekjær 4 læs. |85| 8. Muul Siv 1 læs. 9. ved Holme-Broe 1 læs. 10. ved Subierg 2 læs. 11. i Tusdal 1 læs – Altsaa ialt: 33 læs – foruden nogle smaae klatter fra Waadal og Knaps Kjær saa at det kand i alt regnes for 34 læs høe.

Den 15. septbr. begyndte vi med tørve-agningen og fik den dag 48 læs i huus – Vi har forud af mangel maattet tiid eftter anden selv hente 7 læss – Den 21. septbr. fik vi ved 5 vogne 40 læs – Den 22. fik vi 20 læs i huus – Altsaa har vi nu til den 23. septbr. faaet 115 læss tørv.

Den 12. novembr. skovede vi de 2 træer hiem, som stod tilbage i Brackøe Skov af min udviisning fra Steensballegaard, og beløb det sig altsammen til 26 læs.

Anno 1775.

I martii maaned fik jeg fra Serritzlevgaard 3 læss brænde og fra Hoved, som etazraadinde de Lichtenberg forærede mig, 14 læs – Ialt 17 læss brænde.

Den 6. juny begyndte vi at skære tørv, og blev der skaaret i 11 dage til den 17. inclusive.

|86| Den 17. july begyndte høesletten, og var vor høebierring ialt som følger: 1. af Præstens Krog 5 læss – 2. af Riisering 2 læss – 3. af Dammen 3 læss – 4. af Crediten 5 læss – 5. fra Muulen 1 læss – 6. fra Balle-Lykken 1 læss – 7. fra Subierg-Maae 3 læss – 8. fra Lunden 3 læss – foruden det høe som blev slaaget i vor hauge – Altsaa ialt 23 læss høe – foruden høet af haugen.

Den 25. july kiørtte de 8 Blell mænd 64 læs tørv ind – Den 28. ditto fik vi ved de 6 mænd af Nebel 48 læs – Den 29. ved de 2 mænd af Nebel og 1 af Serritzlev 24 læs – Forud henttede vi selv i sommer 6 læss hiem – og saaledes har vi da til july maanedes udgang faaet 142 læs i huus – foruden de 6 læs til skoleholderne og 3 til msr. Winther.

Den 24. august henttede vi selv, paa et pr. læs nær, alle vore tilbageblevne tørv fra tørve moosen, ialt 8 læs, saa at vi nu i aar har faaet 150 læs tørv.

Den 22. novembr. skovede vi det største af de 2 træer (NB: no. 3 og 6) som geheime raaden har udviist os, og beløb det sig ialt til 28 smaae læs, som de Stensballe, Meldrup og Blirup vogne henttede os.

|87|

Anno 1776.

I foraaret kappede vi eftter forvaltterens tilladelse 4 af de store æsker paa kirke-gaarden, som hialp paa vor brænde-trang.

Den 5. juny begyndte vi at skiære tørv, og havde vi foruden vore eegne 2 karle og en piige, 2 fremmede i moosen – Tørve-skiøren fik ende den 20. juny, og der blev skaaret i 11 dage.

Høe-sletten begyndte paa Baarerne paa Nedre Muulen den 6. july, men endte i Subierg Maae den 29. ejusd. Det sidste høe blev indaget den 9. august. – Vor

høe-avel var som følger: 1. Paa Nedre Muulen 2 læss. 2. I Muul-Siiv 1 læss – 3. I Crediten 5 læss – 4. I Dammen 5 læss – 5. I Lunden 4 læss – 6. Ved Tusdal 1 læss – 7. I Riisering 2 læss – 8. I Præstens Krog: 7 læss – 9. Ved Holme-Broe 2 læss – 10. I Subierg Maae: 2 læss – Tilsammen høe-avling: 31 læss.

[88] Tørv-agningen begyndte den 5. august ved 6 af de Nebel mænd, som kiørte 48 læs – Den 6. blev kiørtt ved 5 fra Blell og 2 fra Nebel 56 læs – Den 7. blev kiørtt ved 5 fra Serritzlev (NB: den østre ende af byen) 38 læs – (Samme dag fik msr. Winther og skoleholderne de dem skænkede 8 læss –) Den 10. august kiørte 3 vogne af Blell hver 8 læs, ialt 24 læss – Altsaa har vi nu den 10. august. 168 læs tørv i huus – Og dog er der endnu en $\frac{1}{2}$ snees læs tilbage i moosen.

Den 27. og 28. august fik jeg endnu 4 læs tørv i huus – De øvrige duer ikke – Altsaa er vort forraad af tørv ialt 172 læss.

Den 2. og 4. novembr. skovede vi fra Brakøe ved de Haldrup og Steensballe vogne 2 træer, hvoraf det eene var udviist i fioor, men det andet blev os nu udviist af forvaltteren, ialt 40 læss – og et à parte.

[89]

Anno 1777.

Den 2. juny begyndte vi at skiære tørv og havde 2 fremmede folk foruden vore eegne folk – Vi skar i 11 dage.

Den 14. july begyndte vor høe-slett, og det sidste blev aget ind den 8. augusti – Vi avlede som følger: 1. af Crediten og Muul Siiv 3 læs. 2. af Dammen 3 læs. 3. af Lunden og Tusdals Maae 4 læs. 4. af Præstens Krog 4 læs. 5. af Riisering 3 læs. 6. af Subierg Maae og ved Holme Broe: 3 læs – Altsaa ialt den heele høe-bierring i aar 20 læs høe – Herforuden kand endnu regnes et læs af Bleg pladsen og ved kirkemuuren i den Østre Hauge.

Tørve-agningen begyndte den 14. august og continuerede den 15., i hvilke 2 dage vi fik 96 læs i huus – Msr. Winther og skoleholderne fik hver 2 læs den 17. aug.

Den 11. septbr. kiørte vi med vore eegne vogne 14 læss tørv i huus.

[90] Den 1. octobr. henttede 12 vogne fra Serritzlev mig 4 favne skiært favne brænde, som jeg havde kiøbt ved auctionen i Bislund ved Thestrup for 5 rdr. og 2 mk.

Den 9. decembr. skovede vi vor udviisning fra Brackøe, ialt 26 læs.

Vor tørv bestod i aar af omtrent 120 læs – Siden om vintteren udviiste forvaltteren os et træ paa 12 læs.

Anno 1778.

I may maaned skovede vi med vore egne vogne en lille eeg hiem, som forvaltteren gav mig til plov-træe.

Den 9. juny begyndte tørve-skiæringen og continuerede som sædvanlig i 11 dage – Vi fik dem kantede og stakkede, tørrede og indagede til den 4. august, da de sidste kom i huus – Ialt, foruden de sædvanlige bortskienkede, 138 læs tørv – Høesletten begyndte den 30. juny da vi slog baargræs paa Holme Fal-

det – Det sidste høe kom |91| i huus den 3. august og beløb sig ialtt vor heele høebierring til 29 læs høe.

I octobr. maaned fik vi udviisning af træe fra Brackøe og skovede 36 læs hiem.

Anno 1779.

I februar maaned styvnede vi en hob æsker i vor haug samt paa kirkegaarden og biergede omtrent 16 à 20 læs brænde, qvasset iberegnet.

Cammer-herre Beenfeldt udviiste os 22 læs træe, som bleve hiemhentedede i septbr. fra Torp Skove.

Tørve-skiæringen begyndte den 31. may og varede hvad vor eegen tørv angik i 6 dage – Tørven til skolerne og Winther blev skaaren den 7. juny med 2 jern – Tørven til mine forpagttere blev skaaren den 8., 10. og 11. juny, et jern. Mine eegne bleve alle skaarne i det yderste skiftte næst Hov-Maaen ved mel-druppernes, bliruppernes og serritzlevernes hielp – P. S. Til skolerne og Winther blev skaaren i een dag 8 læs à 450 stkr. tørv, hvortil brugttes 1 skiærere, 1 spitser og 2 udskydere – Det blev skaaret i 8 bænke, hver 45 tørv lang og 10 tørv dyb – Men til forpagterne en skiærere og en udskydere i 3 dage 24 læs à 300 stkr.

|92| Den 21. juny om eftermiddagen blev alle mine tørv kantede ved steensballerne, som alleene fik mellem mad og en skænk – Paa samme maade bleve og alle tørvene stakkede paa een eftermiddag af samme folk den 28. ditto.

Den 7. og 8. july blev alle mine tørv indkiørtte ved 7 vogne af Nebel og 7 ditto af Blell – Ialtt 112 læs.

Den 10. july begyndte vor høeslætt ved Tusdal, hvor vi avlede 1 læs – I Lunden avlede vi 1 læs paa den søndre siide bækken og 5 læs paa den nordre siide, ialt 6 læs – I Dammen 4¹/₂ læs – I Præstens Krog 6¹/₂ læs – Altsaa ialt: 18 læs høe – Det sidste kom ind den 5. august.

I foraaret saade jeg i Lunden 13 pd. af det røde kløver-frøe – som kom temmelig got op.

Den 26. novbr. skovede vi 32 læs brænde hiem fra Steensballegaards skove af 2 træers udviisning.

[Side 93–104 er ubeskrevne.]

Høst og ind- avling med dertil henhørende.

Anno 1772.

Den 22. august begyndte vi med vore eegne folk at høste det jydsk byg i den vestre siide af Lykken samt ageren i Meldrups Lykke. Den 24. ditto blev

ruugen høstet i den vestre siide af Lykken, samt i Crediten og den østre siide af Tusdal. Den 25. blev høstet ruug i Subierg-Ageren, havre i Balle-Ageren, Leergravs-Blokken og begge Lahøvs Agrene, samt Tinghuus-Ageren. Den 26. blev høstet ruug og havre paa Serritzlev Mark. Den 27. blev høstet jydsk byg i Maadals Verp og paa Præstefaldet, og lollandsk byg i Housdals-Agrene. Den 28. blev ærterne paa Farsballe afslagne, samt bygget, det lollandske, saavel i Leerets-Toftten som i de 2 agre paa Præstefaldet, omhøstet. Den 29. blev indaget ruug af Lykken 24 traver og 14 kiær og byg 19 traver 11 kiær; samt af Meldrups Lykke 2 tr. 14 kiær byg, alt jydsk byg, og tvebundet – Den 31. indaget fra Serritzlev Mark 15. tr. ruug; fra Tusdal 11 traver ruug, fra Subierg 2 traver, og fra Crediten 11 traver og 11 kiær ditto ruug. Saaledes er da al vor ruug inde og beløber sig til 64 traver 10 kiær. |106| Samme dato blev og ruugtienden af Blirup og Haldrup indtaget. – Den 1. septbr. blev boghveeden høstet i Lykken, samt havren i Stampe-Mølle Toftten, og bygget i 2 agre paa Præstefaldet – Den 2. sept. blev himmelbygget omhøstet i Stampe-Mølle-Toftten, samt havre i Eegemoos, paa Hestebierget, i Housdal, og paa Leretstoftten – Den 3. septbr. blev indaget af Balle Ager 5 traver 3 kiær havre. Fra Farsballe 4 store læs ærter. Fra Lahøvs Agrene 5 traver 6 kiær havre. Fra Leergravs-Blokken 2 traver 1 kiær ditto havre. Og fra Tinghuus-Ageren 2 traver 12 kiær ditto havre. Hvormed Balle Mark blev tom. Den 4. septbr. blev indaget fra Serritzlev Mark 10 traver 18 kiær havre. Fra Stampe-Mølle-Toftten 18 traver 4 kiær ditto havre. Fra Præstefaldet og Maadals Werp 13 traver 11 kiær jydsk byg, og fra Housdal 7 traver 14 kiær lollandsk byg. Den 5. septbr. blev den sidste havre i byg-marken samt boghveeden omhøstet. Den 7. septbr. blev af mangel paa got væyr ikke meere indaget end 1 læs fra Leretstoft, som holdt 3 tr. 14 kr. lollandsk byg – Den 8. i ligemaade formedelst væyrets vanskelighed ey indkiørt uden 1 læs til 3 tr. 3 kr. lollandsk byg fra Præstefaldet, og en liden rulte af 1 trave 17 kiær fra ditto sted ditto byg. Den 12. indagede vi fra Præstefaldet 4 traver 19 kiær lollandsk byg, fra Hestebierget og Leergravs Blokken i Bierge Mark: 4 tr. 1 kr. havre, fra Housdal 3 tr. 11 kr. ditto havre, og fra Eegemoos 1 tr. 9 kr. ditto. Samt endnu af Stampe-Mølle-Toftten 7 traver himmelbyg, og af Lykken 1 læs boghveede – Saaledes er da nu alt bygget inde, som beløber sig ialt: himmelbyg: 7 traver; lollandsk byg: |107| 21 tr. 7 kr., og jydsk byg 35 tr. 16 kr. Altsaa alt ialt: 64 tr. 3 kiær byg – Den 14. septbr. blev indaget den sidste havre fra Sønder-Maae, som var: 8 tr. 17 kr. samt fra Præstefaldet 1 læs boghveede. Hvormed vor høst for dette aar er færdig. Og har vi da i huus af vor eegen avling som følger:

	Ruug	64 traver 10 kiær.	
Byg	{ himmelbyg	7 traver	} 64 tr. 3 kr.
	{ lollandsk	21 traver 7 kiær.	
	{ jydsk	35 traver 16 kiær.	
	Havre	62 traver 2 kiær.	
	Ærter	4 store læs.	
	Boghveede	2 læs.	

Begyndte høsten den 9. august da den holsteenske ruug i Lykken, ruugen paa Hestebierget og det jydsk byg paa de 2 Farsballe-Agre blev afhøstet – Siden blev høsten fortsatt til den 4. septbr. da vi fik ende paa den. Og er da indkommet som følger: 1. Af Lykken: 14 tr. 15 kr. holsteensk ruug; 36 tr. 14 kr. jydsk byg; 21 tr. 8 kr. lollandsk byg; 8 tr. 6 kr. hiemmeavlet havre; 10 læs hviide ærter og 1 læs graae ærter. 2. Af Præstefaldet: paa boghveede-stubben: 9 tr. 2 kr. ruug; paa bygstubben 30 tr. 13 kr. ditto ruug – 3. Af Heste-Bierget: 5 tr. 6 kr. ruug. 4. Af Farsballe: 12 tr. 8 kr. jydsk byg. 5. Af Housdal: 11 tr. 19 kr. af den Serritzlevgaards havre og 5 tr. 5 kr. af vor eegen havre. 6. Af Leeretstoft: 6 tr. 11 kr. Serritzlevgaards havre. 7. Af Søndermaae: 11 tr. 5 kr. vor eegen havre. 8. Af Leergravsblokken i Bierre Mark: 1 tr. 18 kr. ditto havre. 9. Af Leergravs Blokken i Balle Mark: 2 tr. 6 kr. ditto havre. 10. Af Balle-Ager: 5 tr. 12 kr. ditto havre. 11. Af Tinghuus- [109] Ageren: 4 tr. ditto havre. 12. Af Maadals-Verp: 6 tr. 1 kr. Serritzlevgaards-havre, og 1 tr. 17 kr. af vor eegen. 13. Af Meldrup Lykke: 3 tr. 18 kr. vor eegen havre. 14. Af de 2 agre ved Ahl-Veyen: 14 tr. 3 kr. jydsk byg. 15. Af Crediten: 6 tr. 5 kr. ditto byg. Og 5 tr. – kr. af vor eegen havre. 16. Af Gaase-Bierget: 7 tr. 19 kr. lollandsk byg og 3 læs boghveede. 17. Af Währe Moose-Ageren: 5 tr. 16 kr. lollandsk byg. 18. Ved Blirup 4 tr. ordin. havre.

Høsten fik ende den 4. septbr. Og er ialt indavlet som følger:

	Ruug	holsteensk	14 tr. 15 kr.	} 59 tr. 16 kr.
		boghveedestub	9 tr. 2 kr.	
		bygstub	35 tr. 19 kr.	
Byg	lollandsk	35 tr. 3 kr.	} 104 tr. 13 kr.
		jydsk	69 tr. 10 kr.	
Havre	hviid	24 tr. 11 kr.	} 77 tr. 18 kr.
		ordinair	53 tr. 7 kr.	
Ærter	hviide	10 læs	} 11 læss.
		graae	1 læs	
Boghveede			3 læss.

[110]

Anno 1774.

Høsten begyndte den dag vort sidste høe kom ind, nemlig den 14. augusti, da ruugen paa Gaase-Bierget blev meyet – Den 24. augusti begyndte vi at kjøre ind, og formedelst det meget vaade og ustadige væyer fik vi ikke indhøstet førend den 13. septbr.

Ind-avlingen er som følger: 1. Af Lykken: 20 tr. 2 kr. ruug – 26 tr. 10 kr. byg – 26 tr. 11 kr. havre – 7 læs hviide ærter – 3 læs graae ditto – 2. Af Gaase-bierget: 19 tr. 4 kr. ruug – 3. Ved All-Veyen: 17 tr. 9 kr. havre – 4. Ved Blirup: 5 tr. ruug – 5. Braadenhøv: 4 tr. 8 kr. ruug – 6. Wæhre Mose: 5 tr. 9 kr. ruug – 7. Meldrup-Lykke: 4 tr. ruug – 8. Crediten: 9 tr. 9 kr. havre – 1 læss bønnen – 9. Tusdal – 7 læs boghveede – 10 tr. 7 kr. jydsk byg – 3 tr. 14 kr. havre – 10. Tinghuus Ageren: 4 tr. 9 kr. lollandsk byg – 11. Lergravsblokken 3 tr. 7 kr. lollandsk byg – 12. Knaps Ager 7 tr. 19 kr. lollandsk byg. 13. Balle Ager: 7 tr. 7 kr. havre – 14. Farsballe 7 tr. 5 kr. havre – 15. Subierg: 3 tr. – kr. havre – 16. Præstefaldet: 26 tr. 12 kr. jydsk byg – 2 tr. 8 kr. havre – 17. Hestebierget og Leergravs Blokken 6 tr. 5 kr. havre – [111] 18. Leretstof: 5 tr. 6 kr. havre – 19. Housdal: 10 tr. 10 kr. havre – 20. Serritzlev Mark: 13 tr. 7 kr. jydsk byg – 14 tr. 7 kr. lollandsk byg – Append. af Meldrup 15 kr. havre.

Altsaa alt ialt indavlet:

Ruug	58 tr. 3 kiær.	} 106 tr.
Jydsk byg	76 tr. 16 kr.	
Lollandsk byg	30 tr. 2 kr.	
Havre	89 tr. 9 kr.	
Hviide ærter	7 læss.	
Graae ærter	3 læss.	
Bønner	1 læss.	
Boghveede	7 læss.	

[112]

Anno 1775.

Begyndte høsten den 8. august da vor ruug var det første, som blev meyet – Høsten endtte den 23. august.

Vor indavling var som følger: 1. Af Subierg 12 tr. – kr. ruug, 6 tr. – kr. havre – 2. Af Tusdals-Faldet 28 tr. 10 kr. ruug – 6 tr. 16 kr. havre – 2 læs graae ærtter – 2 læs hviide ærtter – $\frac{1}{8}$ læs bønnen – 3. Af Farsballe-Faldet: 22 tr. 17 kr. havre – 4. Af Lykken 49 tr. 12 kr. jydsk byg – 7 læs hviide ærtter – $\frac{3}{8}$ læs bønnen – 5. Af Wæhre-Moose-Faldet 5 tr. 10 kr. jydsk byg – 10 tr. 2 kr. lollandsk byg – 14 tr. 7 kr. havre.

Ruugen begyndtte vi at høste den 8. august og indage den 14. ditto. Bygget begyndt at høste den 12. august og indage den 19. ditto. Havren begyndt at høste den 12. august og indage den 21. ditto. Ærtterne begyndt at høste den 18. august og indage den 23. ditto.

[113] Altsaa har vi alt ialtt indavlet som følger:

Ruug, altsammen boghveede-stub	40 tr. 10 kr.
Byg:	{ Jydsk: 55 tr. 2 kr. } Ialt: 65 tr. 4 kr. { Lollandsk: 10 tr. 2 kr. }
Havre, altsammen af den hviide:	50 tr. – kr.
Hviide ærtter:	9 læss.
Graae ærtter:	2 læss.
Bønner:	1/2 læss.

[114]

Anno 1776.

Begyndtte vor høst den 8. august og endtte den 2. septbr. – Ruugen paa Subierg var det første der blev høstet og dernæst byg-ageren i den Gl. Lykke.

Vi indavlede som følger: 1. Af Subierg Faldet: 8 tr. 14 kr. ruug – kun 1 læss boghveede – 2. Af den gl. Lykke østre fald: 43 tr. 6 kr. ruug – 17 tr. 8 kr. byg – 14 læss ærtter – 3. Af Tusdals-Faldet: 25 tr. 14 kr. byg – 24 tr. 4 kr. havre – 4. Af Over-Muule-Faldet: 44 tr. 16 kr. byg – 5. Af Wæhre Moose Faldet: 31 tr. 16 kr. havre – 6. Af Holme-Toftten: 23 tr. 16 kr. Lollandsk byg.

Ruugen fik vi i huus den 22. august	} Ophøst den 15. aug. } Ophøst den 17. aug. } Ophøst den 16. aug. } Slaaet den 20. aug. } Slaaet den 24. aug.
Bygget den 23. august	
Havren den 24. august	
Ærtterne den 26. august	
Boghveeden den 2. septbr.	

[115] Altsaa ialtt indavlet som følger:

Ruug:	Paa Subierg 8 tr. 14 kr.	} 52 tr. – kr.
	I Østre Fald gl. Lykke: 43 tr. 6 kr.	
Byg:	Paa Muulen: 44 tr. 16 kr.	} 111 tr. 14 kr.
	I gl. Lykke: 17 tr. 8 kr.	
	Paa Tusdal: 25 tr. 14 kr.	
	I Holme Toftt: 23 tr. 16 kr.	
Havre:	Paa Wæhrem.F: 31 tr. 16 kr.	} 56 tr. – kr.
	Paa Tusdal: 24 tr. 4 kr.	
Ærtter:	Hviide i gl. Lykke: 12 læss.	} 14 læss
	Graae ibidem: 2 læss.	
Boghveede:	paa Subierg no. 5.	1 læss.

[116]

Anno 1777.

Høsten begyndte den 19. august da bygget paa Kirkefaldet blev høstet om. Indavlingen var som følger:

1. Af Kirke-Faldet: 48 traver 6 kiær jydsk byg, 33 tr. 18 kr. hviid havre.
2. Af Over-Muulen: 39 tr. 16 kr. ruug, som var saaet i byg-stub.
3. Af Nedre-Muulen og Crediten: 36 tr. 9 kr. jydsk byg.
Og 11 tr. 4 kr. lollandsk ditto.

4. Af Tusdal-Faldet: 40 tr. 3 kr. havre.
5. Af Subierg no. 4, 5 og 6: 9 tr. – kr. ruug, deraf 3 tr. 14 kr. boghveede-stub – 1 læs boghveede.
6. Af Holme Toftten: 10 læs hviide ærtter og 3 læs graae ditto – og 4 tr. 10 kr. havre.

|117| Altsaa indavlet af hver slags korn som følger:

Ruug:	{	Paa Subierg 9 tr. – kr. Paa Overmulen 39 tr. 16 kr.	}	48 tr. 16 kr.
Byg:	{	Paa Nedermulen 36 tr. 9 kr. I Crediten: 11 tr. 4 kr. I Kirkefaldet: 48 tr. 6 kr.	}	95 tr. 19 kr.
Havre:	{	Paa Tusdals Fald 40 tr. 3 kr. I Kirkefaldet: 33 tr. 18 kr. Holme Toftten 4 tr. 10 kr.	}	78 tr. 11 kr.
Ærtter:	{	Hviide i Holme Toftt. 10 læs. Graae ibidem: 3 læs	}	13 læs.
		Boghveede paa Subierg no. 6		1 læs.

Høsten fik ende og alt i huus den [...] septbr.

|118|

Anno 1778.

Begyndte høsten den 10. august da de 6 vestre agre af Over Muulen blev først høstede – Der blev indavlet som følger:

1. Af Al-Veys-Faldet – gl. jord 17 tr. 14 kr. byg, og deraf var de 3 tr. 15 kr. lollandsk.
2. Af Nedre Muulen – bygstub – 20 tr. 14 kr. ruug – I Crediten – 6 tr. – kr. ditto.
3. Af Over-Muulen – ruugstub – 27 tr. 18 kr. jydsk byg.
4. Af Kirke-Faldet – byg- og ærtterstub – 51 tr. 2 kr. havre – 8 læs hviide ærtter – 2 læs graae ditto.
5. Af Subierg-Faldet – No. 5 ruugstub: 2 tr. 9 kr. ruug – No. 6 boghveede-stub: 4 tr. 8 kr. ruug – No. 1 gl. jord – en klat boghveede.

|119| Altsaa indavlet korn som følger:

Ruug:	{	Paa Subierg no. 5. 2 tr. 9 kr. ibidem no. 6. 4 tr. 8 kr. Nedre Muulen. 20 tr. 14 kr. Crediten: 6 tr. – kr.	}	33 tr. 11 kr.
Byg:	{	Paa Alveys Fald: 18 tr. 17 kr. Paa Over-Muulen: 27 tr. 18 kr.	}	46 tr. 15 kr.
Havre:		Paa Kirkefaldet: ialt:		51 tr. 2 kr.
Ærtter:	{	Paa Kirkefaldet: 8 læs hviide. ibidem 2 læs graae.	}	10 læs.
		Boghveede paa Subierg no. 1. Klitklatt 1/999 læs.		

Høsten fik ende og alting i huus den 26. august.

|120|

Anno 1779.

Begyndte høsten den 9. Augusti – Det første der blev høstet var bygget i Tof-
tten – Vi avlede som følger:

1. Af ageren no. 1. næst veyen paa Holme-Faldet: 6 traver 8 kr. jydsk byg.
2. Af ageren no. 2 – 5 tr. 8 kr. ditto byg.
3. Af ageren no. 3 – 7 tr. 4 kr. ditto byg.
4. Af ageren no. 4 – 5 tr. 11 kr. ditto byg.
5. Af ageren no. 5 – 6 tr. 6 kr. ditto byg.
6. Af ageren no. 6 – 5 tr. 12 kr. ditto byg.
7. Af ageren no. 7 – 7 tr. 13 kr. lollandsk byg.
8. Af Holme-Toftten – 12 tr. 4 kr. jydsk byg – samt 2¹/₂ læs hviide ærtter.
9. Af Kirke-Blokken i Lykken: 1¹/₂ læs graae ærtter.

Høsten endte og alt i huus den 20. august og al tienden ligeledes samme dag.

|121| Altsaa er der i aar indavlet:

Jydsk byg: 48 tr. 13 kr.	}	56 tr. 6 kr.
Lollandsk byg: 7 tr. 13 kr.		
Hviide ærtter: 2 ¹ / ₂ læs	}	4 læs.
Graae ærtter: 1 ¹ / ₂ læs		

Tienden var som følger in natura:

1. Af annex-bønderne i Nebel: ruug: 9 tr. 7 kr. – byg: 9 tr. 12 kr. – havre: 9 tr. 2 kr. – ærtter: 5 skpr. – boghveede: 4¹/₂ skpr. – hør: 4 pd.
 2. Af de andre 6 mænd i Nebel: ruug: 11 tr. 12 kr. – byg: 9 tr. 12 kr. – havre: 9 tr. 4 kr. – ærtter: 6¹/₄ skpr. – boghveede: 6 skpr. – hør: 6 pd.
 3. Af Blirup bye: ruug: 5 tr. 5 kr. – byg: 4 tr. 15 kr. – havre: 6 tr. 3 kr. – ærtter: 1 td. – boghv. 2 skpr. – hør: 8 pd.
- Ialt: ruug: 26 tr. – byg: 24 tr. – havre: 24 tr. – ærtter: 2³/₈ td.

|122|

Anno 1780.

Begyndte høsten den [...] august og endte den 30. ejusd.

Al ruugen blev høstet med 3 jern paa een dag og indaget med een vogn 1¹/₂ dag – Indavlingen var som følger:

1. Af Holme-Faldet: Ageren no. 1 næst veyen 7 tr. 14 kr. ruug – No. 2 næst ved: 6 tr. 2 kr. – No. 3. 5 tr. 14 kr. – No. 4. 6 tr. 4 kr. – No. 5. 6 tr. 6 kr. – No. 6: 5 tr. 2 kr. – No. 7: 4 læs hviide ærtter og 4 læs graae.
2. Af Tofften: den store ager: 8 tr. 8 kr. ruug – den Østre Blok: 4 tr. 18 kr. – den vestre næst ageren: 4 tr. – den vestre næst diget: 2 tr. 10 kr. Altsaa af Lykken 37 tr. 2 kr. ruug og [...] læs ærtter og af Toftten 19 tr. 16 kr. ruug.

Ialtt:

Ruug: 56 tr. 18 kr.

Ærtter: 8 læs.

[123]

Tiende-kornet in natura 1780.

Var som følger:

1. Af Nebel:

- a. Annex-bønderne: ruug: 9 tr. 2 kr. – byg: 11 tr. 1 kr. – havre: 9 tr. 10 kr. – ærtter 6 $\frac{1}{2}$ skpr. – boghveede-gryn: 3 skpr. – hør: 5 pd.
 b. Af de andre mænd: ruug: 11 tr. 11 kr. – byg: 12 tr. 3 kr. – havre: 9 tr. 12 kr. – ærtter: 6 skpr. – boghveede-gryn: 5 skp. – hør: 6 pd.

2. Af Blirup:

Ruug: 5 tr. – byg: 5 tr. 8 kr. – havre: 7 tr. 12 kr. – ærtter: 1 td. – boghveede-gryn 2 skpr. – hør: 8 pd.

Ialtt: tiende-korn:

Ruug: 25 tr. 13 kr. – byg: 28 tr. 12 kr. – havre: 26 tr. 14 kr. – ærtter: 2 tdr. 4 $\frac{1}{2}$ skpr. – boghveedegryn: 1 td. 2 skp. – hør: 1 lpd. 3 pd.

[Side 124–144 er ubeskrevet.]

[145]

Tærskning og op-maalning.

Anno 1771.

Den 21. decembr. blev den Blirups bygtiende opmaalt, da der af 4 tr. 5 kiær blev 22 skpr. byg og altsaa det halve, som tilfaldt mig 1 td. 3 skpr. byg.
 Den 31. decembr. blev det Nebels tiende-byg opmaalt, som var 10 tr. 11 kiær 1 neeg, og deraf blev 5 tdr. 7 skpr. Altsaa for min deel 2 tdr. 7 skpr. 2 fkr. byg.

Anno 1772.

Den 7. januar blev den Nebels tiende-ruug opmaalt, som var 9 tr. 14 kiær, hvoraf blev 4 tdr. 7 skpr. 2 fkr. Altsaa paa min part 2 td. 3 skpr. 3 fkr. ruug.
 Den 11. januar blev den Blirups ruug opmaalt, som var 3 tr. 11 kiær og gav ialt 2 tdr. 1 $\frac{1}{2}$ skp. hvoraf det halve paa min deel 1 td. 3 fkr. ruug.
 [146] Den 14. januar. blev den Blirups havre opmaalt, som var 6 tr. 5 kiær, hvoraf blev ialt 4 tdr. 2 fkr. og altsaa for min part 2 tdr. 1 fkr. havre.
 Den 19. febr. blev den Nebels havre opmaalt, som var 12 traver 6 kiær, hvoraf blev 6 tdr. 5 skpr. Altsaa paa min andeel 3 tdr. 2 $\frac{1}{2}$ skpr.
 Tilsammen af Blirups og Nebels tiende for aar 1771.
 Blirup ruug: 2 td. 1 $\frac{1}{2}$ skp., byg: 2 td. 6 skpr., havre: 4 td. $\frac{1}{2}$ skp.
 Nebel ruug: 4 td. 7 $\frac{1}{2}$ skp., byg: 5 td. 7 skp., havre: 6 td. 5 skp.

Er: ruug: 7 tdr. 1 skp., byg: 8 tdr. 5 skp., havre: 10 tdr. 5 $\frac{1}{2}$ skp. Paa min deel 3 tdr. 8 $\frac{1}{2}$ skp. ruug. 4 tdr. 2 $\frac{1}{2}$ skp. byg. Og 5 tdr. 3 skpr. havre – Samt 5 skpr. 1 fkr. ærter.

Opmaalt af 1772 aars grøde som følger:

Den 24. septbr. opmaalt første gang tærskningen af 3 traver ruug fra Serritzlev Mark, hvoraf blev 2 tdr. 1 skpr.

Den samme dag opmaalt byg $4\frac{1}{2}$ skp. og 2 skpr. ærter.

Den 5. octobr. maalt byg 5 skpr. og ruug 2 skpr.

[147] Den 6. oct. maalt op 4 tdr. 2 skpr. ruug.

Den 11. octbr. opmaalt 4 skpr. ruug af 1 trave.

Den 20. ditto opmaalt af 12 traver 6 tdr. $6\frac{3}{4}$ skpr. jydsk byg – Ialt er nu aftorsket 13 traver ruug og 14 traver byg, samt giort langhalm 7 traver 8 kiær.

Den 23. ditto opmaalt $4\frac{3}{4}$ skp. jydsk byg af 1 trave.

Den 3. nov. maalt op af 3 traver himmelbyg samt rivningen 13 skpr. 2 fkr. ditto byg.

Den 7. nov. opmaalt af Haldrup tiende-ruug 8 traver som blev 5 tønder 5 skpr. Af disse 8 traver blev 4 traver 6 kiær langhalm – Deraf er taget 10 kiær til at tække stor-stue-qvisten.

Den 9. nov. opmaalt af 4 traver havre 2 tdr. $4\frac{1}{2}$ skpr. som kom paa lofttet, saa nær som den halve skieppe og 6 skiepper til giæssene.

Den 21. nov. opmaalt af Haldrup tiende-byg 9 tr. 5 kr. 5 tdr. og af Blirup tiende-byg 2 tr. 12 kr. 2 tdr.

[148] Den 28. novembr. opmaalt af Haldrup tiende-byg som var 7 traver, ialt 4 tdr. $5\frac{1}{2}$ skieppe.

Den 11. decembr. blev det sidste af tiende-ruugen opmaalt. Den Haldrup ruug, som var 4 traver 5 kiær, gav 3 tdr. 1 skp. Den Blirup ruug, som var 4 traver 11 kiær, gav 3 tdr. 2 skpr. 3 fkr. Altsaa ialt opmaalt i dag 6 tdr. 3 skpr. 3 fkr. Af disse 8 traver 16 kiær er giort 5 traver 2 kiær langhalm – Altsaa har vi nu 16 traver 6 kiær tag.

Den 24. decembr. maalt op 3 tdr. $5\frac{1}{2}$ skieppe boghveede.

Den 20. januar. 1773 maalt op af 12 travers tærskning 7 tdr. $2\frac{1}{2}$ skp. jydsk byg.

Den 22. maalt op af 15 travers tærskning 7 tdr. 4 skpr. samt giort 6 traver og 3 kiær langhalm.

Den 5. februar blev opmaalt af 16 traver havre 10 tdr. og en halv skieppe.

[149] Den 11. februar maalt ærter op, som ialt blev 1 tønde 3 skiepper.

Den 18. ditto maalt op af 12 traver ruug 8 tdr. 1 skieppe. Deraf blev og giort 7 traver og 14 kiær langhalm.

Den 27. ditto maalt op af 11 traver lollandsk byg 8 tdr.

Den 12. martii maalt op af 12 traver ruug 7 tdr. 7 skiepper – Deraf tillige giort 5 traver 17 kiær.

Den 19. martii maalt op af loen hviide ærter, ialt 5 tønder.

Den 26. ditto maalte vi den sidste ruug op, som var 11 traver 9 kiær, hvoraf blev 7 tønder 2 skpr. og langhalm 4 traver 13 kiær.

Altsaa har vi nu opmaalt ialt 50 tdr. ruug hvoraf tiende-ruugen var [...] tdr. [...] skpr. Af langhalm har vi giort 40 traver 11 kiær.

[150] Den 3. april maalt op af 10 traver 5 kiær lollandsk byg 6 tdr. 7 skpr.

Den 10. april opmaalt af 4 tr. himmelbyg 1 td. 3 skiepper.

Den 15. april maalt op af 10 traver jydsk byg 6 tdr. 5 skpr. 3 fkr. – Som er det sidste vi havde at tærskke for i aar.

Altsaa ialt torsken korn som følger:

50 tdr. ruug.

34 tdr. 2 skpr. 3 fkr. jydsk byg	} Ialt	
14 tdr. 7 skpr. lollandsk byg		} 52 tdr. 2 skpr.
3 tdr. - skpr. 2 fkr. himmelbyg		

12 tdr. 5 skpr. havre.

3 tdr. 5 skpr. 2 fkr. boghveede.

6 tdr. 5 skpr. hviide ærter.

[151] Deraf tiende-korn som følger:

12 tdr. 0 skpr. 3 fkr. ruug.

11 - 5 - 2 - byg.

Af 1773 aars grøde.

I dette aar er indkommet i mine lader til optærskning som følger:

Ruug af min eegen avling:	59 tr. 16 kr.	} 83 tr. 10 kr. ruug
af Haldrup og Blirup	23 - 14 -	
Byg af min eegen avel	104 tr. 13 kr.	} 132 tr. 17 kr. byg.
af Haldrup og Blirup	28 - 4 -	
Havre af den hviide	24 tr. 11 kr.	} 113 tr. - kr. havre
ordinair havre	53 - 7 -	
tiende-havre	35 - 2 -	

Men heraf bliver dog kun torsken 50 traver.

Beesterne faaer de 63 traver skaaren.

Ærter af de hviide 10 læs og de graae 1 læs 11 læss.

Boghveede 3 læss.

[152] Den 3. septbr. maalte vi første gang op [*her er tegnet et kors med en prik over, muligvis symbol for Præstefaldet.*] r. af opsankningen af vor eegen ruug 4¹/₄ skpr. ruug.

Den 8. sept. blev opmaalt af noget [*her er tegnet 2 lodrette streger med 3 tværstreger, muligvis symbol for Alveyen.*] b. oprevet og sammenskrabet byg 5 skpr. byg

Den 20. septbr. maalt 1 traves tærskning af det jydsk byg ved Ahl-Veyen, som gav 7 skpr.

[*I margenen står B: og tegningen med de lodrette streger med tværstreger.*]

Ditto dato af opsankningen af boghveedestubs ruugen paa Præstefaldet 2 skpr.

[*I margenen står R: og korset.*]

Den 28. septbr. maalt op af boghveedestubs-ruugen 4 tr. 6 kr. samt opsankningen 2 tdr. 1 skp.

[*I margenen står R: og korset.*]

Ditto dato opmaalt 1 trave af bygget ved Ahl-Veyen, som gav 7 skpr.
 [I margenen står B: og de lodrette streger.]

Den 4. octbr. opmaalt af 4 tr. 16 kr. boghveedestubs ruug 2 tdr. $4\frac{3}{4}$ skp.
 2 tdr. $4\frac{3}{4}$ skp.

[I margenen står R: og korset.]

Den 5. octbr. opmaalt 1 trave byg af agrene ved Ahl-Veyen, som gav $7\frac{1}{4}$ skp.
 [I margenen står B: og de lodrette streger.]

|153|

Tærsknings-bog

1773.

		td.	skp.
Ruug	Den 15. octobr. maalt op af ruugen udi Lykken 8 tr. – kr. som gav	4	$5\frac{1}{2}$
	Der er til dato giort langhalm 8 tr. 14 kr.		
Byg	Den 22. octbr. maalt op jydsk byg af agren ved Allhveyen 1 tr. 13 kr. og ditto af Crediten 1 tr. 7 kr. som gav	2	3
Byg	Den 1. nov. maalt op af Haldrup tiende byg 12 tr. – kr. som gav	7	2
Ruug	Den 10. novbr. maalt op af ruugen i Lykken 6 tr. 15 kr. som gav 30 skpr. mindre end 1 fkr.	3	$5\frac{3}{4}$
	Denne gang er afgiort 2 tr. 14 kiær langhalm.		
Byg	Den 22. nov. maalt op af Blirup tiende byg 5 tr. 18 kr. gav 3 tdr. 6 skpr. og Haldrup tiende byg 5 tr. 5 kr. gav 3 tdr. Altsaa ialt	6	6
Byg	Den 27. ditto af Haldrup tiendebyg 5 tr. som gav 3 tøn- der, hvoraf 2 skpr. blev høse-byg	3	–

|154|

Byg	Den 7. decembr. opmaalt af 5 traver byg fra Crediten med noget rivning	3	2
Ruug	Den 13. ditto opmaalt af 7 travers tærskning af den Hal- drup tiende-ruug, som gav	3	6
	Deraf blev giort 3 traver langhalm.		
Ærter	Den 20. ditto maalt op af det læs graae ærter, vi avlede, alt ialt	1	$\frac{1}{2}$
Bog- hvede	Den 22. ditto maalt op af de 3 læs boghveede, vi avlede, alt ialt	3	–

Anno 1774.

Ruug	Den 4. januar maalt op af Haldrup tiende ruug 11 tr. 10 kr. som gav alt ialt	5	$6\frac{1}{4}$
	Heraf 4 tr. 4 kr. langhalm.		
Ruug	Den 18. januar opmaalt ruug af Præstefaldet 12 traver, som gav	6	3
	Heraf 4 tr. 17 kr. langhalm.		

	Tærsknings-bog	td.	skp.
[155]			
1774			
Havre	Den 24. januar maalt op af 12 tr. hviid havre fra Maadals Verp og Leeretstoft	8	2
Ærter	Den 7. febr. maalt op af de 10 læs ærter	8	4
Byg	Samme dato af 12 travet byg fra Ahl-Veyen og Crediten	7	6
Ruug	Den 21. febr. maalt op af 12 travet rug fra Præstefaldet Heraf 6 tr. 4 kr. langhalm.	7	4
Byg	Den 27. febr. maalt op 12 tr. jydsk byg fra Lykken 7 tdr. 4 skpr.	7	4
Ruug	Den 5. mart. 11 tr. 1 kr. 1 neeg ruug fra Præstefaldet og Hestebierget Deraf 6 tr. 6 kr. langhalm.	6	3
Havre	Den 9. martii opmaalt hviid havre 12 tr. 10 kr. som gav	8	5
[156]			
Ruug	Den 11. martii opmaalt af den Blirup ruug 5 tr. 3 kr. 1 neeg, som gav Deraf 1 tr. 4 kr. langhalm.	2	5 ¹ / ₄
Byg	Den 21. mart. maalt op jydsk byg af 12 tr. – kr. som gav	8	6
Byg	Den 1. april maalt op lollandsk byg 12 travet, hvoraf blev	7	4
Byg	Den 13. april maalt atter op lollandsk byg 12 travet, som gav	8	4
Byg	Opmaalt lollandsk byg 11 tr. 3 kr. som gav	8	–
Byg	Opmaalt jydsk byg 12 tr. som gav	6	3
Byg	Opmaalt jydsk byg 8 tr. 18 kr. som gav	4	5
	Summa summarum af 1773 aars grøde saaledes som følger paa næste side:		
[157]			
Tiende-ruug	{ Af Haldrup	9	4
Min egen ditto	{ Af Blirup	2	5
	{ Gav i alt	34	2
	Summa ruug	46	3
Byg	Af Haldrup 13 tdr. 8 skpr., af Blirup 3 tdr. 6 skpr., af mit eeget: lollandsk byg 24 tdr., jydsk byg 43 tdr. 7 skpr. Ialt byg	84	7
Havre	Optorsken ialt	16	7
Ærter	Hviide og graae ialt	9	5
Boghveede	{ Optorsken ialt	3	–

[158]
1774

Opmaalings bog

Af 1774 aars afgrøde		tr.	kr.	td.	skp.
er indkommet i mine lader, som følger:		Ind-ført		tor-sken	
Ruug	Min egen avel 58 tr. 3 kr. og af tiende-ruug: 25 tr. 9 kr., ialt	83	12	45	4
Byg	Min egen avel: lollandsk byg 30 tr. 2 kr., jydsk byg 77 tr. 16 kr. og tiende-byg 37 tr. 13 kr. ialt	145	11	60	7
Havre	Min egen avel 89 tr. 9 kr. og tiende-havre: 38 tr. – kr., ialt	127	9	25	1
		tdr.	skpr.	tdr.	skpr.
Ærter	Hviide 7 læs – Graae 3 læs	5	4	1	4 ³ / ₄
Bhv.	Ialt 7 læs – Bønner: 1 læs	7	5		4
		tr.	kr.	tdr.	skpr.
Heraf er torsken og opmaalt som følger:					
Jydsk byg	Den 4. octobr. af Præstefaldet	12	5	8	1
Ruug	Den 11. og 15. ditto fra Braad. og Gaasb.	6	10	3	4 ¹ / ₄
[159]					
Havre	Den 15. octobr. fra Lykken	5	–	3	–
Ruug	Den 26. octobr. fra Gaase-Bierget	7	10	4	2 ³ / ₄
Havre	Den 31. octobr. fra Lykken	5	–	3	6
Ditto	Den 7. novembr.	10	–	6	6
Loll. byg	Den 10. novbr. fra [...]	3	–	2	2
Boghv.	Den 21. novbr. 7 læss			7	5
Ruug	Den 26. novbr.	5	–	2	5
	NB: Langhalm 5 tr. 7 kr.				
Graae ærter	Opmaalt den 2. decbr.			1	4 ³ / ₄
Havre	Den 13. decembr.	6	–	4	–
Ruug	Den 18. decembr.	8	3	3	7 ¹ / ₂
Bønner	Den 21. decembr.				4
[1775]					
Ruug	Den 4. januar 1775	14	–	7	2 ³ / ₄
	Langhalm 2 tr. 14 kr. og fra sidste opmaaling 1 tr. 9 kr.				
Ruug	Den 24. januarii	17	–	8	2 ¹ / ₂

		tr.	kr.	td.	skp.
1775	Opmaalings bog				
Byg	Ditto dato	12	—	6	4 ^{1/2}
[160]					
Loll.	Den 3. februarii	3	—	2	1/4
byg					
Hv.	Ditto dato			5	4
arter					
Ruug	Den 25. febr. af Haldrup tiende	19	17	12	—
	Langhalm: 2 tr. 4 kr. — Nok 6 travet — Nok 1 tr. 8 kr.				
Ruug	Den 4. martii af Blirup-tiende-r.	5	12	3	3
J. byg	Den 11. martii	12	—	6	2
J. byg	Den 24. mart.			9	—
Havre	Den 10. april			7	5 ^{1/2}
L. byg	Den 28. april			11	7
J. byg	Den 20. may	9	—	5	3 ^{1/2}
J. byg	Den 3. juny	16	—	9	3

[161] General-beregning over det korn som er opmaalt af 1774 aars afgrøde.

1. Tiende-korn.

Hal- Ruug: 12 tdr. Byg 16 tdr.

drup

Blirup Ruug: 3^{1/2} td. Byg: 4 tdr.

2. Min avling.

Ruug: 30 tdr. 1 skp.

Byg: 45 tdr. 6 skpr.

Havre: 25 tdr. 1 skp. Resten opforet.

Ærtter: 7 tdr. 1 skp.

Bønner: 4 skpr.

Boghveede: 7 tdr. 5 skpr.

[162]

1775

Opmaalings-bog.

Af 1775 aars grøde

er indkommet i laderne, som følger:

		tr.	kr.	td.	skp.
Ruug	Min egen avel: 40 tr. 10 kr.	43	8	30	—
	Tiende-ruugen: 2 tr. 18 kr.				
Byg	Min egen avel: 65 tr. 4 kr.	71	11	53	2 ^{1/2}
	Tiende-byg: 6 tr. 7 kr.				
Havre	Min egen avel: 50 tr. — kr.	56	9	5	6
	Tiende-havre: 6 tr. 9 kr.				
Ærtter	Hviide: 9 læss.	11 læss		8	6
	Graae: 8 læss.				

		tr.	kr.	td.	skp.
1775	Opmaalings-bog				
Bønner	Omtrent et $\frac{1}{2}$ læss.	$\frac{1}{2}$ læss		—	7
[163]					
1775	Opmaalt første gang:				
et 76					
Bønner	Den 9. septbr. 1775				7
Ruug	Den 7. octobr.	12	—	8	4
Ruug	Den 24. octobr.	2	—	1	$3\frac{3}{4}$
Ærtter	Den 31. octobr.			3	—
J. byg	Den 11. novembr. NB: tiende-b.	6	7	5	—
Ruug	Den 17. novbr. tiende-ruug	2	18	2	1
J. byg	Den 12. decembr.	9	—	7	4
Ruug	Den 23. decembr.	9	—	6	$2\frac{1}{2}$
Gr.	Den 9. januar. 1776			1	2
Ært.					
J. byg	Den 13. januar	11	—	7	$6\frac{1}{2}$
J. byg	Den 31. januar	8	—	5	3
Ruug	Den 2. februar	9	—	5	$7\frac{3}{4}$
Hv.	Den 17. februar			4	4
Ærtt.					
Loll.	Den 21. februar	9	7	6	5
byg					
[164]					
Ruug	Den 4. martii	8	11	5	5
J. byg	Den 15. martii	9	—	7	4
Havre	Den 26. mart.	8	—	5	6
J. byg	Den 30. martii	9	—	7	4
Dito	Den 24. april	8	—	6	—
	Summa opmaalt af				
	1775 aars grøde:				
Ruug	Tiende-ruug: 26 tdr. 7 skpr.	} 43	9	29	—
	Min egen ruug: 2 tdr. 1 skpr.				
Byg	Tiende-byg: 5 tdr.	} 69	14	53	$2\frac{1}{2}$
	Jydsk byg: 41 tdr. $5\frac{1}{2}$ skp.				
	Lollandsk byg: 6 tdr. 5 skp.				
Havre	Havre NB: Resten opfooret	8	11	5	6
Ærtter	Graae ærtter: 1 td. 2 skp.	}		8	6
	Hviide ærtter: 7 td. 4 skp.				
Bønner	Bønner				7

[165] Af 1776 aars grøde er indkommet
i laderne som følger:

		tr.	kr.	td.	skp.
1776	Opmaalings-bog				
Ruug:	Min egen avel: 52 tr.	} 58	4	39	7
	Tiende-ruug: 6 tr. 4 kr.				
Byg:	Min egen avel: 111 tr. 14 kr.	} 117	6	71	3
	Tiende-byg: 5 tr. 12 kr.				
Havre	Min egen avel: 56 tr.	} 64	8	8	1
	Tiende-havre: 8 tr. 8 kr.				
Ærtter	Hviide: 12 læss } Graae: 2 læss }	Ialtt	14 læss.	7	7
Boghv.	Ialtt		1 læss		3

Deraf opmaaltt som følger:

Ruug:	Den 11. septbr. Rasmus Larsen tiende ..	1	10	1	5 ¹ / ₂
Ditto	Den 25. septbr. Subierg-ruug:	9	—	5	6
Ditto	Den 14. octbr. af Gl. Lykke:	9	—	5	6
Hv.	Den 2. novembr.			2	6
Ærtt.					
J. Byg	Den 19. novembr.	12	—	8	7

[166]

1776

Opmaaling

et 77

Ruug	Den 10. decembr.	12	—	8	4 ¹ / ₂
Byg	Den 12. decembr.	12	—	9	3 ¹ / ₂
Boghv.	Den 20. decembr.			[...]	[...]
Hv.	Den 24. ditto			2	—
ærtt.					
Gr.	Den 18. janvr. 1777			1	1
ærtt.					
J. byg	Den 22. ditto af Gl. Lykke	17	8	10	4
Ditto	Den 8. febr. af Muulen	12	—	8	5
Havre	Den 12. februar.	8	—	6	—
Ruug	Den 22. ditto	9	—	6	1 ¹ / ₂
Havre	Den 24. ditto	3	—	2	1
J. byg	Den 25. ditto fra Muulen	10	11	7	4
Ruug	Den 12. mart. Blirup Tiende	4	13	3	3
L. byg	Den 13. mart. Holme T.	12	—	6	—

[167]

Lang-	Er der ialtt giortt af min egen og Blirup				
halm	tiende ruug	46	11		

		tr.	kr.	td.	skp.	
1777	Opmaaling					
NB:	Imellem den 12. decebr. og 22. januar.					
ruug	sidst afv. er forglemt:	12	—	8	4 ¹ / ₂	
Hv.	Den 24. martii			1	7 ¹ / ₂	
ærtt.						
L. byg	Den 25. martii	11	16	5	1	
J. byg	Den 22. april. Blirup tiende	5	12	1	7	
Ditto	Ditto dato	4	16	3	1	
Ditto	Den 3. may.	5	—	2	1	
Ditto	Forglemmt at anføre	14	3	7	1 ¹ / ₂	
168	Af 1777 aars afgrøde er indkommen til udtærskning som følger:					
Ruug	Min egen avel: 48 tr. 16 kr.	}	53	16	30	4
	Tiende-ruug 5 tr. —					
Byg	Min egen avel: 96 tr. —	}	103	—	71	6
	Tiende byg: 7 tr. —					
Havre	Min egen avel: 78 tr. 11 kr.	}	87	4	9	6
	Tiende-havre: 8 tr. 13 kr.					
Ærtter	Hviide: 10 læs	}	13 læss	9	3	
	Graae: 3 læss					
Boghv.	Indavlet ialtt		1 læss	—	3	
169						
Ruug	Den 2. octobr. NB: løst til sæde-ruug ..	3	—	2	1 ¹ / ₂	
Byg	Den 9. octobr.	3	—	2	5 ¹ / ₂	
Ruug	Den 16. octobr. sæderuug	7	—	5	—	
Ruug	Den 18. ditto løst ruug	1	—	—	5	
Ærtter	Den samme dato			1	—	
Byg	Den 28. octobr.	4	—	3	4	
Loll.	Den 1. novembr.	3	—	2	2	
byg						
Ærtter	Den 10. novembr.			3	1	
L. byg	Den 22. novembr.	7	—	4	—	
Ruug	Den 3. decembr.	12	—	7	—	
Byg	Den 12. ditto	6	—	4	4	
Ruug	Den 24. decembr.	12	—	6	5	
170						
1778						
Byg	Den 10. januarii	12	—	8	—	
Ruug	Af Subierg 2. kiær den 27. janvr.	14	—	6	4	
G.	Den 28. januar			—	2	
Ærtter						
G. Ært.	Den 6. februar			2	—	

1778	Opmaalings-bog	tr.	kr.	td.	skp.
Byg	Den samme dato	12	—	7	4
Boghv.	Den 9. februar.			—	3
Havre	Den 25. ditto	12	—	9	6
Ruug	Blirup tiende den 14. mart.	5	—	2	5
Byg	Ditto 14. mart.	15	10	9	5
L. byg	Den 27. mart.	7	12	6	—
Hv.	Den 13. april			3	—
Ært.					
Byg	Af Muulen den 2. may	12	—	9	7
[171]					
Byg	den 22. may	12	—	9	1
Ditto	Samme dato	6	—	4	5

Af 1778 aars grøde er kommen i huus
som følger:

Ruug	{ Min egen avl: 33 tr. 11 kr. Tiende korn: 20 tr. 13 kr. }	54	4	28	—
Byg	{ Min egen avl: 46 tr. 15 kr. Tiende-korn: 22 tr. 3 kr. }	68	18	45	2
Havre	{ Min egen avl: 51 tr. 2 kr. Tiende-korn: 22 tr. 1 kr. }	73	3	20	1
Ærtter	{ Hviide: 8 læs Graae: 2 læs }	10 læs		10	7
	NB: Tiende ærtter 2 læs	12 læs		1	3
Boghv.	{ Indavlet i allt en klatt Tiende: 2 klatter			—	5
[172]					
1778					
et 79					
Ruug	den 18. septbr. af den Nebel tiende-ruug	8	—	4	1
Ditto	Den 28. ditto boghvedestub	4	8	2	1
Ditto	Den 8. octobr. tiende ruug	—	12	—	2 ^{1/2}
Bog- hvede	Den 9. ditto, baade tiende og eget			—	5
Ruug	Den samme dato til sæd	5	—	2	1
Ærtter	Nebel tiende den 14. oct.			1	3
Ruug	Af vor egen den 17. octbr.	3	—	1	4
Havre	Ditto dato	2	—	1	3 ^{1/2}
Ruug	Den 20. oct. Nebel tiende	2	—	—	6

1778		Opmaaling	tr.	kr.	td.	skp.
Byg	Den samme dato af Alv. Fald	1	10	—	6 ¹ / ₂
Havre	Den 24. octobr.	2	10	1	7
Ruug	Den 31. octbr. Nebel tiende	5	8	2	2
Havre	Ditto dato	1	—	—	6
Ditto	Tiende h. den 5. novbr.	3	—	2	1 ¹ / ₂
Byg	Blixirup tiende ditt. dat.	4	14	3	—
173						
Byg	Nebel tiende den 13. novembr.	6	—	4	1
Ditto	Ditto tiende den 27. novbr.	11	9	5	4
Ruug	Den 4. decbr. af vor egen ruug	3	10	1	6
Gr.						
ærtter	Den 7. decbr.			2	—
Hv.						
ærtter	Den 9. decembr.			1	1
Ruug	Den 18. ditto	8	—	4	2
Ærtter	Den 22.			3	6
J. byg	Den 8. januar.	11	10	6	4
Ruug	Blixirup tiende	4	8	2	3
Byg	Af vort eget den 22. januar.	10	—	6	—
NB: tag	Til den 22. januar.	11	traver tag		
Havre	Den 1. februar.	13	—	9	4
Hv.						
ærtter	Ditto dato			4	—
L. byg	Den 4. febr.	3	15	2	2
Havre	Den 13. ditto	6	—	4	4
174						
Ruug	Den 19. februar.	11	4	6	4
J. byg	Den 4. marty.	15	—	9	5
Ditto	Den 15. ditto, sidste opmaaln.	11	10	7	4

Af 1779 aars grøde er torsken og opmaalt som følger:

Ruug:	{ Nebel tiende: 20 tr. 19 kr. Blixirup tiende: 5 tr. 5 kr.	}	26	4
Byg:	{ Min egen avl: 56 tr. 6 kr. Nebel tiende: 19 tr. 4 kr. Blixirup tiende: 4 tr. 15 kr.			
Havre:	{ Nebel tiende: 18 tr. 6 kr. Blixirup tiende: 6 tr. 3 kr.	}	24	9
Ærtter:	{ Hviide: 2 ¹ / ₂ læs. [...] tdr. [...] skp. Graae: 1 ¹ / ₂ læs. [...] tdr. [...] skp.			

Anno 1772 Korn-varenes anvendelse

	Ruug		Byg		Malt		Haure		Ærtter		Boghv.	
	t.	s.	t.	s.	t.	s.	t.	s.	t.	s.	t.	s.
Den 15. til brød	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Til 29 giæs	—	—	—	—	—	—	7	2	—	—	—	—
Den 22. oct. leveret til hyrden i Blirup hands rettighed	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Den 6. novembr. er leveret til sviinene lateris [og transport:]	14	3 ^{1/2}	25	7 ^{1/2}	8	5	22	1 ^{1/2}	2	4 ^{1/2}	—	—

[182]

Den 24. sept. til mæskning	—	—	—	4 ^{1/2}	—	—	—	—	—	—	2	—
Den 5. oct. til ditto	—	2	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—
Den 11. ditto til sigtning	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Den 22. ditto til malt	—	—	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Den 24. til mæskning	—	1/2	—	4 ^{3/4}	—	3/4	—	—	—	—	—	—
Den 5. nov. til gryn	—	—	1	5 ^{1/2}	—	—	—	—	—	—	—	—
Den 6. til bagning og overladt 1 td. til mad. Schiøell	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Den 7. til mæskning	—	4	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—
Ditt. dato til brygning	—	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—
Den 9. ditto til smaae creat.	—	—	—	—	—	—	—	1/2	—	—	—	—
Den 10. til sviinene	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—
Den 12. til brød	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
Ditt. dato til sviinene	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—
Den 15. atter til samme	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—
Den 19. til sviinene	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—
Ditto dato til brød	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
lateris [og transport:]	19	3	35	3	9	4	22	3	4	6 ^{1/2}	—	—

[183]

Den 20. novembr. til at sigte	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Den 22. til sviinene	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—
Den 23. til mæskning	—	2	—	2	—	1	—	—	—	1	—	—
Den 25. til sviinene	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—
Den 26. sendt til Lolland	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5
Aparte forbrugt til huusholdning	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1 ^{1/2}
End viidere	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Den 24. til brygning	—	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—
Den 30. til mæskning	—	2	—	1	—	2	—	—	—	1	—	—
Den 1. decembr. levereet for laan til Steensballegaard	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—
Den 4. til malt	—	—	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Den 7. til mæskning	—	2	—	4	—	3	—	1	—	2	—	—
Ditto dato til brygning	—	—	—	—	—	6	—	—	—	—	—	—
Den 17. til bagning	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
lateris [og transport:]	22	3	42	2	12	2	22	4	5	6 ^{1/2}	1	1/2

[184]

Samme 17. dec. til Jens Sund Mands kone	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
Ditto dato til brygning	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
Ditto dato til mæskning	—	2	—	4	—	3	—	1	—	2	—	—

Anno 1772	Ruug		Byg		Malt		Haure		Ærtter		Boghv.	
	t.	s.	t.	s.	t.	s.	t.	s.	t.	s.	t.	s.
Den 22. decembr. til bagning	1	5	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—
Den 29. ditto til mæskning	—	2	—	2	—	2	—	2	—	2	—	2

[185] Anno 1773

Den 4. octbr. overlod jeg Jacob Snedker af den nye ruug	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Den 15. ditto solgte jeg til Niels Jørgensen i Steensballe for 2 rdr.	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Den 4. novbr. overladt mad ^{me} Schiøell til bortsendelse med den lollandske skipper	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Den 12. ditto solgt til Niels Sørensen Skoleholder i Haldrup for 4 mark 8 sk.	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vinter-sæden	5	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
lateris [og Trsport:]	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

[186]

Den 12. decembr. fik Niels Kudsk til sin søster i Steensballe	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Den 20. decembr. fik mad ^{me} Schiøell 4 skppr. ruug	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Anno 1774

Den 14. janvr. solgt til Anders Hansen i Blirup	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2
Den 26. ditto overladt Niels Kudskes søster Johanne	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Den 7. febr. ført ud til Toxen	6	—	11	—	—	—	—	—	7	—	—	—
Den 13. ditto solgt til Jens Skræder	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
[Trsprt:]	15	5	11	1	—	—	—	—	7	—	2	2

[187]

Den 17. mart. overladt mad ^{me} Schiøell 1 td. ruug	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Den 26. febr. ført ud til Toxen i Horsens	6	—	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Den 21. mart. ført atter ud til Toxen	—	—	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Den 2. april ført ud til Toxen loll. byg	—	—	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Den 9. apr. ført ud af Steensballe-gaards afgift	4	—	9	—	—	—	4	—	—	—	—	—
Den 13. ditt. ført atter ud lollandsk byg	—	—	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Den 5. maj atter til Toxen loll. byg	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vaar-sæden:	—	—	9	7	—	—	17 6 ¹ / ₂	1 1 ¹ / ₂	1 1 ¹ / ₄	1 1 ¹ / ₄	—	—
[Transport]	26	5	60	—	—	—	21 6 ¹ / ₂	8 1 ¹ / ₂	3 2 ¹ / ₄	—	—	—

[188]

	Ruug		Byg		Haure		Ærtter		Bhved.		
	t.	s.	t.	s.	t.	s.	t.	s.	t.	s.	
I july måned overlod jeg Friedrich Skoleholder	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Den 12. august fik hiorden i Steensballe	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—

Anno 1774	Ruug		Byg		Haure		Ærtter		Bhved.	
	t.	s.	t.	s.	t.	s.	t.	s.	t.	s.
Den 19. septbr. bekom mad ^{me} Schiøell	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—
Den 26. octbr. fik Friderich Skoleholder af vor nye ruug	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—
Den 31. ditto fik hiorden i Steensballe det øvrige af sit hyrde-korn	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—
Vinter-sæden	5	4	—	—	—	—	—	—	—	—
Den 7. novembr. til at sigtte og føre til Lolland	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—
Den 10. novbr. overladt forvalter Møller	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
Den 15. ditto sendt til Lolland	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lateris [og transprt:]	36	2	62	—	22	6 ¹ / ₂	8	1 ¹ / ₂	3	2 ¹ / ₄

[189]

Solgtt 4 tdr. 5 skpr. boghveede den 23. novbr. til Jens Jenssen i Haldrup à 1 rdr.	—	—	—	—	—	—	—	—	4	5
Den 23. novbr. overladt jorde-moderen i Horsens	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—
Den 10. decembr. foræret degnen i Steensballe	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
Den 19. decembr. fik Christian Skræder af Haldrup	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—
Den 20. decbr. bekom mad. Schiøell en tønde ruug	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Forbrugtt i huusholdningen eftter min kones bog til enden af dette aar	30	3	39	2	18	—	7	4	—	—
Summa:	68	2	101	2	40	6 ¹ / ₂	15	5 ¹ / ₂	8	7 ¹ / ₄

[190] Anno 1775

Den 14. februar bekom Toxen af mit og neblernes korn	9	1 ¹ / ₂	10	1	10	1	3	1	—	—
Den 13. martii blev udleveret til min rytter-hest	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—
Den 18. til rytter-hesten spiiret byg	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—
Den 24. ditto til rytter-hesten	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—
Ditto dato sendt ud til min kiøbmd. i Horsens	6	—	9	—	—	—	—	—	—	—
Den 8. april atter sendt til Horsens	—	—	7	6	—	—	—	—	—	—
Den 24. april solgt til Christopher Nielsen af Steensballe	—	—	—	—	—	6	—	—	—	—
Den 28. april ført ud til min kiøb-mand	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—
[Transprt:]	15	1 ¹ / ₂	31	2	11	2	3	1	—	—

[191]

Samme 28. april. solgt 1 td. 4 skpr. loll. byg	—	—	1	4	—	—	—	—	—	—
Solgtt paa credit den 29. april. til Jacob Nielsen i Bliurup. NB: bet. den 9. decbr. 1775	—	—	—	—	—	—	—	—	1	4
Min ærtte-sæd	—	—	—	—	—	—	1	1 ¹ / ₂	—	—
Min havre-sæd	—	—	—	14	3	—	—	—	—	—
Min byg-sæd	—	—	8	5	—	—	—	—	—	—
Solgtt til Jens Jensen i Haldrup	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—
Ligeledes til Niels Jacobsen i Blell	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—
Solgtt paa credit til Gert Sørensen i Haldrup. NB. bet. novbr. 1776	—	—	1	2	—	—	—	—	—	—
Førtt ud den 4. may til Toxen	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—
Solgtt 1 td. byg til Michel Nielsen i Steensballe	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Overladt forvaltt. Møller	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
[Transport:]	15	1 ¹ / ₂	49	5	26	5	4	2 ¹ / ₂	1	4

[192] Anno 1775

	Ruug		Byg		Haure		Ærtter		Bghv.	
	t.	s.	t.	s.	t.	s.	t.	s.	t.	s.
Solgtt til Anders Glarmester i Steensballe sæde-ruug	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Overladt Søren Erichsen i Haldrup paa credit til sæd	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-
Sendt til Lolland tørret ruug	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Min vintter-sæd	5	5 ¹ / ₂	-	-	-	-	-	-	-	-
Niels Jørgensen Enke og Erik Pedersen fik hver 1 td. sæde-ruug, men blev betallt med brød-ruug, anføres altsaa ey her. [<i>Her ud for er i rubrikkerne noteret:</i>] Men til malt er udført	-	-	7	7	-	-	ført ud den 11. debr.			
Forbrugtt i følge af huusholdnings-bogens udviisende fra nyenaar 1775 til aarets ende:	26	1	23	6	8	-	13	1 ¹ / ₂	-	-
Summa:	48	5	81	2	34	5	17	4	1	4

[193] Anno 1776

Førtt ud til maltt i januar maaned	-	-	9	-	-	-	-	-	-	-
Førtt ud af det Nebel korn den 9. febr.	6	-	10	-	-	-	-	-	-	-
Førtt ud af det Steensballegaards korn samt 3 tdr. lollandsk byg af mit eeget	4	-	12	5	-	-	-	-	-	-
Solgt til kroemanden i Odder lollandsk byg ..	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-
Overladt Søren Erichsen i Haldrup sæde-byg ..	-	-	1	4	-	-	-	-	-	-
Min vaar-sæd	-	-	-	-	14	1	1	4	-	-
Vintter-sæden	6	4	-	-	-	-	-	-	-	-
Til giæssene	-	-	-	-	7	-	-	-	-	-
Til sviinene	-	-	-	-	-	6	2	-	-	-
Til huusholdningen	22	4	39	-	-	2	6	-	-	-
Summa:	39	-	72	3	21	1	10	4	-	-

[194] og [195]

[*Siderne er indrettet som en dobbelttabel, der kun delvis er udnyttet som sådan.*]

Regnskab for aaret 1777 i henseende til det indkomne korn fra 1776 aars afgrøde og sammes forbrugelse og anvendelse udi aaret 1777, der er saaledes som følger:

Kommet paa lofttet.		Forbrugt og anvendt.	
Ruug	Byg	Ruug	Byg
40 tønder	71 tønder	Solgtt	Solgt
4 ditto	10 tdr.	2 tønder	33 tdr.
2 tdr. 4 skpr.	7 tdr.	4 tønder	2 tdr.
<hr/> 46 tdr. 4 skpr.	3 tdr.	5 skpr.	1 td.
3 tdr. 4 skpr.	<hr/> 91 tder.	3 tdr.	1 td. 4 skpr.
<hr/> 50 tønder		1 skp.	4 -
		4 skpr.	1 -
		<hr/> 10 tdr. 2 skpr.	<hr/> 39 tdr.
Foruden dette er der kommet paa lofttet		Saaet	Saaet
Havre	Ærter	6 tdr. 3 skpr.	9 tdr. 7 skpr.
19 tdr. 1 skp.	9 tdr. 1 skp.		
altsammen forbrugt til sæd og huusholdn.		Forbrugt	Forbrugt
		33 td. 3. skpr.	42 tdr. 1 skp.

Beholdning paa lofttet.

Ruug.

Inttet tilovers af 1776 aars afgrøde, men alt forbrugt i decembr. 1777. Allerede den 3. december blev der taget af den nye ruug til brød. – Og inden nyeaar 1778 var allerede [...] tdr. [...] skpr. nye ruug brugt.

Byg.

Inttet af 1776 aars afgrøde til overs, men alt fortæret inden octobr. maanedes udgang, da der 1777 den 28. octobr. blev taget af det nye byg til malt – Og inden nyeaar 1778 var allerede [...] tdr. [...] skpr. nytt byg forbrugt.

|196| og |197|

Dato	Forbruugelsen af det korn som blev avlet 1777.	Hvad der ekommen [!] paa loftet af det nye korn.				Hvad der er forbrugtt				Hvad der er i behold.														
		Ruug t s	Byg t s	Havre t s	Ærtt. t s	Ruug t s	Byg t s	Havre t s	Ærtter t s	Ruug t s	Byg t s	Havre t s	Ærtter t s											
1777	Kornet som er avlet udi aaret 1777.																							
den 4. dec.	Var der komen paa loftt.	13	7 ¹ / ₂	12	3 ¹ / ₂	—	—	4	1	2	2	11	6 ¹ / ₂	—	—	—	—	5	6	—	4	lit gl. havre	—	—
10. ditto	Taget af loen til ovnen	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
11.	Maalt op og kommen paa lofttet	—	—	4	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
ditto	Henlagt til høns og sviin	—	—	—	3	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
ditto	Altsaa er nu p. lofttet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	6	4	5	5 à 6	—	—	—	—	—	—
20.	Taget til brød fra lofttet	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	2	—	—	3	6	4	5	—	4	—	—	
23.	Taget af lofttet til brød	—	—	—	—	—	—	2	2	—	1	—	—	—	—	—	4	4	4	—	4	—	—	
24.	Maalt op af loen til loftt.	6	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	1	—	—	—	—	—	—	—	—	
	Altsaa er der nu i behold den 24. decembr. 1777 paa lofttet som følger ..	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	1	2	2	—	4	—	—	—	—	
	Anno 1778.																							
10. januar	Opmaalning	—	—	8	—	—	—	—	—	til høns	6	Altsaa i beh.	7	1	9	4	—	4	—	—	—	—	—	—
16.	Forbrugtt	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	Igien	7	1	7	2	—	4	—	—	—	—	—	—
22.	Maalt af lofttet til maltt	—	—	—	—	—	—	—	—	3	3	—	—	7	1	3	7	—	—	—	—	—	—	
24.	Af lofttet til ovnen	—	—	—	—	—	—	2	2	—	—	—	—	4	7	3	7	—	—	—	—	—	—	
26.	Af lofttet til griisesøerne	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	4	7	3	4	—	—	—	—	—	—	
	lateris:	20	6	26	—	—	—	4	1	8	6	20	2	—	2	—	—	4	7	3	4	—	—	

1778	Kornets ind- og udmaal. samt til hvad brug.	Indtægtt.				Forbruug.				Beholdning.																	
Dato		Ruug		Byg	Haure	Ærter	Ruug		Byg	Haure	Ærter	Ruug		Byg	Haure	Ærter											
		t	s	t	s	t	s	t	s	t	s	t	s	t	s	t	s										
Januar	Den 26. janvr transport	20	6	26	—	—	—	4	1	8	6	21	2	—	4	4	1	4	7	3	4	—	—	—	—		
27.	Maalt op af loen	6	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11	3	—	—	—	—	—	—	—	—		
28.	Maalt op og leveret min kone	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	6	4	1	2	11	3	3	4	—	—	—	—		
31.	Taget til hønsene	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	3	3	—	—	—	—		
Februar.	Maalt af loen den 6.	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	
Ditto	Taget til Horsens	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Ditto	Ligeledes opmaalt byg	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Ditto	Ligesaa taget til hønsene	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	11	3	1	4	—	—	2	—
10.	Af loftt. til brød	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	11	3	—	4	—	—	—	—	1	—
21.	Til brød og til hyrden i Blell	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	—	2	—	—	—	—	10	5	—	2	—	—	—	—	1	—
Ditto	Til hønsene	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	10	5	—	1	—	—	—	—	1	—
25.	Til at tørres i ovnen	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	—	—	—	—	—	—	8	3	—	1	—	—	—	—	1	—
Martius	Den 13. og 14. opmaalt og forbrugt til gryn	2	5	9	5	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ditto	Til hønse-byg og griisene	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	—	—	—	—	—	—	11	—	1	4	—	—	—	—
da-	Til købmanden	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
to	Til malt	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
16.	Til Michel Hiorde i Blell	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	11	—	1	2	—	—	—	—	—	—
24.	Taget af lofttet til ovnen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	—	—	—	—	11	—	—	4	—	—	—	—	—	2
		29	7	35	5	—	—	6	3	11	6	41	1	7	—	6	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Anno 1778 Dato	Korn vahrenes ind- og udmaaling, bestemmelse og brug.	Indkommet.				Forbrugtt.				Beholdning.				
		Rug t s	Byg t s	Haure t s	Ærter t s	Rug t s	Byg t s	Haure t s	Ærter t s	Rug t s	Byg t s	Haure t s	Ærter t s	
Mart.														
27.	Maalt op	- -	6 -	- -	- -	- -	- -	- -	6 3	- -	- -	1 -	- -	
Ditto	Til griisene og hønsene	- -	- -	- -	- -	- -	- 6	- -	- -	11 -	5 6	1 -	- 2	
April	Til ovnen 2 tdr. og til sigtte													
7.	4 skpr. ruug	- -	- -	- -	- -	2 4	- -	- -	- -	8 4	5 6	1 -	- -	
13.	Opmaalt ærtter	- -	- -	- -	3 -	- -	- -	- -	- -	- -	- -	- -	- -	
Ditto	Tusket 2 skpr. ærtt. for ruug	- -	- -	- -	- -	- -	- -	- -	- 2	8 6	5 6	1 -	2 6	
14.	Til sviinene da de bleve drevne til Steensballe	- -	- -	- -	- -	- -	- 1	- 1	- -	- -	- -	- -	- -	
Ditto	Til rytterhesten er taget	- -	- -	- -	- -	- -	- -	- 4	- -	8 6	5 5	- 3	2 6	
Ditto	Saaet ærter	- -	- -	- -	- -	- -	- -	- -	1 4	8 6	5 5	- 3	1 2	
21.	Rytter-hesten og svinene	- -	- -	- -	- -	- -	- 1	- -	- 3	8 6	5 4	- -	1 2	
May 2.	Byg opmaalt	- -	9 7	- -	- -	- -	- -	- -	- -	8 6	15 3	- -	1 2	
7.	Beholdning af havre	- -	- -	- -	- -	- -	- -	- -	- -	8 6	15 3	1 7	1 2	
11.	Til rytt. hesten 4 skpr. havre	- -	- -	- -	- -	- -	- -	- 4	- -	- -	- -	- -	- -	
Ditto	Til gryn 4 skpr. loll. byg	- -	- -	- -	- -	- -	- 4	- -	- -	} 8 6 11 -	- -	- -	- -	
12.	Til malt 3 tdr. 3 skpr. b.	- -	- -	- -	- -	- -	3 3	- -	- -		- -	- -	1 3	1 2
21.	Solgt Rasmus Sørensen i Meldrup ...	- -	- -	- -	- -	- -	- 4	- -	- -		- -	- -	- -	- -
22.	Maalt op	- -	13 6	- -	- -	- -	- -	- -	- -	8 6	24 6	1 3	1 2	
Ditto	Til høns og griise	- -	- -	- -	- -	- -	- 5	- -	- -	- -	- -	- -	- -	
Ditto	Til sæden leveret	- -	- -	- -	- -	- -	10 4	- -	- -	8 6	13 5	1 3	1 2	
		29 7	65 2	- -	9 3	14 2	57 3	8 1	8 4					

Anno 1778	Indkomne, forbrugte og beholdne korn-vahre.	Indkommet.				Forbrugt.				Beholdning.									
		Ruug t s	Byg t s	Haure t s	Ærter t s	Ruug t s	Byg t s	Haure t s	Ærter t s	Ruug t s	Byg t s	Haure t s	Ærter t s						
Maj																			
23.	Til Beesterne	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-					
25.	Solgt Mads Rasmussen i <i>Steensballe</i> ..	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-					
Ditto.	Loll. byg til sæd	-	-	-	-	-	-	7	-	-	-	8	6	7	6	1	-	1	2
27.	Til ovnen lollandsk byg	-	-	-	-	-	-	1	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
29.	Solgt Frid. skoleholder i Serritzlev ..	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ditto	Beholdning fra sæden 4 skpr.	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	8	6	8	2	1	-	1	2
Junii	Den 11. ruug til ovnen	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ditto	Til griisene og rytt. hest.	-	-	-	-	-	-	2	-	2	-	6	6	8	-	-	6	-	6
24.	Til brød 2 tdr. og til sigtte 3 skp. ...	-	-	-	-	-	2	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
27.	Til griisene	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	4	3	7	6	-	-	-	6
July.	Den 15. til kyllinger og <i>capuner</i>	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	4	3	6	1	-	-	-	6
21.	Til ovnen, gryn	-	-	-	-	-	-	1	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
24.	Til malt udført til Horsens	-	-	-	-	-	-	3	3	-	-	4	3	2	6	-	-	-	6
Augusti	Den 3. til kyllinger	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	4	3	2	5	-	-	-	6
	Den 10. til brød	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	2	3	2	5	-	-	-	6
13.	Grottning til griisesoen	-	-	-	-	-	-	2	-	-	2	2	3	2	3	-	-	-	4
22.	Loll. byg til gryn	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	2	3	1	2	-	-	-	4
Ditto	Ruug til sigtte	-	-	-	-	-	4	-	-	-	1	7	1	2	-	-	-	-	4
Septbr.	Den 10. til brød	-	-	-	-	-	1	3	-	-	-	4	1	2	-	-	-	-	4
Den 29.	Til høns og duer	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	4	1	1	-	-	-	-	-
	Til griisene	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	7	-	-	-	-	-	4

Anno 1778	Nytt korn af dette aars grøde.	Indkommet.				Forbrugt.				I behold.			
		Ruug t s	Byg t s	Havre t s	Ærter t s	Ruug t s	Byg t s	Havre t s	Ærter t s	Ruug t s	Byg t s	Havre t s	Ærter t s
September.	Den 18. opmaalt og sendt til Lolland	4 1	- -	- -	- -	2 -	- -	- -	- -	2 1	- -	- -	- -
28.	Maalt op til sæd	2 1	- -	- -	- -	1 2	- -	- -	- -	3 -	- -	- -	- -
October.	Den 8. til brød	- 2 ^{1/2}	- -	- -	- -	2 1	- -	- -	- -	3 2 ^{1/2}	- -	- -	- -
	Ditto til sigtte	- -	- -	- -	- -	- 4	- -	- -	- -	- 5 ^{1/2}	- -	- -	- -
14.	Maalt op	2 1	- -	- -	1 3	- -	- -	- -	- -	2 6 ^{1/2}	- -	- -	1 3
17.	Atter maalt op	1 4	- -	1 3 ^{1/2}	- -	- -	- -	- -	- -	- -	- -	- -	- -
20.	Ligeledes	- 6	- 6 ^{1/2}	- -	- -	- -	- -	- -	- -	- -	- -	- -	- -
Ditto	Sæde-ruugen og til gryn	- -	- -	- -	- -	4 2	- 6	- -	- -	1 6 ^{1/2}	- 1/2	1 3 ^{1/2}	1 3
24.	Opmaalt havre	- -	- -	1 7	- -	- -	- -	- -	- -	1 6 ^{1/2}	- 1/2	3 2 ^{1/2}	1 3
31.	Ligeledes ruug og havre	2 2	- -	- 6	- -	- -	- -	- -	- -	- -	- -	- -	- -
	Altsaa paa lofttet	- -	- -	- -	- -	- -	- -	- -	- -	4 1/2	- 1/2	4 1/2	1 3
Novembr.	Den 5. maalt op	- -	- -	2 1/2	- -	- -	- -	- -	- -	4 1/2	- 1/2	6 1	1 3
Ditto	Maalt op	- -	3 -	- -	- -	- -	- -	- -	- -	4 1/2	2 6 ^{1/2}	6 1	1 3
Ditto	Taget til hønsene	- -	- -	- -	- -	- -	- 2	- -	- -	4 1/2	2 6 ^{1/2}	6 1	1 3
6.	Til ovnen	- -	- -	- -	- -	2 -	- -	- -	- -	2 1/2	2 6 ^{1/2}	6 1	1 3
13.	De Nebel og Blirup ærter	- -	- -	- -	2 -	- -	- -	- -	- -	2 1/2	2 6 ^{1/2}	6 1	3 3
Ditto	Til de 2 feede-sviin	- -	- -	- -	- -	- -	- -	- -	2 -	2 1/2	2 6 ^{1/2}	6 1	- 3
Ditto	Til ovnen	- -	- -	- -	- -	- -	- -	- -	1 -	2 1/2	2 6 ^{1/2}	6 1	- 3
Ditto	Opmaalt - Til malt	- -	4 1	- -	- -	- -	3 3	- -	- -	- -	- -	- -	- -
Ditto	Til ovnen - Giæssene	- -	- -	- -	- -	- -	1 -	6 1	- -	2 1/2	2 4 ^{1/2}	- -	- 3
18.	Til ovnen	- -	- -	- -	- -	- -	2 -	- -	- -	2 1/2	- 4 ^{1/2}	- -	- 3
4. decembr.	Til ovnen 2 tdr. r. til sigtte 6 skpr. opmaalt	1 6	5 4	- -	- -	2 6	- -	- -	- -	1 1/2	6 1/2	- -	2 -

Dato	1778 Aars afgrøde.	Indtægtt.						Udgiftt.			Beholdning.												
		Ruug t s	Byg t s	Ærtter t s	Ruug t s	Byg t s	Ærtter t s	Ruug t s	Byg t s	Havre t s	Ærtter t s												
1778	Bemeldte decembr. transport:	14	7 ^{1/2}	13	3 ^{1/2}	3	3	14	7	7	3	3	-	-	1/2	6	1/2	-	-	-	3		
7.	Taget til griisene	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
17.	Taget til gryn. NB: hviid og gr. æ. ..	-	-	-	-	3	1	-	-	2	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-		
18.	Maalt op ruug - og byg til hyrden i Serritzlev	4	2	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	4	2 ^{1/2}	2	7 ^{1/2}	-	-	3	1	
19.	Til brød og til maltt	-	-	-	-	-	-	2	-	2	2	-	-	-	2	2 ^{1/2}	-	5 ^{1/2}	-	-	3	1	
22.	Opm. og leveret til sviin	-	-	-	-	3	6	-	-	-	-	2	4	-	}	3	2 ^{1/2}	-	5 ^{1/2}	-	-	4	1
Ditto	Til mad og griisene	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2										
Anno 1779.																							
Januarius	Den 4. til høns og griise	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
	Den 8. maalt op og leveret til høns og sviin	-	-	6	4	-	-	-	-	3	-	-	-	-	3	2 ^{1/2}	6	4 ^{1/2}	-	-	4	-	
9.	Til gryn og til sviin	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	4	-	3	2 ^{1/2}	4	4 ^{1/2}	-	-	3	4	
13.	Maalt op ruug - til malt	2	3	-	-	-	-	-	-	3	3	-	4	-	5	5	-	4	-	-	3	-	
19.	Til ovnen	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	3	5	-	4	-	-	3	-	
22.	Til høns og sviin - og opmaalt	-	-	6	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	3	5	6	-	-	-	3	-	
26.	Landgilde fra Nebel	2	4	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	1	9	-	-	-	3	-	
30.	Til ovnen	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Ditto	Til at sigtte	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	3	5	9	-	-	-	3	-	
Febr.	Maalt op den 1.	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	3	5	9	-	9	4	7	-	
2.	Ruug fra Steensballeg. hvoraf 2 tdr. leveret til Serritzlevgaard	4	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	5	5	9	-	9	4	7	-	

Dato	Afrøden fra 1778	Indtægtt.				Udgiftt.			Beholdning.												
		Ruug t s	Byg t s	Ærtter t s		Ruug t s	Byg t s	Ærtter t s	Ruug t s	Byg t s	Havre t s	Ærtter t s									
1779 febr.	Bemeldte febr. m. transprt.:	28	—	28	7	14	2	23	3	19	2	7	1	5	5	9	—	9	4	7	—
4.	Maalt op lollandsk byg	—	—	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	5	5	11	2	9	4	7	—
11.	Til ovnen til brød	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	5	5	10	2	—	—	6	—
13.	Maalt op havre	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	5	10	2	14	—	6	—
19.	Maalt op — og til griisene	6	4	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	12	1	10	1	14	—	6	—
25.	Maalt ned til ovnen til gryn	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
27.	Solgt til Rasmus Pedersen i Meldrup havre	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ditto	Ligesaa havre til Rasmus Larsen i Blirup	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12	1	9	1	4	4	6	—
28.	Solgt 2 tdr. havre til Jacob Nielsen i Blirup	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12	1	9	1	2	4	6	—
Mart.	1. solgt Rasmus Sørensen paa credit 3 skpr. havre	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4.	Opmaalt byg af loen	—	—	9	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
8.	Til hønsene	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
11.	Ruug til ovnen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10	1	18	5	2	1	6	—
15.	Opmaalt	—	—	7	4	—	—	—	—	—	—	—	—	10	1	26	1	2	1	6	—
26.	Til ovnen, og til at grotte 2 skpr. ...	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	6	—	10	1	24	3	2	1	6	—
April	Den 3. til ovnen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	1	24	3	2	1	6	—
Den 7.	Bekommet fra Steensballegaard	—	—	8	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ditto	Til sviinene som kom til Nebel	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
8.	Til sæd 3 skpr. hviide og 2 skpr. gr. ært.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	1	33	—	2	1	5	3
NB:	Den 16. mart. solgt 2 tdr. byg	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	8	1	31	—	2	1	5	3
12.	Til meel	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	8	1	30	6	2	1	5	3
		34	4	57	—	14	2	27	3	25	5	8	1	8	1	30	6	2	1	5	3

1779	1778 aars afgrøde.	Indtægtt.				Udgiftt.				Beholdning.															
April.	Regnskab.	Ruug		Byg		Havre		Ærtter		Ruug		Byg		Havre		Ærtter									
		t	s	t	s	t	s	t	s	t	s	t	s	t	s	t	s								
	Transport:	34	4	57	—	—	—	14	2	27	3	25	5	—	—	8	1	8	1	30	6	2	1	5	3
16.	Taget til hønsene	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
20.	Først ud til maltt	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	3	—	—	—	—	8	1	27	3	2	1	5	3
21.	Til hønsekorn udleveret af mig selv ..	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	8	1	27	1	2	1	5	3
24.	Til gryn, hvoraf 4 skpr. loll.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	4	—	—	—	8	1	25	5	2	1	5	3
27.	Solgt paa cred. til Søren Rasmussen i Haldrup 2 tdr. havre — leveret det øvrige, samt 2 skpr. byg til grisesoen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
28.	Blev ruugen maalt om og var:	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	4	26	5	—	—	5	2
May	Den første fra Steensballegaard	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	4	26	5	3	6	5	2
10.	Taget til rytter-hesten	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	7	4	26	5	3	6	5	2
Ditto	Solgt til Frid. Skoleholder	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	7	4	26	1	3	6	5	2
13.	Solgt paa credit til Søren Rask i Haldrup	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
15.	Saaet i Toftten	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
16.	Solgt Peder Nielsen og Jens Povelsen Blell	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	7	4	21	7	3	6	5	—
20.	Taget til hønsene	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ditto	Til beesterne	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	4	16	1	3	—	4	2
Ditto	Sæden	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Juny	Til græisene 1 skp. byg, hønsene 1 skp. til sigtte 2 skpr.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	7	4	15	5	3	—	4	2
11.	Til ovnen til brød	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	—	15	5	3	—	4	2
13.	Til Henr. Skræd. paa credit	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	6	—	15	1	3	—	4	2
16.	Til Er. Kragh i Blirup solgt	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	6	—	14	5	3	—	4	2
	lateris																								
	[og transport]	34	4	57	—	4	—	14	2	28	7	43	2	3	1	8	6	6	—	14	5	3	—	4	2

1779	Huusholdnings bog	Indtægt af korn.				Udgift.				Beholdning.					
Bemeldte	junius.	Korn-regnskab		Ruug	Byg	Havre	Ærtt.	Ruug	Byg	Havre	Ærtt.	Ruug	Byg	Havre	Ærtter
		t	s	t	s	t	s	t	s	t	s	t	s	t	s
23.	Solgt paa cred. til Jens Nielszen i Steensballe	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
24.	Til ovnen til gryn	-	-	-	-	-	-	1	4	-	-	-	-	-	-
Julius.	Den 1. til høns og duer	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	6	-	12	-
	NB: Solgt 4 skpr. boghv. til Jens Houm. i Haldrup														
9.	I ovnen til brød	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	4	5	-	12
16.	Solgt paa credit til Jacob Pedersen i Haldrup	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-
22.	Til malt 18 skpr. byg og til hønsene 2 skpr.	-	-	-	-	-	-	-	2	4	-	-	-	-	-
29.	Til gryn i ovnen 6 skpr. loll. og 2 skpr. ordinair byg	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	5	-	8	-
Augustus.	Betroet den 2. til Claus Jørgensen i Nebel	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-
	Den 3. taget til hønsene 1 skp. byg ..	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	4	6	7	7
17.	I ovnen til brød	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
	Til høns og duer	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	3	6	7	6
Septembr.	Den 8. til malt 3 tdr. 3 skpr. byg ..	-	-	-	-	-	-	-	3	3	-	-	-	-	-
	Og ditto dat. til gryn i ovnen 1 td. ...	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	3	6	3	3
22.	Til ovnen til brød	-	-	-	-	-	-	1	4	-	-	2	2	3	2
Octobr.	Den 5. i ovnen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	2	2	3
	NB: den 8. var beholdningen paa lofttet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2	3	2
	Den 20. til pølse-gryn	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
29.	Til brød 12 skpr. og pølse-gryn 1 skp. NB: See viidere infra i bogen. [Se side	-	-	-	-	-	-	1	5	-	-	-	5	NB.	NB.
	254 ff.]														

[Side 214–16 er ubeskrevne.]

[217]

Fæe-avlén
af heste, qvæg, faar, svin etc.

Anno 1771.

Anskaffede jeg mig 2 arbeyds-hesté, som bleve kiøbte af mad^{me} Schiøell for 26 rdr. Den ældste [...] aar, den anden [...] aar.

Iligemaade 8 stkr. malke-køer for 80 rdr. hvoraf:

No. 1. Kaldes den Hansted koe, 11 aar gl. løb den 16. sept. 1771.

No. 2. Kaldes den Serritzlev koe, 14 aar, løb den 20. decembr. 1771.

No. 3. Den store Rosborg koe, 6 aar, sort, fik kalv den 17. jan. 1772.

No. 4. En sorthielmet koe, 6 aar gl. fik kalv den 18. jan. 1772.

No. 5. Den Grumstrup koe, 5 aar løb den 18. juny 1771.

No. 6. Den lille Rosborg koe, 4 aar, kulsort, løb den 12. jan. 1772.

No. 7. En broget koe, 4 aar gammel.

No. 8. Den Holme-koe, 3 aar gl. sort, løb den 15. aug. 1771.

Fremdeles fik jeg og af mad^{me} Schiøell en griise-soe, som kostede 20 mrk.

Iligemaade 4 galt-griise over aar gamle, hvoraf stykket kostede 2 rdr. Den eene druknede i martii 1772.

[218]

Anno 1772.

Til foraaret fik jeg af mad^{me} Schiøell 2 vogn-hopper, den eene 6, den anden 7 aar, for 80 rdr.

Selv har jeg ført med mig fra Siælland en sort riide-hoppe, som er 10 aar gl.

Først i febr. fik min griise-soe 7 griise, som tilligemed soen bleve paa Steensballegaard under Rasmus Ladekarls oppasning.

I martii blev den eene af disse griise formedelst vantrivelse lagt øde, saa at soen har nu kun 6 griise, som alle ere i god stand.

Den 22. juny løb den Rosborger gl. koe – Den 13. may var min riide-hoppe første gang hos hingsten paa Steensballegaard – Den 28. may løb den Holme koe.

Den 27. juny kælvede den Hansted koe og fik en skøn qviekalv.

Den 30. juny løb den samme Hansted koe.

Den 4. july løb den brogede koe.

Den 13. july løb den Grumstrup koe.

Den 28. aug. løb den sorthielmede koe.

Den 30. aug. løb den Hansted koe 2. gang.

Den 22. septbr. kælvede den lille Rosborg og fik en qviekalv.

[219] Den 26. octbr. slagtede vi af vore eegne faare-høveder 11 stkr. og 5 tiendelam samt et overløbet gl. faar, ialt 17.

Altsaa har vi nu tilbage til tillæg 25 stkr.: 2 unge vædre, 3 unge beeder, 18 gl. faar og 2 lam.

Anno 1773.

Den 9. martii fik den Holme-koe en qviekalv – Den 26. ditto løb den samme Holme-koe – Den 27. april løb samme koe om igien.

Den 8. april fooledede min riide-hoppe og fik et hoppeføl.

I samme maaned byttede vi en galt-griis fra i fior bort til Tarrillong for en liden griise-soe med 4 griise.

Den 5. may løb den store Rosborg koe – Den 28. juny løb den Hansted koe – Den 8. july løb den sorthielmede koe – Den 13. july løb den Grumstrup koe – Den 27. july løb den brogede koe – Den 10. aug. løb vor unge qvie.

|220| I juny maaned fik jeg fra Lolland 2 vogn-hopper og et fioor-føl.

Altsaa ere vore creatuure i augusti maaned som følger:

Heste	{	2 vogn-hopper.	}	1 riide-hoppe.
		2 ditto yngre og mindre.		1 fior-føl.
		2 arbejds-heste.		1 aars føl.
Qvæg	{	8 malke-køer.		
		1 to aars qvie.		
		2 kalve fra i aar.		
Faar	{	2 vædre.		
		2 beeder.		
		16 gl. faar.		
		10 lam.		
Sviin	{	2 søer til at lægge griise paa.		
		5 fior-griise.		
		5 griise fra i aar.		

|221|

Anno 1774.

I januar maan.

1. Heste.

2 sorte stang hopper.

2 ditto forløber-hopper.

2 arbejds-hester.

1 sort riide-hoppe i fool.

1 sort hoppe-føl næsten 2 aar.

1 ditto bliver snart 1 aar.

2. Qvæg.

7 malke-køer.

1 qvie i 3. aar.

1 qvie-kalv bliver 1 aar.

1 ditto ligesaa.

3. Faar.

2 vædrer.

4 beeder.

17 gamle faar. } 28 stkr.
 11 unge ditto. }

Ialt 34 stkr.

4. Sviin.

1 griise-soe – i 3. aar.

2 galte, bliver nu 2 aar.

5 griise bliver nu 1 aar.

3 griise 1 maaned gamle.

Den 21. mart. foolede min riide-hoppe og fik et sort heste-føl.

Den 28. mart. fik min kones sortplettede soe 5 griise.

Vi har og siden faaet nogle griise af vor smaae søer.

Den 8. septbr. fik vi vore faar fra hiorden i *Steensballe*, ialt gamle og unge 54 stkr.

Den 15. septbr. fik vi vore sviin fra sviine hiorden i *Nebel*, ialt 9 stkr. foruden dem vi har havt hiemme i sommer, ialt [...]

|222| I octobr. maaned blev slagttet som følger af vor faarehiord: 2 gl. vædre og 18 stkr. faarehøveder foruden 14 tiende lam – Altsaa igien til at leve: 4 gl. beeder, 4 unge beeder, 2 unge vædre og 25 faar – Ialt: 35 stkr.

Vore 24 tiende-giæs tog vi imod den 14. octbr.

Den 13. octobr. solgte jeg paa Horsens marked den eene af arbejds-hestene og den eene af de lollandske hopper og fik for dem begge 18 rdr.

Vore tiende lam tog vi den 22. octobr.

Den 14. novbr. satte vi 4 sviin ind at feede med havre, altsaa har vi nu 14 leve-sviin med griise og alt.

Sidst i aaret bleve 2 sviin satte ind at feedes, saa vi nu har 12 tilbage.

|223|

Anno 1775.

I januarii maaned.

1. Heste.

2 sortte stang-beester.

2 soortte forløber hopper.

1 sort arbejds-hoppe.

1 hoppe-plag bliver 3 aar.

1 ditto bliver 2 aar.

1 heste-føl bliver 1 aar.

2. Qvæg.

8 malke-køer.

2 qvier bliver 2 aar.

3 studlinger bliver 1 aar.

1 liden qvie-kalv.

3. Faar.

[...] gl. beeder.

[...] unge beeder.

[...] vædre.

[...] gl. faar. } [...] stkr.
 [...] unge faar. }

Ialt [...] faare-høveder.

4. Sviin.

Ialt 12 stkr. foruden de der staaer paa stien.

Først i febr. lagde vi en qviekalv til paa den unge Hansted.

Først i martii fik min kones søe griise.

Den 10. martii fik jeg rytter hest, som nu bliver i foraaret 6 aar gl., for 54 rdr.

NB: Den 30. april døde vor eene studkalv – Henr. Christ.

Den samme dag kom vore faar paa Serritzlev Fællid.

|224| I juny maaned.

Heste.

2 heste, hvoraf den eene rytt. h.

2 forløber-hopper.

2 arbeyds-hopper.

1 horse-plag i 4. aar.

1 ditto i 3. aar.

1 heste-plag i 2. aar.

Qvæg.

8 malke-køer.

2 qvier i 3. aar.

2 stuude i 2. aar.

2 qvie-kalve fra i aar.

2 studlinger fra i aar.

Faar.

2 vædre.

10 beeder.

24 faar.

19 lam.

Sviin.

12 sviin.

6 griise fra i aar.

NB: Den 24. may kom mine 2 horse-plagge paa græs hos forvaltteren.

Den 29. may afgik min rytter-hest til mynstringen ved Randers.

Den 27. august kom min hoppe og de 2 horse-plagge hjem fra Worsøe.

Den 28. august. kom vore faar hjem fra hiorden i Serritzlev, ialt 55 stkr., neml.

35 stkr. gl. og 20 stkr. unge.

|225| Den 17. septbr. kom vore sviin hjem fra Nebel Fællid – Vi har nu ialt med store og smaae 18 stykker – De 4 skal feedes.

I octobr.

7 stkr. beester, 16 stkr. fæes-høveder, 55 stkr. faare-høveder og 18 stkr. sviin.
Den 12. octbr. solgte jeg min gl. riide-hoppe for 8 rdr. og den unge horse-plag, som blev tillagt paa hende for 5 rdr. – Den 13. solgte jeg mit hingste-føl for 13 rdr. 2 mk.

Den 20. octobr. blev udtaget til at slagttes 25 stkr. foruden 10 tiende-lam – Men til at leve 4 gl. og 4 unge beeder, 2 vædre og 20 faar.

Den 13. novbr. slagttede vi den gl. Hansted koe –

Den 20. ditto 31 giæs – Den [...] decembr. 3 sviin – NB: det eene døde paa stien. [*Der har oprindelig stået 4 sviin, men tallet er rettet til 3.*]

Anno 1776.

I januar maaned.

1. Beester.

2 vogn-heste. NB: den eene er rytterhest.

2 forløber-hopper.

1 gammel hoppe.

1 horse-plag i 4. aar.

ialtt: 6 stkr.

2. Qvæg.

8 malke-køer.

1 qvie som snart kælver.

2 smaae-qvier i 2. aar.

2 stuude i 3. aar.

2 ditto i 2. aar.

ialtt 15 stkr.

3. Faar.

2 vædre.

[226]

4 gamle beeder.

4 unge beeder.

20 faar.

ialtt: 30 stkr.

4. Sviin.

2 griise-søer.

6 gamle galtte.

6 unge galtte.

ialtt: 14 stkr.

Den 5. febr. fik den unge Hansted koe en tyrkalv, som skal lægges til.

Den 16. febr. fik den sorthielmede koe en qviekalv, som skal slagttes.

Den [...] april fik den gl. Rosborg en qviekalv, som min kone vil lægge til.

Den 6. april afgik 4 af mine 2 aarings galtte, som blev solgt for 15 mk. 8 sk. stk.

Den 15. april kom mine øvrige sviin paa Steensballe Fællid – Ialt 10 stkr.

I samme april maaned bleve 4 smaae galtgriise skaarne og lagtte til.

Vi har nu i april 16 lam, og fleere faaer vi ikke i aar.

De 10 af vore faar kom op til Blell paa græs den 27. april og de andre 10 kom til Haldrup samme dag.

De øvrige 8 beeder og 2 vædre skal vi selv beholde og sætte i tyer.

Den 31. august kom vore sviin i god behold og vel græssede fra Steensballe hiorde, som derfor fik en daler.

[227] Den 9. septbr. kom vore faar hjem fra Blell og Haldrup, neml. 20 faar og 15 lam – Ialtt 35 stkr. Altsaa har vi nu med vore 10 beeder ialtt 45 faarehøveder.

Den 17. septbr. solgte jeg den gl. lollandske hoppe paa auctionen i Østbirck for 7 rdr. 2 mk.

Den 14. octobr. bleve 9 gl. og 4 unge sviin brændte paa skov – 1 soe, som havde smaae griise, blev hiemme.

Den 22. ditto slagttede vi 9 af vore eegne lam; det 10. skal og med første slagttet – I forrige uge slagttede vi 5 foruden de 11 tiende-lam – Forhen er slagttet et tiende-lam.

Ialtt 27 lam.

Giæs slagttede vi i novbr. 30 stkr. – sviin 6 stkr.

Anno 1777.

I januarii maaned.

1. Beester.

2 vogn-heste – 2 hopper – og en ditto bliver 4 aar.

Ialt 5 stkr.

2. Qvæg.

9 malke-køer – 2 qvier i 3. aar – 2 stuude bliver nu snart 3 aar – 2 ditto bliver

2 aar – 1 ditto bliver 1 aar – 1 qvie ligesaa.

Ialtt 17 stkr.

3. Faar. [*Her – og i det følgende, hvor der ikke er nogen specifikation – har manuskriptet plads til en sådan.*]

[228]

4. Sviin.

5. Bier.

3 gl. stader.

5 unge ditto.

6. Duer.

Midt i januar blev en tyrkalv tillagt paa den sorthielmede koe.

Den 20. februar. kjøbte jeg en hoppe, som nu bliver 4 aar, paa Horsens hestemarked for 35 rdr. – Og den 26. ditto kjøbte jeg en hoppe til af Knud Ladefogd, som ligeledes bliver i dette foraar 4 aar, for 44 rdr. Altsaa har dette par kostet 79 rdr.

Min lollandske plag solgte jeg den 7. mart. for 22 rdr. 4 sk.

Midt i martii blev en tyrkalv lagtt til paa den gl. Rosborg koe – Ligeledes tillagtt 5 galtgriise og 1 soegriis.

Den 29. mart. solgte jeg 2 stuude til forvaltter Ramsland for 16 rdr.

Mine sviin kom til Nebel den 20. april – Mine faar kom den 26. april til Haldrup 15 stkr. og til Blell 10 stkr. – ialtt 25 stkr.

[229] I junii maaned.

1. Beester.

1. En rytter-hest 8 aar gl.

2. En sortt hest 13 aar gl.

3. Et pr. hopper 11 og 12 aar gl.

4. Et pr. hopper begge 4 aar gl.

2. Qvæg.

10 malke-køer NB: 1 qvie nu 3 aar.

2 stuude 2 aar – 1 stuudl. 1 aar – 2 studkalve tillagtte i aar – 1 qviekalv nu 1 aar.

3. Faar.

10 faar med 11 lam – 6 lam fra i fioor uden grøde – 8 beeder – og 1 væder – Altsaa ialtt: 25 faare-høveder, hvoraf de 15 er i Haldrup og de 10 i Blell – Men nogle beeder skal hiem igien.

4. Sviin.

7 galtte samtt en soe.

5 galttgriise tillagtte i sidste faste samtt en ditto soe-griis – Ialtt 14 stkr.

5. Duer.

6. Bier.

7 gamle stader.

6 For-sværme.

Bag-sværme.

Ialtt 13 stader ved july maanedes udgang.

[230] Den 13. septbr. kom vore sviin hiem fra den Nebel hiorde, nemlig 8 gamle og 6 unge, hand fik 6 sk. for hver af de gamle og 2 sk. for hver af de unge.

Den 23. septembr. kom vore faar hiem fra Haldrup og nogle dage før fik vi dem fra Blell – ialt 33 stkr.

Den 22. septbr. solgte jeg 2 galtte til mdme Hiarnø i Horsens for 6 rdr.

Den 28. septbr. tog vi 5 biestader op, 2 gamle og 3 sværme – De bleve kiørtt ud til Fr. Chr. Winther i Horsens og beløb sig omtrent til 8 kander, som kostede henimod 4 rdr.

Den 19. octobr. slagttede vi 6 tiende lam og 10 af vore eegne faare-høveder, ialtt 16 stkr. – En beede som er den 17. bliver slagttet til barselet [*Præstens søn Daniel Ludvig var født den 13. oktober og blev fremstillet i kirken den 5.*

november 1777.] – Til at leve beholder vi 22 stkr. neml. 14 faar, 2 gl. vædre og 2 unge ditto samt 4 beeder.

Vi fik samme dag 20 tiender-giæs.

Nu har vi tilbage 1 griise-soe og 5 galtte og 1 soe – ialt 7 stkr. sviin.

I decembr. maaned havde vi 2 vædre – 13 faar – 4 beeder – Ialt 19 stkr.

Sidst i aaret slagttede vi den gl. Rosborg koe.

Tvende faar omkom paa een nat af sommersultt, saa der nu er kun 17 stkr.

[231]

Anno 1778.

I januari maaned.

Beester.

En rytterhest i 9. aar.

En gl. hest i 14. aar.

En hoppe i 13. aar.

En ditto i 5. aar.

Nok 1 ditto ligeledes.

Qvæg.

10 malke-køer.

1 sorthielmet qvie 2 aar.

2 stuude 3 aar.

1 studl. 2 aar.

2 stuudkalve 1 aar.

Ialt: 16 høveder.

Faar.

2 vædre og 5 beeder.

7 faar – Ialt 14 høveder.

Sviin.

2 griise-søer.

5 galtte, aargamle.

8 smaae griise, nyelig fødte.

Ialt 15 høveder.

Bier.

5 stader, 2 aar gl.

3 ditto fra sidste aar.

Ialt 8 stader.

[232] Den 21. og 23. januar farede vore 2 søer – Den eene fik 9 griise, den anden 5. Ialt griise [!] – Deraf blev 6 griise skaarne og tillagtte til galtte.

I february kælvede den brogede koe og den Grumstrup, men fik qviekalve begge 2 til at slagtte.

I martii maaned døde et af vore faar – Nok et ditto, som fik lam og skiød livet ud af sig – Altsaa var der den 16. martyr ikkun 5 faar og 2 lam.

NB: Tre af vore køer faaer ingen kalv i aar neml. den unge Rosborg, Blakken og den lille sortte, som alle have ikke løbet.

Et af vore biestader gik ud i foraaret, saa at vi den 7. april ikkun havde 7 stader.

Først i april døde een af de 6 smaae galt-griise, saa der er kun 5 igjen.

Den 14. april kom vore sviin op til Steensballe – Ialt 7 stkr., neml. 2 søer og 5 galtte.

Først i may kælvde 2 af vore køer, neml. den sorthielmede og den blommede og fik 2 tyrkalve.

Den 13. may kom en toaarings stuud og ditto qvie samt 2 aarings studlinger til Brigsted at græsses.

Den 16. ditto kom de 2 treaarings stuude ned i Fældedsskoven og Holmekoen til Steensballegaard.

Den 18. may kom mine 2 vædre, 5 beeder, 5 faar og 4 lam ialt 16 stkr. til Serritzlev.

|233| I juny maaned.

Beester.

Rytter-hesten 9 aar gl.

En sort hest 14 aar.

En sort hoppe 13 aar.

En ditto 12 aar.

En ditto 5 aar.

En ditto ligesaa 5 aar.

Qvæg.

Den sorthielmede koe 13 aar.

Den Grumstrup 12 aar.

Den lille Rosborg 11 aar.

Den brogede 11 aar.

Den Holme-koe 10 aar.

Den Hansted koe 6 aar.

Den blakkede 4 aar.

Den griimede ligesaa 4 aar.

Den blommede 3 aar.

Den lille sorte ligesaa 3 aar.

En sorthielmet qvie 2 aar.

To stuude i 4. aar.

En ditto i 3. aar.

To ditto i 2. aar.

Altsaa ialt 16 stkr.

Faar.

2 vædre – 5 beeder.

5 faar – 4 lam.

Ialt: 16 stkr.

Sviin.

1 gl. soe – 1 ung soe.

5 galtte halvandet aar.

5 galt-griise i 1. aar.

Bier.

5 stader, nu 2 aar gamle.

2 stader fra i fioor.

Ialt: 7 stader.

[234] Den 15. juny blev der taget et af vore egne lam til at spiise – Altsaa har vi nu kun 3 lam og faareflokken 15 stkr.

Den 24. july maatte vi tage den eene soe fra *Steensballe*, hvor hun skulle have gjort skade samt ædt sine griise.

Den 13. august kom den anden soe hiem, saasom hun er nær ved at fare – Hun fik 5 griise.

Den 26. august døde den næstsidst ommeldte soe af sult, saasom folkene i nogle dage ey havde flyttet hende fra det sted ved søen, hvor hun stod tøyret.

I sommer har vi faaet 9 biesværme – Det første fik vi den 28. juny, det 8. den 15. july og det 9. den 24. ejusd.

Den 2. septbr. kom vore sviin hiem fra *Steensballe*, ialt 7 stkr. – Hyrden fik derfor 2 mk. 10 sk. som var à stk. 6 sk.

De 2 galtgriise, som vi fik først i august sidstl., blev lagt til og skaaret, saa vi nu har 1 soe, 5 fiorings-galtte, 5 faste-galtte og 2 galt-griise – Ialtt: 13 stkr. Vore faare-høveder kom ogsaa hiem fra *Serritzlev* først i septembr. i alt [...] stkr. Men heraf blev taget 1 lam til høstgilde – Igien [...] stkr.

Den 20. septbr. tog vi 4 gl. og 3 unge biestader op, og af dem blev 16 kander honning, hvorfor jeg fik 7 rdr. 2 mk. – NB: 2 mk. 12 sk. [*d. v. s. pr. kande.*]

Vi har nu tilbage 3 gl. stader og 6 unge – Ialt 9 stader.

Den 12. octbr. slagtede vi 7 tiende lam og 4 vædre – Samme dag kom 24 giæs paa stie.

Den 18. octbr. satte vi 2 sviin paa stie at feedes – Vor koe kom hiem fra *Steensballegaard* og skal slagttet – Ligeledes de 4 unghøveder fra *Brigsted*, kostede 8 mk.

Den 22. ditto slagttet 10 stkr. faarehøveder igien – og den 2. novembr. *Holmekoen*.

[235]

Anno 1779.

I januar maaned.

Beester.

Rytter-hesten i 10. aar.

Den gl. hest i 15. aar.

Den *Bygholms* hoppe 13 aar.

Den lille hoppe 12 aar.
 Den Boller hoppe i 6. aar.
 Knuds hoppe ligesaa.
 6 stkr.

Qvæg.
 Den sorthielmede koe 13 aar.
 Den Grumstrup koe 12 aar.
 Rosborg-koen 11 aar.
 Den brogede koe 11 aar.
 Hansted-koen 6 aar.
 Griimen 4 aar.
 Den soortte 3 aar.
 Den sorthielmede qvie i 3. aar.
 En hviid stued 4 aar.
 En blakket ditto 4 aar.
 En ditto blakket 3 aar.
 En studling 2 aar.
 En ditto 2 aar.
 13 stkr.

Faar.
 1 væder af engelsk art.
 5 faar af ditto race.
 6 stkr.

Sviin.
 1 soe – 1 to aarings-galt.
 5 aarings galtte – 2 halv aars ditto.
 9 stkr.

[236]

Bier.
 3 gamle stader.
 6 unge stader.
 9 stader.

I foraaret solgte jeg:

1. Beester: Den gl. hest til etazr. Rothe paa Urup for 11 rdr. og de gamle hopper til amtmanden cammerherre Bülow paa Thestrup for 36 rdr.
2. Qvæg: Den blakkede koe til Erich Erichsen i Blirup for 4 rdr. Den blommede til Rasmus Sørensen i Meldrup for 4 rdr. 4 mk. – Den lille soortte til min karl Niels for 5 rdr. 2 mk. – Den sorthielmede til Jens Jensen i Haldrup 5 rdr. 2 mk. og den Grumstrup til Jens Rask i Blirup for 5 rdr. 4 mk. – De 3 ældste stuede til forvaltter Ramsland for 20 rdr.
3. Sviin: De 6 største galtte til Anders Michelsen i Ørritzlev for 16 rdr. 4 mk. 8 sk.

I april maaned fik vor soe 8 griise – Deraf blev tillagt 1 soe-griis og 2 galtt-griise, som blev skaarne.

Vor væder creperete i mart. maaned – Men paa de 5 faar tillagde vi 6 store skionne lam.

Den 16. may kom mine 2 studl. paa græs til Blell og de 3 største, som er solgte, til Serritzlev – Sviinene kom i foraaet til Nebel.

Faarene tøyrer vi selv – Jeg beholdt og de 3 griise her hiemme.

[237] I juny maaned 1779.

1. Beester.

Rytter-hesten 10 aar.

Den Boller hoppe 6 aar.

Knuds hoppe 6 aar.

2. Qvæg.

Rosborg koen 11 aar.

Den brogede 11 aar.

Hansted koen 6 aar.

Den griimede 4 aar.

En sorthielm. qvie 3 aar.

To studlinger 2 aar.

3. Faar.

5 faare-høveder.

6 lam, deriblant en væder.

4. Sviin.

En griise-soe.

2 galtte fra i fioor.

2 galt-griise fra i aar.

1 soe-griis lagt til i aar.

5. Bier.

3 to aars-stader.

6 stader fra i fioor.

Den 23. juny sværmede stadet no. 4 eller den ældste fior sværm – Denne var da den første i aar og er i tallet no. 10.

Den 26. juny sværmede stadet no. 5 en mægttig forsværm, som blev optagen i en 2 dækker kuube af den nye facon.

Den 3. july sværmede stadet no. 3 ligeledes en god forsværm, som ogsaa blev optagen i en nyemodig todækker-kuube, saa vi nu har 2 nyemodige stader.

[238] Den 7. july sværmede stadet no. 7 en mægttig forsværm, som kom i en almindelig kuube og blev i tallet no. 11.

Den samme dato sværmede stadet no. 8 og gav en mægttig forsværm hvortil blev slaget en 2. sværm af stadet no. 5, som kom samme dag – Dette blev da i raden no. 12.

Den 9. july sværmede stadet no. 1 en meget stor forsværm, som kom i en alm. kuube og blev i tallet no. 13 – Vi har da nu ialt 6 sværme fra i aar – 6 stader fra i fior og 3 fra det forrige aar, ialt ved july maanedes udgang: 15 stader.

Den 25. og 26. july tog vi voxet og honningen fra stader no. 2 og no. 9 og gav dem hver en nye kube – De andre stader fik hver en sløv [!] og no. 11 en dobbelt.

Den 10. aug. maatte vi tage stadet no. 6 op, da bierne deri deels vare døde deels bortfløyne formedelst forraadnet yngel.

Den 9. septbr. kom vor griise-soe og de 2 galtte hiem fra Nebel Fælded – Hyrden fik 18 sk. for dem og aparte for de 6, som blev solgte i sommer, 14 sk.

I septbr. tog vi biestader op som følger: Det gl. stade no. 1 – det gl. stade no. 3 – det aargamle stade no. 7 – og sværmen no. 11. Ialtt 4 stader som gav 20^{1/2} kande honning og blev betaltt à 2 mk. 12 sk. med 9 rdr. 2 mk. 6 sk. – Vi har nu igien: stadet no. 2 – no. 4 – no. 5 – no. 8 – no. 9 – no. 10 – no. 12 – no. 13 no. 14 – no. 15. Ialtt til septbr. maanedes udgang: 10 stader.

Først i octbr. kom vore sviin paa skoven undtagen griise soen, som just nyelig havde faret – De kom hiem den 12. novembr.

Sidst i novbr. slagttede vi 19 giæs – Og en stud.

Den 20. decbr. slagttede vi 2 sviin, som fik 2 tdr. ærtter.

|239|

Anno 1780.

I januarii maaned.

Beester.

Rytter-hesten i 11. aar.

Den Boller hoppe i 7. aar.

Den nærmere eller Knuds ligesaa.

Ialtt: 3 stkr.

Qvæg.

Rosborg koen 12 aar.

Den brogede 12 aar.

Hansted-koen 7 aar.

Den sortgriimede 5 aar.

Den soorthielmede, bliver: 4 aar.

En stuud snart 3 aar.

Ialtt 6 stkr.

Faar.

En væder bliver: 1 aar.

5 gl. faar bliver: 2 aar.

3 unge ditto bliver: 1 aar.

2 unge beeder bliver: 1 aar.

Ialtt: 11 stkr.

Sviin.

En gl. griise-soe.

To galtte bliver: 1 aar.
 En soe-griis, bliver ogsaa: 1 aar.
 Ialtt: 4 stkr.
 Bier.
 Et gl. stade i nye kube i 3. aar.
 3 stader, som bliver: 2 aar.
 1 ditto i nye kube ligesaa 2 aar.
 3 nye stader bliver: 1 aar.
 2 ditto i nyemodige kuber.
 Ialtt: 10 stader.

|240| Den 30. januar kælvede Rosborg koen.
 I july maaned fik vi 7 sværme af 8 gl. stader, saa at tallet ialt blev: 15 stader.
 Vor gl. soe farede først i sommeren, og vi tillagde 2 soe-griise, som bleve ud-
 bødede.
 Den gamle soe og de 2 galtte kom paa Steensballe Fælled og kom hiem igjen
 den 4. septbr., da hyrden fik 6 sk. for stykket.
 Jeg solgte min studling til Søren Jenssen i Serritzlev for 7 rdr.
 Af vore faar tillagde vi 11 gimmer-lam og et væder-lam – ialt 12 lam – Den
 gl. væder blev skaaren.

[*En seddel, der er løst indlagt i regnskabsbogen, indeholder følgende, der sag-
 ligt – og formentlig også kronologisk – hører hjemme her*]:
 Den 16. novbr. fik vi 3 stkr. af de store faar samt 1 væder fra Serritzlevgaard
 – Den 18. ditto fik vi 2 faar af samme art fra Steensballegaard. Ialtt 6 stkr.
 Den 23. novbr. – slagttede vi 24 giæs.
 Den 3. decbr. slagttede vi 2 sviin.
 Den 13. decbr. solgte min kone den blakkede koe for 6 daler.
 Den 15. decbr. solgte jeg selv den blommede koe for 7 daler.

[*Side 241–48 er ubeskrevne.*]

|249|

Andre avlingen vedkommende indtægter og udgifter.

[*Side 249 og 250 er begge delt i 2 kolonner, hvoraaf dog den ene: Ind-tægt
 Anno 1772 er uden indførsler.*]

Ud-giftt Anno 1772.

Til mad^{me} Schiøell for eendeel avlings redskaber med vogne, seeletø, sæde-
 ruug, etc. efter vurdering af Niels Jørgensen og Niels Jensen in octobr. 1771:
 87 rdr. 5 mk. 4 sk.

	Korn-huusholdning															
	Indtægtt						Udgiftt						Beholdning			
	Ruug	Byg	Ært.	Ruug	Byg	Ært.	Ruug	Byg	Ært.	Ruug	Byg	Ært.				
	t	s	t	s	t	s	t	s	t	s	t	s	t	s	t	s
Den 17. til ovnen til gryn	-	-	-	-	-	-	-	-	1	4	-	-	-	2	-	5
Den 19. bekommet tiendeærtt.																
fra Blirup	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-
Ditto dato atter taget																
til sviinene	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-
Den 28. novembr. opmaalt																
ruug	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	4	-	5
Modtaget tiende-ærtter																
af Nebel	-	-	-	-	1	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Den 1. decbr. til ovnen	-	-	-	-	-	-	1	4	-	-	-	-	-	3	-	4
Den 9. maalt op, og til sviinene	-	-	3	2 ^{1/2}	-	-	-	-	-	-	2	-				
Den 18. til ovnen - og sigtte																
4 skpr. r.	-	-	-	-	-	-	4	4	1	-	-	-	-	5	3	2
Ditto dato opmaalt	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-				
Den 22. decbr. til hønsene	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-				
Ditto dato maalt op byg	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	8	-
Den 24. maalt op - og																
til ovnen	1	2	-	-	-	-	1	4	-	-	-	-	-	3	8	-

|256| og |257|

[Siderne er indrettet som en dobbelttabel. Øverst på side 256 står - nu overstreget - No. 5 Lahøvs 2 agre og på side 257: No 6. Balle ager.]

Anno 1780.	Korn-regnskab															
	Indtægtt						Udgiftt						Beholdning			
	Ruug	Byg	Ært.	Ruug	Byg	Ært.	Ruug	Byg	Ært.	Ruug	Byg	Ært.				
	t	s	t	s	t	s	t	s	t	s	t	s	t	s	t	s
Januar maaned.																
Den 5. ført ud til malt	-	-	-	-	-	-	-	-	3	3	-	-	-	3	4	5
Ditto sendt til degnen i																
Steensballe NB:	-	-	-	-	-	-	1	-	3	-	-	-				
Den 6. til hønsene	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-				
Den 14. maalt op	-	-	5	2	-	-	-	-	-	-	-	-				
Den samme dato til ovnen	-	-	-	-	-	-	-	-	1	4	-	-	-	3	7	7
Den 21. januar til hønsene	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-				
Den 3. februar til ditto	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	3	7	4
Den 4. ditto maalt op	2	3 ^{1/2}	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-				
Ditto dato til ovnen	-	-	-	-	-	-	1	4	-	-	-	-	1	2 ^{1/2}	13	2 ^{1/2}
Den 6. maalt byg op	-	-	5	6 ^{1/2}	-	-	-	-	-	-	-	-				
Den 9. til hønsene	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-				
Den 15. maalt op graae ærtter	-	-	-	-	7	-	-	-	-	-	-	-				

- [Side 258–300 er alle delt i 2 spalter.]
- |258| No. 7. De 2 Knaps-agre.
 |259| No. 8. Leergravs-Blokken.
 |260| No. 9. Tinghuus-Ageren.
 |261| No. 10. Meldrups-Lykke.
 |262| No. 11. De 2 Housdahls Agre.
 |263| No. 12. Eegemoos-Ageren.
 |264| No. 13. Leeretstoft-Ageren.
 |265| No. 14. Maadahls-Verp.
 |266| No. 15. Præste-Faldet.
 |267| [*Ubeskrevet.*]
 |268| No. 16. De 2 agre ved Stenoven.
 |269| No. 17. Hestebierg-Ageren.
 |270| No. 18. De 4 agre ved Søndermaae.
 |271| [*Ubeskrevet.*]
 |272| No. 19. Hool-Siiv-Ageren.
 |273| No. 20. De 2 agre ved Jeppes-Kiær.
 |274| No. 21. Store Gaase-Bierg.
 |275| [*Ubeskrevet.*]
 |276| No. 22. Den ager ved Blirup-Mose.
 |277| No. 23. Den ager ved Blirup Bye.
 |278| No. 24. Braadenhovs-Ageren.
 |279| No. 25. Den store ager ved Ahl-Veyen.
 |280| No. 26. Den lille ager ved Ahl-Veyen.
 |281| No. 27. Lille Gaase-Bierg.
 |282| No. 28. Wæhremoose-Ageren.
 |283| No. 29. Lykkens østre siide.
 |284| og |285| [*Ubeskrevne.*]
 |286| No. 30. Lykkens vestre siide.
 |287| og |288| [*Ubeskrevne.*]
 |289| No. 31. Crediten.
 |290| No. 32. Stampemølle-Toften.
 |291| [*Ubeskrevet.*]
 |292| No. 33. Nedre-Muule-Faldet.
 |293| [*Ubeskrevet.*]
 |294| No. 34. De 2 agre ved Muul-Høv.
 |295| No. 35. Den lille ager paa denne siide Serritzlev.
 |296| No. 36. De 2 agre oven Serritzlev.
 |297| – |300| [*Ubeskrevne.*]

Balance-regning
over udsæd, høst og udtærskning.

Anno	Kornet	Udsæd		Høst		Opmaalt	
		tdr.	skpr.	tr.	kr.	tdr.	skpr.
1772	Ruug	7	1	64	10	38	—
	Byg	8	6 ^{1/2}	64	3	40	5
	Havre	13	6	62	2	12	5
	Ærter	1	—	4 læs.		6	5
	Boghveede	—	6	2 læs.		3	5 ^{1/2}
1773	Ruug	4	7	59	16	34	2
	Byg	9	1	104	13	67	7
	Havre	13	—	77	18	16	7
	Ærter	1	1 ^{1/2}	11 læs.		9	5
	Boghveede	—	7	3 læs.		3	—
1774	Ruug	5	3	58	3	30	1
	Byg	9	7	106	18	45	6
	Havre	17	6 ^{1/2}	89	9	25	1
[302]	Ærter	1	1 ^{1/2}	10 læs.		7	3/4
	Bønner	—	1	1 læs.		—	4
	Boghveede	1	1/4	7 læs.		7	5
1775	Ruug	5	4	40	10	28	—
	Byg	8	5	65	4	48	2 ^{1/2}
	Havre NB: kun lit						
	tærsket	14	3	50	—	5	6
	Ærtter	1	3 ^{1/2}	11 bare læss.		8	6
	Bønner	—	2	en klatt.	—	—	7
1776	Ruug	5	5 ^{1/2}	52	—	35	—
	Byg	10	5	111	14	69	4
	Havre, NB kun 11 tr.						
	tærsk.	14	1	56	—	8	1
	Ærtter	1	4	14 læss		7	7
	Bønner	—	—	—	—	—	—
	Boghveede	—	3	1 lille læss.		—	3
[303]							
1777	Ruug	6	3	48	16	27	7
	Byg	9	7	95	19	67	6
	Havre - tærsket						
	12 tr.	16	2	78	11	9	6

	Udsæd		Høst		Opmaalt	
	tdr.	skpr.	tr.	kr.	tdr.	skpr.
Kornet						
Ærtter	1	3	13 læss.		9	3
Boghveede	3 skp	3	1 læss.		—	3
1778 Ruug	6	5	33	11	17	6
Byg	10	7	46	15	33	4
Havre	11	5	51	2	20	—
Ærtter	1	4	10 læs.		10	7
Boghveede	—	3 ^{1/2}	en klatt.		—	1 ^{1/2}

[304] — [308] [*Ubeskrevne, men delt i 2 spalter.*]

[309] — [314] [*Siderne er skåret ud, jævnfør indledningen side 10, men side 311–13 ses at have været beskrevet.*]

[311] [*Linjeskift er angivet ved en skråstreg.*]

m / a. D / Øst / næst / de 2 / byg / var / by / kir / b. T / dal / gre / Ras / Bli

[312]

bar / Su- / brugtt / uug- / t no. 3 / Ruug. / — / deraf / stre / st vey- / næst / ager / ruug / der- / n her- / stre / Lyk- / bruug:

[313]

heele / som al / 1. B / hviiled / le-Fal / No. 1 o / bierg- / 2. D / af hvii / Fald / 3. S / deraf / len ♂: / 4. T / deraf / veys-

[315]

Bruugen af min jord siden mageskiftets fuldendelse 1775.

Min jord bestaaer nu af 4 lykker, foruden Holme-Toftten, Crediten, Lunden, Fælleds-Skoven, tørve-mosen og mine øvrige enge.

Lykkerne ere:

1. Balle-Lykken, som grændser i nord til lille Wæhre Søe og Præstens Lund; i sønder til bliruppernes jord; i vester til Subierg-Maae; og i øster til Tusdals-Veyen og meldruppernes mark — Denne lykke indbefatter 3 fald, neml.

a. Tusdals-Faldet som har 21 agre og holder omtrent 6 tdr. land.

b. Farsballe-Faldet, har 5 agre og holder omtr: [...] tdr. land — NB: hertil skal Holme-Toftten ligge.

c. Subierg-Faldet, som regnes uden for mine ordentlige lykker, da det skal bruges i 3 aar og hviile i 3, er deelt i 6 deele, hver omtr. til 7 skpr. ld. — altsaa det heele fald omtr.: 5^{1/4} tdr. ld.

2. Den gamle Lykke, grændser i nord til min Muule-Lykke og Serritzlevgaards hov-mark; i sønder til præstegaarden og kirken; i vester til Holme-Mark; og i øster til meldruppernes mark samt min nye Lykke — Denne lykke deeles af [316] veyen i 2 fald:

- a. Østre Fald, som har 9 agre og holder omtrent 7 tdr. land.
 - b. Vestre Fald, har 7 agre og holder omtrent $5\frac{1}{2}$ tdr. land.
3. Den nye Lykke, eller Braadenhøvs-Lykken, grændser i nord til Serritzlevgaards hov mark; i sønder til meldruppernes mark; i vester til min gl. Lykke; og i øster til Niels Møllers ager – Denne lykke deeles i 2 fald:
- a. Wæhre Moose-Fald har 15 agre og holder omtrent $4\frac{3}{4}$ tdr. land.
 - b. Alveys-Fald, har 17 agre og holder omtrent $4\frac{3}{4}$ tdr. land.
4. Muule-Lykken grændser i nord til serritzlevernes mark; i sønder til Allveyen eller min gl. Lykke, Holme-Mark og Crediten; i vester til neblernes mark; og i øster til Serritzlevgaards hov mark – Denne lykke deeles ligeledes i 2 fald, neml.:
- a. Over-Muulen, har 15 agre og holder omtrent $4\frac{3}{4}$ tdr. land.
 - b. Nedre-Muulen, har 13 agre og holder omtr. $4\frac{1}{2}$ tdr. land – NB: hertil regnes Crediten eller omtr. 5 skpr. land af den.

[317] Appendix.

1. Holme-Toftten, eller tilforn Stampemølle-Toftten har 5 agre og holder omtr. $1\frac{3}{4}$ td. land. – Bruuges til Farsballe-Faldet.
2. Crediten; deraf bruuges herefter i forening med Nedre Muulen 1 ager, som holder 5 skpr. land.

Græsningen er nu omtrent som følger:

1. I Præstens Krog.	7 læs.
2. I Riisering	3 læs.
3. I Subierg Maae	2 læs.
4. Ved Holme Broe	2 læs.
5. I Balle Lykken	1 læs.
6. Ved Tusdal	[...] læs.
7. I Muul-Siiv	1 læs.
8. I Crediten	5 læs.
9. I Dammen	5 læs.
10. I Lunden	4 læs.
11. I Sogne Maae	[...] læs.
12. I Fælleds Skoven	[...] læs.
Ialt omtr.:	30 læss.

Nota

om Lunden og Fælleds-Skoven.

1. Fælleds-Skoven grændser i sønd. til Erich Pedersens skiftte af Steensballe, i øster til Søren Juuls af Blirup, i nord og vester til meldruppernes skovs-part – Den søndre længde er 345 al., den nordre 319 al., den vestre 91 al. bredd. og den østre bredde 78 al. Ialt 28054 □ al.
2. Lunden grændser til Balle-Lykken, Holme Mark, Holme Toftten og veyen ved Wæhre Søe – Holder [...] □ al.

[318]

**Følger nu om min
avels driftt og jordbruug
fra aaret 1775 og derefter:**

Anno 1776.

a. I bruug:

1. Over-Muulen, altsammen gammel jord; deri saaet: 4 tdr. 6 skpr. jydsk byg, som gav 44 tr. 16 kr., hvoraf blev [...] tdr. [...] skpr.

2. Østre Fald i Gl. Lykke, deri saaet ruug 4 tdr. $3\frac{1}{2}$ skp., som gav 43 tr. 6 kr. – Jydsk byg 1 td. som gav 17 tr. 8 kr. Samt ærtter 1 td. 4 skpr. som gav [...] tdr. [...] skpr.

3. Tusdals Faldet, deri saaet 3 tdr. 1 skp. jydsk byg, som gav 25 tr. 14 kr. – Samt havre 6 tdr. gav 24 tr. 4 kr.

4. Wæhremose Faldet; deri saaet 8 td. 1 skp. havre, som gav 31 tr. 16 kr.

b. I hviile:

1. Farsballe-Faldet, hvortil hører Holme-Toftten, men denne blev dog i aar besaaet med lollandsk byg – 4 tdr. land.

2. Vestre Fald i Gl. Lykke, ialt $5\frac{1}{2}$ td. land.

3. Nedre-Muulen og Crediten, ialt omtr. 5 tdr. land, blev slaet.

4. Al-Veys-Faldet, omtr. 4 tdr. 6 skpr. land.

Appendix.

Paa Subierg saaet 1 td. 2 skpr. ruug og 3 skpr. boghveede – Resten laae i hviile.

[319]

Anno 1777.

I. I bruug:

1. Nedre-Muulen blev brudt til byg og tilligemed Crediten besaaet med 5 tdr. 2 skpr. byg, hvorefter blev avlet 47 tr. 13 kr.

2. Over-Muulen blev til dette aar besaaet omtr. med 4 tdr. 7 skpr. ruug, som gav 39 tr. 16 kr.

3. Kirke-Faldet i den gl. Lykke blev besaaet med 4 tdr. 5 skpr. byg, der gav 48 tr. 6 kr. – samtt 5 tdr. havre, der gav 38 tr. 8 kr.

Men heri beregnes og den havre der blev saaet i den nordre ende af Holme Toftten.

4. Tusdals Faldet blev besaaet med 11 tdr. 2 skpr. havre, som gav: 40 tr. 3 kr.

Appendix.

Paa Subierg blev saaet i no. 4 og 5, hvoraf det første var ruugstub og det andet boghveedestub, ialtt omtr. 1 td. 6 skpr. ruug, som gav 9 tr. – kr. – I no. 6 blev saaet 3 skpr. boghveede, hvorefter blev avlet 1 læs.

II. I hviile:

1. Wæhremose-Fald [320] hviilede i aar første gang.

2. Farsballe-Fald hviilede det 2. aar.

3. Holme-Faldet i den Gl. Lykke hviilede det 3. aar.

4. Al-Veys-Fald hviilede i aar det 4. aar.

Appendix.

Paa Subierg hviilede i dette aar no. 1, 2 og 3.

|321| – |334| [*Ubeskrevne, men side 321–31 er delt i 2 spalter.*]

|335|

Appendix.

I forordningen om hoveriet af 20. febr. 1771 bestemmes, at en plov bør i een dag fælle, legge eller ompløye 10500 qvadrat-alen eller 6 geometriske skpr. lands jord. Dobbelt saa meget nemlig 21000 qvadrat alen eller 12 skpr. land bør med en plov i een dag rispes. Med en harve skal i een dag harves 10500 qvadrat al. eller 6 skpr. land, ifald jorden er leeret og klimpet, da klimperne maae tillige slaaes i støkker, men er jorden let, da bør harves dobbelt saa meget.

En karl bør i een dag afmeye 1 td. lands jord, eller afgrøden paa 14000 qvadrat alen, og en piige bør opbinde ligesaa meget som en karl afmeyer. En karl afslaaer i høesletten omtrent 7000 qvadrat al. af beste tilvæxt høe; men kun 10500 af middelvæxt, og 14000 af sletteste væxt, alt i een dag.

I tærsketiiden bør en karl aftærskke in decembri og januario udi een dag en trave ruug; og af byg ligesaa meget, naar det tillige kørnes; havre $1\frac{1}{4}$ trave. |336| I novembr. og febr. maaneder bør en karl tærskke en halv gang, og i den øvrige tiid en gang meere end i decembr. og januar. maaneder.

En karl bør i een dag skiære 1600 stkr. tørv. Hand bør i een dag lukke 40 al. nyt gierde af $1\frac{1}{4}$ al. høyde. I een dag bør hand, hvor jorden er nogenledes beqvem, grave 15 alen grøftter af bredde $2\frac{1}{2}$ al. og dybde $1\frac{1}{2}$ al.

Tre karle bør i een dag fælle, sauge og kløve en favn brænde til 4 à 5 qvarteers længde.

Behandlings maaden her i egnen
i henseende til jorderne.

Naar jorden har ligget i 4 aar, eller om det er meget god jord, i 3 aar, saa giøder mand den ved Michely tiider. Saaledes ligger den strøet vinteren over, og til foraaret bliver den først lagt tiiligste mueligt og igien pløyet til byg omtrent 15. may; og naar den nu har baaret byg, saa bliver den omtrent 10. oct. pløyet til ruug og saaet. Naar nu ruugen følgende aar er indavlet, saa ligger jorden vinteren over, og til foraaret det 3. aar bliver den atter uden giødning pløyet til byg og saaet ligesom det første aar. Naar bygget er høstet, ligger jorden atter uden giødning til det 4. |337| aar, da den i foraaret ikkun pløyes een gang og saaes med havre, som er den 4. og sidste kiær, da jorden til vinters ligger i hviile, og hviiler saa, eftter jordens beskaffenhed, i 4 eller 3 aar.

Er det jord, som er beqvem til ærter, da saaes de i det 4. aar, i stæden for havren, næst eftter den anden byg-sæd.

Mand kand ogsaa i stæden for den første byg-sæd, saae først boghveede i den gamle udhviilede jord. Til denne sæd bliver jorden ikke forud giødet, men der pløyes dog 2 gange i foraaet, ligesom til bygget, og mand saaer først i juny maaned. Naar boghveeden er indavlet, saa giøder mand henimod Michely tiider og saaer ruug; hvoreftter behandlingen er den samme som ovenmeldt.

Den hviilende jord ligger 2 aar i baare 3: imellem andre jorder som bruuges, og da tyres der på den. De andre 2 aar ligger den i fællede, da heele marken hviiler. Altsaa hviiler den 2 aar i ruug og bygmark og 2 aar i fælledet.

Eftter kyndige land-mænds siigende skal der 10 læs mæg til at giøde 1 skp. lands jord – Eftter 1 skieppe ruugs sæd skal kunne høstes 1 trave ruug; eftter 1 skp. byg [338] ligesaa, men eftter 1 skp. havre dobbelt – Af 1 trave ruug, naar den er god, skal kunde udtærskes 1 td. eller 6 skpr. NB: af en trebunden trave; men bestaaer en kiær kun af 2 neger, saa er 5 skpr. gemeenlig det høyeste af en trave.

[339] – [360] [*Ubeskrevne.*]

[361]

Register over bogens indhold.

1. Avlingens forefundne beskaffenhed ved min tiltrædelse,	fra pag.	1 til	16. incl.
2. Giødning og hegning og haugen	17 til	40.
3. Pløyning og sæd	41 –	80.
4. Brændsel og tørveskiær, høe og græs	81 –	104.
5. Høst og indavling	105 –	144.
6. Tærskning og opmaalning	145 –	176.
7. Kornvahrenes anvendelse	177 –	216.
8. Fæe-avlens af heste, qvæg etc.	217 –	248.
9. Andre udgiftter og indtægter	249 –	288.
10. General bilance for hvert aar	289 –	336.
11. Appendix	337 –	360.

[362] [*Ubeskrevet.*]

Copie af Wæhre og Nebel sogne-kalds herligheder og besværligheder, saaledes som de af mig ere angivne og indførte udi de tilsendte 2 protokoller.

I. Pastores et prepositi a tempore reformationis.

1. Hr. Niels Madsen, pastor.
2. Hr. Jens Hansen, pastor.
3. Hr. Erich Clemendsen, pastor i aaret 1654 da hand har byget den nordre længde af præste gaarden; men hvorlænge hand før den tiid har været præst eller hvorlænge derefter, vides ey med nogen vished.
4. Hr. Jens Pedersen Bay, pastor et præpositus, naar hand er kommen til kaldet viides ikke, men hands skilderie med tvænde hustruer og epitaphium staar som et ornament i Wæhre kirke med det aars-tal 1681 oventil og 1678 nedenunder, dog er hand sluttelig først død i aaret 1687.
5. Hr. Lauritz Andersen Steenhugger, pastor, kom til kaldet i april 1687 og døde først i aaret 1714. Ældgamle folk fortælle at hand døde paa een reyse til Wæhre i vognen som hand kiørte paa og blev ført død hiem.
6. Hr. Mathias Norup, pastor, kom hertil i maj maaned 1714 og døde først i aaret 1723.
7. Hr. magister Peder Bentzon, pastor et præpositus, kom til kaldet sidst i marti maaned 1723 og døde i juny maaned 1763, om søndagen var hand frisk og stærk og prædikede selv, men mandag morgen døde hand pludselig i sængen.
8. Hr. Tønne Schiøell, pastor, kom til kaldet i juny maaned 1763 og døde den 21. maj 1771.
9. Jens Schmidt kom til kaldet i aug. maaned 1771.

II. Decimantes

udi Wæhre og Næbell sogner ere naar baade heel- og halvgaards mændene samt alle boelsmændes antal beregnes 121 som beboe 7 byer.

1. I Wæhre sogn, Steensballe bye 3 heelgaards-mænd, 16 halve gaard-mænd, 14 boels-mænd foruden eendeel andre huus-mænd uden avling. Byens hart-korn 83 tdr. 6 skiæpr. Meldrup 4 halv-gaards-mænd og 2 boels-mænd. Hartkorn 17 tdr. 2 skpr. Bliurup een heelgaards mand, 6 halve gaard-mænd og 2 boels mænd. Hartkornet 25 tdr. 1 fjar. Haldrup 1 heel gaards-mand, 23 halve gaard-mænd og 4 boelsmænd foruden 1 vand-mølle og nogle jordløse huuse. Hartkornet 80 tdr. 1 skpr. 1¹/₂ fkr. Altsaa for heele sognet 208 tdr. 1 skpe. 2¹/₂ fkr.
2. I Nebell sogn, Nebel bye 8 halvgaards mænd, hvoraf de 2 beboer anexgaarden, herforuden et boels-stæd. Byens hartkorn er 35 tdr. 3 skpr. 2 fkr. 2 alb. Seritzlev 14 halv-gaards mænd, 13 boels-mænd foruden nogle jordløse huuse,

hartkornet 62 tdr. $3\frac{1}{2}$ fkr. Blell 8 halv gaars mænd og et par jordløse huuse. Harttkornet 27 tdr. 2 skpr. 3 fkr., altsaae for heele sognet 124 tdr. 7 skpr. 1 fkr. $\frac{1}{2}$ alb.

Ialt begge sognenes hartkorn 333 tdr. 3 fkr. 2 alb.

Korn tienden betales for nærværende tiid eftter acord af Steensballe, Meldrup, Serritzlev og Blell med penge, men af Nebel med korn i skiæpen, af Blirup og Haldrup byer tages derimod tiende in natura af mangel paa foering til præste-gaarden. Naar heele korn tienden skal anslaaes i penge kand den beløbe sig til den summa 200 rdr.

Qvæg tiænden beløber sig aar imod andet at beregne til 4 lam, 8 giæs og for andet smaae creattur hvoraf bør tiændes 8 rdr. i penge.

Udie Wæhre sogn ligger een herre-gaard som kaldes Steensballe gaard, og tilhører s. t. hr. geheymeraad og baron Kragh Juul Wind der eyer heele sognett samt jus patronatus og jus vocandi til Wæhre og Nebel kirker. Denne gaard svarer i stæden for tienden af 14 tdr. hartkorns land, som fordum er taget fra Steensballe bye og lagt under hoved-gaarden, aarlig til præsten 2 tdr. rug, 2 tdr. byg og 2 tdr. haure eftter en convention imellem sal. baron Kragh og præsten hr. Steenhugger.

I Nebel sogn ligger een herre gaard kaldet Serritzlev-gaard, som tilhører s. t. hr. major v. Beenfeldt, som ejer det heele sogn og svarer ligeledes til præsten i afgifft for afbrutte-gaarde 6 rdr. 5 mark i pænge.

III. Reditus Festivales.

1. Offeret til de 3 store høytiider, som beroer paa den uliige folke mængde, folkenes ulige godhed og tidernes forandring, lader sig just ikke saa lige bestemme, men kand dog ansættes til 100 rdr.
2. St. Hans rente ydes med 1 pund ost à tde. hart-korn udi Nebel sogn, men i Wæhre sogn betales i stæden for ost 4 skilling à tde. hartkorn.
3. Juule rente nydes her intet af.
4. Paaske rente nydes her heller intet af, derimod er den gamle skik her i sognerne at een hvær kirke-gangs kone giver præsten 1 par høns og een snees æg, som er een saare ringe indkomst.

IV. Ædificia.

1. Præste gaardens beskaffenhed er som følger: den nordre længde bestaar af 34 fag, de 16 fag ere stue-huus, hvori befindes daglig stue, sove-kammer, studerekammer, folkestue, amместue og nogle smaa kamre, samt kiøken, brygers,

fadebord og mælkestue. Disse 16 fag ere formedelst deres forfaldne tilstand og slætte indrætning af mig deels fra nye af opbyggede, deels mærkelig forandret og forbedrede. De øvrige 18 fag i denne længde indbefatte rullestue, byg loe, haure loe og 2 korn lader. Disse 18 fag ere eendeel brøstfældige og til reparation høyst trængende.

Den østre længde bestaar af 14 fag stue-huus, hvori befindes een stoer stue, nok een stue og 2 giæst-kamre, samt i een udbygning som nu beboes af min sal. formands enke, een stor stue, et giæste kammer, een daglig stue, et kiøken og et fadebord. Dett meste af denne længde er af mig med fodstykker, gulve, vindver etc. af nyt forbedrett.

Den søndre længde bestaar af 24 fag til gaarden, men 28 til haugen, som alt i dette aar af mig er fra nytt af gandske opbyggt. Hvori befindes 2 hønse huuse, 2 tørve huuse, svine huus, hauge kammer, vogn remisse, hugge huus, vedhammer, faare huus, fæstal, rygter kammer og halm huus.

Den væstre længde bestaar af 22 fag, hvori hæste stal, skiære loe, karle kammer, tvænde korn lader og een rug loe befindes. Denne længde er i nogenledes god stand. Endviidere befindes uden for porten et vogn huus i god stand, hvori kand rummes 3 à 4 vogne. Præste gaarden er fri for giæsterie og deslige.

2. Præste gaardens capacite i grunden med tilligende marker og agre er som følger. Ved præste-gaarden ligger paa de 3 sider mod norden, sønden og østen een stor og væl anlagt hauge, hvorpaae støder een færsk søe, som Steensballe-gaards herskab har fiskeriet i. Væsten for og strax ved præste gaarden ligger en toftte kaldet Stampe-Mølle Toftten, som løber i synder og nord og er af $2\frac{1}{2}$ tønde lands størrelse. Den øverste deel deraf bruges til ager-land, men den søndre ende er et stykke eng beplantet af mig med een anselig deel piile og elle træer, saa og tillige inrettet een kilde, da præste gaarden før min tiid har haftt mangel paa gott vand. Præste gaarden ligger ganske for sig selv næst ved kirken, men har i markerne intet for sig selv uden allene een lykke paa 12 tdr. land, som jeg har ladet indgrøftte og hegne. De øvrige præste-gaarden tilligende jorder er fordeelte paa 5 byers marker og ligger med dem i felledskab. Een deel af jorderne er næsten $\frac{1}{2}$ miil fra liggende og den største deel ligger paa de høyeste banker. Jordarten falder almindelig sandig og skarp, og græsningen er kun liden. Høe aulingen kand beløbe sig aar mod andet til 16 læs. Skov har præste gaarden intet af uden allene et stykke overdrev næsten $\frac{1}{2}$ miil fra præste gaarden mod standen ved Haldrup, og da dette ligger tilfælles med bøndernes kand præsten deraf ikke faae dett halve, som behøves til giærsel. Derimod har præste gaarden 5 gode skiftter i een tørve mose, som ligger synden for Wæhrholms mark mod stranden.

Markerne og agrene som tilhører præste-gaarden ere følgende [*derefter følger en opregning, der svarer temmelig nøje til regnskabsbogens s. I-VIII*].

3. Præste gaardens taxt i matriculen er 4 tdr. 4 skpr. 2 fkr. 2 album og har den kongelig allernaad. bevilgede skatte friehed.

4. Præste-gaarden har jeg maattet indkiøbe af min salig formands enke for 450

slætte daler, men da den befantes overmaade skrøbelig og for een stor deel gandske faldefærdig, saa har jeg maattet kosted dobbelt saa meget som dens indkiøb paa at sætte den i stand, som lættelig kand erfares af det, som forhen er anført.

5. Inventarium til præste-gaarden har jeg aldeeles intet i modtaget, ved ikke heller at noget saadant har været i mine formænds tiid.

6. Huuse præste gaarden tilhørende findes her ingen.

7. Anex gaarden anbelangende, da er i Nebel sogn og bye 2 halv-gaarde eller 1 heel anex gaard, som beboes for nærværende tiid af Hans Jørgensen og Jens Povelssen af hvilke beboere præsten intet andet nyder end tienderne og land gilden, som betaales med 2 tønder 4 skpr. rug, 3 tdr. byg og 5 tønder havre. Dog har de i min og min formands tiid i stæden for havren givet 3 rdr. 2 mark i penge. I øvrigt har præsten aldeeles intet rettighed til dem, men herligheden med indfæstning, hoverie etc. har stædse tilhørt Serritzlevgaards eyere, som derfor ogsaa have bædre oplysning om gaardenes og jordenes beskaffenhed end præsten. [*Derefter følger dog en opregning af de 2 gårdes hartkorn og agre.*]

Hvad inventarium der følger anex gaarden er mig ubekjænt, og om beboerne eftter een gammel oplysning, som jeg har, ikkun svare halv matricul skatt mod andre, veed jeg ikke heller.

V. Beneficia.

1. Mensalia er her intet af.

2. Andet tilleg af konge eller kirke tiender, pensioner, jorder eller deslige er her ikke heller.

3. Legata er der ey heller noget af som mig er bekjænt eller præstekaldet vedkommende.

4. Afgifft af sæde gaarde nyder præsten ikke uden hvad som tilforn er anført som refusion for jorder og bønder gaarde, som er henlagt under hoveds gaards taxt, men for viin og brød nyder præsten af Steensballe gaard eftter gammel skik 2 tdr. rug, 2 tdr. byg og 2 tdr. haure.

5. Fri ildebrand og olden har præsten ingenstæds rettighed til, men dett beroer paa kirke patronens goedhed hvad ham deraf kand forundes.

VI. Gravamina, saasom

1. Pension til enken i kaldet svares af mig aarl. med 50 rdr. ligesom ogsaa min formand ogsaa svarede til sin formands enke, hvilken tyngsel, naar den betragtes i forening med den allernaadigst paabudne embeds skatt, extra-skatt, fol-

keskatt og familieskatt samt de store udgifter som een forfalden præste-gaard har foraarsaget mig, er mere end tung nok.

2. Pension til andre gives ikke og kunde ikke heller gives, naar folkeløn og rænte pænge foruden de med een stor huusholdning følgende udgifter tages i betragtning.

3. Decimanternes formindskelse kand jeg for min tiid ikke klage over, men i salig hr. Steenhuggers tiid skal 16 stæder have været ødelagt, og siden skal der og nogle stæder været blevne øde. Men at decimanterne selv ere blevne for eendeel øde ved den bedrøvlige qvæg-syge, de haarde tiider og trykkende byrder, dette erfahrer præsten, hvis inkomster meere beroer paa decimanternes formue end paa deres antal.

4. Mangel paa hœ og foder ville her vist være, dersom præsten skulle holde creature til at sælge, men til de fornødne creature havest nødtørftig vinterfoering naar 2 byers tiende in natura oppebæres.

VII. Hospitia pauperum, scholæ publicæ etc.

Hværken i Væhre eller Næbel sogner findes noget hospitall, hvor fattige nyde deres ophold. Men der er 3 skœler, den eene er i Steensballe og er for nærværende tiid een degne skœle, som betjænes af degnen Peder Ullerslev. For skole tjenesten nyder hand sin løn deels af Steensballe-gaard, deels af bønderne i skole districtet samt gresning, foering og ildebrand eftter den derom oprættede fundatz af 20. aug. 1759, som findes baade i stifttskisten, i amt archivet, hos herreds provsten og hos præsten og er funderet af sal. frøyken Calotta Amalia Kragh. Den anden skole er i Haldrup i lige maade funderet af sal. frøycen Kragh. Skœleholderen er Niels Sørenssen, som nyder sin skole løn i penge, korn, gresning, foering og ildebrand, aldt eftter fundatzen af 23. aug. 1759, der i lige maade til behørig oplysning findes hos biskoppen, amtmanden, provsten og præsten. Den 3. skœle er i Serritzlev, funderet af sal. hr. assessor Muhle til Serritzlev gaard. Skœleholderen er Friderich Johanssen, som eftter fundatzen af dato 29. july 1741 nyder i løn: penge, korn, samt gresning, foering og ildebrand. Hvilken fundatz i lige maade er i øvrighedens forvaring og befindes ved kaldet.

VIII. Documenta publica.

som præstens inkomster kand vedkomme findes her ingen. Men af andre documenter til eftterkommernes eftterrætning findes ved kaldet:

1. 2 conventioner imellem baron Kragh og præsten hr. Steenhugger dattered d. 20. octobr. 1692 og 14. july 1702.

2. 3 fundatzer for skolerne i sognene.
3. 1 protokol, hvori kongl. forordninger og andre øvrighedens ordres findes
4. Den anbefalede kaldsbog om de fattiges anstalter i bægge sogner. Foruden findes ved kaldet til successorernes brug og efterretning 4 kirke-bøger: 1. Een communion bog. 2. Tvænde bøger om de fattiges almisser i sognene. 3. Tvænde ditto angaaende confirmations ungdommen. 4. Een ditto over lande-mode expensserne. 5. Een ditto over tavle pængene og endelig 6. Een ditto over skolevæsenet i bægge sognerne. Dette er aldt hvad jeg i allerunderdanigst følge af Hands Mayst. allernaadigst. villie i henseende til beskaffenheden af mitt præste-kald har kundet give, som hermed bevidnes. Wæhre præste-gaard d. 28. nov. 1773.

ORDLISTE

I det følgende er der givet en oversigt over de mål, der benyttes i avlingsbogen (med de anvendte forkortelser i parentes), samt en liste over ord og navne, hvis betydning i sammenhængen måske ikke er umiddelbart forståelig. Listen er ikke udtømmende og skal blot opfattes som en håndsrækning til læseren.

- 1 tønde (td. eller t.) à 8 skæpper (skp(r). eller s.) à 4 fjerdingkar (fkr.) à 3 album (alb.).
 1 mål byg eller rug svarer til 2 mål havre.
 1 lispund (lpd.) à 16 pund (pd.).
 1 trave (tr.) à 20 kiær eller kærve (kr.) à 2 – eller normalt – 3 neg. Se side |338|.
 1 kande (især brugt som honningmål) à 2 eller 4 potter. Ifølge forordning fra 30. 8. 1687 var 1 tønde = 144 potter = 72 kander (= 139 liter.).
 1 rigsdaler (rigsdlr., daler eller rdr.) à 6 mark (mk.) à 16 skilling (sk.).
 1 slettedaler à 4 mark.
 1 favn (brænde) = 72 kubikfod.
 1 kvarter (længdemål) = $\frac{1}{4}$ alen = 6 tommer.

Attestat(u)s, examensbevis for teologiske kandidater.	Blok, et kort stykke jord.
Baccalaurgraden, laveste universitetsgrad ved det filosofiske fakultet.	Bænk, tørvejord der lægges i et lag på jorden til udskæring.
Bagsværme, formentlig det samme som eftersværme. 9 dage efter den første sværme (forsværme) fra en bikube kan der komme en ny sværme, eftersværmen. Kommer der en 3. sværme, kan den også kaldes eftersværme.	Baare, den hvilende agerjord, som regel udlagt til græs.
Beenfeldt, Fr. L. Chr., kammerherre og major. Ejer af Serridslevgård i Nebel sogn.	Baargræs, græs fra bårerne, modsat enggræs.
Beneficia, her betegnelse for præstens øvrige indtægter.	Closter Mølle, formentlig Vore Klostermølle i Vorladegård sogn, Tyrsting herred.
	Communionbog, fortegnelse over dem der har været til alters.
	Copuleret, viet.
	Corter, d.v.s. kvarter, del eller parti af et hele.

- Decimantes, tiendeydere.
 Documenta publica, dokumenter og –
 her tillige – protokoller.
- Ejusdem, i samme år eller måned.
 Expenser, udgifter.
- Fald, især i Jylland betegnelsen for et
 agerskifte, som ellers kaldes ås.
 Favnebrænde, brændestykker af ca. 1
 alens længde.
 Forsværm, den første (tidligste) sværm
 af bier fra en kube.
 Friderich, kan enten være gartneren
 på Stensballegård, Friedrich Jesper-
 sen Winther, eller skoleholderen i
 Serridslev, Friderich Johansen.
 Fælle (fælge), pløje.
- Geheimeraaden, d.v.s. baron Jens
 Kragh-Juel-Vind til Juellinge,
 Stensballegård og Værholm.
 Gimmerlam, fårets første lam.
 Giærdsel, materiale til risgårde, men
 også ris eller kvas i almindelighed.
 Gravamina, her betegnelse for for-
 pligtelser og ulemper.
 Grimet, bruges om kvæg som har stri-
 ber eller streger i hovedet af anden
 farve end resten af hovedet.
 Grøft (grotning, grutning), groftmalet
 korn.
- Havtorn, betegnelse for både sand-
 tidse og hvidtjørn.
 Hiarnøe, madame. Flere personer af
 dette navn levede i Horsens i 1770-
 erne.
 Hospitia pauperum, scolæ publicæ,
 fattighospital, offentlige skoler.
- Ibidem, sammesteds.
- Juel Wind, d.v.s. baron Jens Kragh-
 Juel-Vind til Juellinge, Stensballe-
 gård og Værholm.
 Jus patronatus, patronatsret til kir-
 ken.
 Jus vocandi, ret til at kalde en præst.
- Kante, om tørv: sætte på kant til tør-
 ring.
 Kirkegangskone, kone der er i kirke
 første gang efter sin barsel.
 Kiær (kærv), sammenbundet knippe
 af kornneg. Bruges også som be-
 tegnelse for et års afgrøde.
 Klitklatt, enkeltvis, i små partier.
 Kørne, løse stakken fra det aftær-
 skede byg ved plejling eller lig-
 nende.
 Kaalund, H. V. L., præst i Katstrup.
- Landemodeexpenser, udgifter i for-
 bindelse med præsternes deltagelse
 i de gejstlige møder i stiftet (lande-
 moder).
 Legge (lægge), pløje.
 Lykke (løkke), oprindelig indhegnet
 areal. Almindeligt brugt ved mark-
 navne.
 Løbe, blive bedækket.
- Mensalia, gods henlagt til præstens
 underhold.
 Michels dag, den 29. september.
 Mæskning, dels blanding af malt og
 vand til ølbrygning, dels det afbe-
 nyttede malt, der bruges som svi-
 neføde.
 Møller, forvalter på Serridslevgård.
 Maa(e) eller made, græsbund, eng.
- Pastores et prepositi a tempore refor-
 mationis, præster og provster efter
 reformationen.

- Ramsland, forvalter på Stensballe-
gård.
- Reditus festuales, indtægter på høj-
tidsdage.
- Reen (agerren), fordybning – under-
tiden upløjet jordstrimmel – som
dannede skel mellem to agre.
- Retterbænk, anretterbord eller slag-
terbænk.
- Rispe, pløje (grønjord) første gang.
- Rulte, hob, dyng eller lille læs.
- Rytterheste, de heste som af herre-
gårde eller sognepræster skulle le-
veres til det nationale rytteri.
- Schiøell, madame. Enken efter Jens
Schmidts forgænger som præst i
Vær. Hun boede i præstegården
flere år efter sin mands død.
- Skakhaugen. Skak muligvis i betyd-
ningen skrå, skæv.
- Skiært favnebrænde, knastfrit, udsøgt
brænde i stykker af ca. 1 alens
længde.
- Sløv, ring der kan sættes under en bi-
kubel for at udvide denne. Se side
|238|.
- Sommersult, måske det samme som
sommersyge, d.v.s. europæisk kvæg-
babesiose.
- Sorthielmet, sort med en stor, hvid
plet i hovedet.
- Spalet, espalier.
- Stiftskiste, bispearkiv eller bispe- og
stiftsøvrighedsarkiv.
- Studling, ung stud, studekalv.
- Støb, sætte i. Især om opblødning, af
korn ved maltgøring, af korn der
skal sås eller af korn til foder.
- Tarrillong, Niels Nicolaj, skovrider
og jæger ved Stensballegård.
- Toxen. Formentlig købmanden og
godsejeren Rasmus Toxen, der 1739
nedsatte sig som handelsmand i
Horsens.
- Tyre, dialektform for tøjre.
- Udbøde, kastrere et hundyr.
- Vedhammer, brændestabel eller – især
– brænderum, brændeskur.
- Werp (varp), halvdelen af en ager
eller et indgrøftet jordstykke.
- Winther, gartner. Se indledningen
side 7.
- Winther, Fr. Chr., formentlig kirke-
værge og købmanden F. C. W.,
der døde i Horsens 1802.
- Worsøe, ø i Horsens fjord.
- Ædificia, bygninger.
- Æsk, ask.

INDHOLDSOVERSIGT OVER AVLINGSBOGEN

Sidetallene henviser til originalens egen paginering.

Upag.	Hartkornstallet.	50	1776.
I	Præstegårdens jorder, deres	52	1777.
	størrelse og udsæden ved 1771.	54	1778.
I	Balle Mark.	56	1779.
III	Meldrups Lykke	58	1780.
III	Bjerre Mark.	81	Skovning, tørv, hø og græs
V	Braadhøhøj Mark.		1772.
VI	Lykken.	83	1773.
VII	Crediten.	84	1774.
VII	Serritzlev Mark.	85	1775.
VIII	Stampemølle-Toften.	87	1776.
1	Jordens drift og anvendelse	89	1777.
	ved 1772.	90	1778.
13	Præstegårdens jorder efter	91	1779.
	udskiftningen 1774 og 1775.	105	Høst m. m. 1772.
15	Præstegårdens jorder efter	108	1773.
	bortforpagtningen 1778.	110	1774.
17	Gødskning, hegning og	112	1775.
	havedyrkning 1771.	114	1776.
17	1772.	116	1777.
21	1773.	118	1778.
23	1774.	120	1779.
24	1775.	122	1780.
25	1776.	145	Tærskning og opmåling 1771.
29	1777.	145	1772.
30	1778.	151	1773.
31	1779.	154	1774.
41	Pløjning og såning 1772.	159	1775.
42	1773.	163	1776.
47	1774.	166	1777.
48	1775.	170	1778.

173	1779.		efter deres oprindelige bestem-
175	1780.		melse.
177	Kornets anvendelse 1772.	254	Kornets anvendelse 1779.
185	1773.	256	1780.
186	1774.	301	Oversigt over udsæd, høst og
190	1775.		tærskning 1772.
193	1776.	301	1773.
194	1777.	301	1774.
196	1778.	302	1775.
206	1779.	302	1776.
217	Kvægavlen (heste, køer, får,	303	1777.
	svin, bier) 1771.	303	1778.
218	1772.	311	Tekstbrudstykker på rester af
219	1773.		fraskårne sider.
221	1774.	315	Præstegårdens jorder efter
223	1775.		mageskiftet 1775.
225	1776.	318	Jorden drift og anvendelse
227	1777.		1776.
231	1778.	319	1777.
235	1779.	335	Appendix om arbejdsnormer
239	1780.		og behandlingen af jorden i
249	Forskellige udgifter 1772.		almindelighed.
251	Fortegnelse over præstegårdens	361	Register, det vil sige indholds-
	agre m. m. Fortsat til side 296,		fortegnelse.
	men siderne er ikke benyttet		

Systematisk oversigt over avlingsbogens indhold. Henvisningerne svarer til originalens sidetal.

	1771	1772	1773	1774	1775	1776	1777	1778	1779	1780
Gødkning, hegning										
og have dyrkning	17	17	21	23	24	25	29	30	31	
Pløjning og såning		41	42	47	48	50	52	54	56	58
Skovning, tørv,										
hø og græs		81	83	84	85	87	89	90	91	
Høst m. m.		105	108	110	112	114	116	118	120	122
Tærksning og										
opmåling	145	145	151	154	159	163	166	170	173	175
Kornets anvendelse		177	185	186	190	193	194	196	206 254	256
Kvægavl	217	218	219	221	223	225	227	231		
Oversigt over udsæd,										
høst og tærskning		301	301	301	302	302	303	303		

Hartkornstallet for præstegårdsjorden	upag. side
Præstegårdens jorder, deres størrelse og udsæden ved 1771 (jvfr. s. 251)	I
Jordens drift og anvendelse 1772	1
Jorden efter udskiftningen 1774 og 1775	13
Jorden efter udskiftningen 1774 og 1775	315
Jordens drift og anvendelse 1776 og 1777	318
Jorden efter bortforpagtningen 1778	15
Arbejdsnormer og behandlingen af jorden i almindelighed	335
Forskellige udgifter 1772	249
Tekstbrudstykker	311
Register, d. v. s. indholdsfortegnelse	361